

DISKOTEKA PRIMADONA

PODARJA 15 POTOVANJ

NA COSTO BRAVO
VEČ V NASLEDNJI ŠTEVILKI



Odprte strani

Dr. JANEZ DRNOVŠEK

Bistven je miren razplet

Ljubljanska banka

Gorejska banka Kranj

GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA



Zahvala osvajačcu Everesta - V soboto popoldne so v Predvoru skupščina občine Kranj, podjetje Živila, Zveza telesno-kulturnih organizacij kranjske občine in Planinsko društvo Kranj priredili sprejem za alpinistično odpravo Alpe Jadran na Everest. Na vrh sta stopila zakonca Andrej in Marija Štremfelj iz Kranja, odpravo pa je vodil Tomaž Jamnik iz Kranja. Štremfljevima in Jamniku so izročili spominska darila. ● J. K., slika J. Cigler

Razidimo se v miru

Nič drugega kot to si želimo ob letošnjem 29. novembru, Dnevu republike, ki letos pospešeno zginja s koledarjev v jugoslovanskih republikah. Hrvaška ga je zbrisala že letos, v Sloveniji smo se letos še sprijaznili z njim, pa tudi drugje blede njegov, že leta navidezni pomen. Avnojski praznik izginja kot izginja država, rojena na Avnoju v Jajcu. Razvežimo ali poslovimo se v miru, gosposko, kot je dejal srbski intelektualac in demokrat Boris Mihajlović Mihiz. Tega si želimo v Sloveniji in na Hrvaškem, in če drugače ni mogoče, tako razmišlja tudi večina Jugoslovancev v drugih delih Jugoslavije. Pred tem nas svarita Evropa in svet, ki ne želita, da Balkan načne sožitje stare celine, kjer je še nekaj bolj ali manj prikritih sodov smodnika, od Sovjetske zveze in njenih držav, do Francije s Korziko in Španije z Baskijo. V vseh glavah pri nas še ni takega razmišljanja, še posebej ne v srbski uradni politiki in Srbiji naklonjenih strankah v drugih republikah, v vojaškem vrhu in novi komunistični organizaciji z vodilno idejno vlogo aktivnih ter upokojenih generalov, ki poznajo samo dve rešitvi jugoslovanske krize: trdno federacijo ali Jugoslavijo kot boljše.

Slovenci, ki imamo nesporno velike zasluge za pohod demokracije po Jugoslaviji, priznajmo, tudi zaradi pritiskov Miloševićeve ekipe na nas, ne smemo spodbujati teh skušnjav. Mar ne bi bilo usodno za nas, če bi sedaj zastali pred zadnjim korakom naše hoje v neodvisnost in samostojnost, katerega temelj bo plebiscit. O tem nimamo nikogar kaj spraševati, sami, ne kdo drug, moramo prevzeti odgovornost. Jugoslavija, tako kot vse prejšnje, umira in mi ne smemo shirati z njo. S prizorišča odhaja zato, ker ni uspela rešiti nacionalnega vprašanja in dopustiti narodom svojih držav, novi in novi popravni izpiti pa so agonijo samo podaljševali. Državotvorna sila v Jugoslaviji združenih narodov je razklenila vezi, ne samo Slovenija in Hrvaška, tudi v Bosni in Hercegovini ter v Makedoniji so na volitvah najbolj uspeli stranke, ki so za oblikovanje samostojnih nacionalnih držav, pa tudi Srbija, čeprav kliče po ohranitvi Jugoslavije, je prva med vsemi oblikovala svojo državo. Praznik, ki ga imamo letos še zaznamovanega na koledarju, bo torej šel v zgodovino zaradi jugoslovanske razveze, pa ugibanj in pogledov, kaj bo v prihodnje na tem Balkanu. ● J. Košnjek



Učenci iz Osnovne šole Simona Jenka v Kranju so se potrudili po svoje pomagati poplavljenecem. Izdelali so lične čestitke in jih v četrtek ter petek popoldne ponudili Kranjčanom na stojnici pred Mladinsko knjigo. Izkupiček bodo, kot rečeno, poslali poplavljenecem. - Foto: J. Cigler

Sodišče išče novega stečajnega upravitelja

Čučnik odstopil

Kranj, 26. novembra - Drugi Elanov stečajni upravitelj Milan Čučnik je v petek, 23. novembra, sodišču sporočil, da nepreklicno odstopa. Zataknilo se je glede podjetnika Bruna Dugarja, ki naj bi najel Elan.

Novi Elanov stečajni upravitelj Milan Čučnik je to delo opravljal le štirinajst dni, vendar je njegov odstop le na prvi pogled presenetljiv, v ozadju je poskus "rešitve" Elana. Prav njegov odstop je najbolje potrdil namere radovljiške vlade, da bi podjetje Sport EL 2000, ki ga kot vršilec dolžnosti vodi podjetnik Bruno Dugar iz Ročinja pri Kanalu, najelo Elan, s takšno rešitvijo pa se, kot vse kaže, strinja tudi republiški minister za industrijo Izidor Rejc. Milan Čučnik pravi, da je težko voditi podjetje v stečaj in ga hkrati reševati, na dlani pa je, da se ne strinja s takšno rešitvijo, saj se navsezadnje zastavlja tudi vprašanje, ali je moč podjetje v stečaju sploh najeti.

Kranjsko sodišče zdaj išče novega stečajnega upravitelja, dotlej bo Milan Čučnik še opravljal svojo dolžnost. ● M. V.

Ljubljanska banka in Gospodarska banka se združujeta

Po velikosti druga banka v Jugoslaviji

Ljubljana, 23. novembra - Že ko je iz nekdanjih temeljnih bank, ki so neomejeno solidarno odgovarjale za obveznosti Združene banke, nastal sistem kapitalsko povezanih bank - delniških družb, je bilo pričakovati, da bodo nekatere rešitve le prehodne in da bo treba delovanje Ljubljanske banke d.d. Ljubljana kot "matere" in njenih "hčera" (nekdanjih temeljnih bank) prilagoditi novim okoliščinam, predvsem potrebam po večji finančni moči in koncentraciji denarja v Ljubljanski banki d.d.. Ker sedanja razmerja med "materjo" in "hčera" omejujejo Ljubljanski banki d.d., da bi se v tujini še naprej predstavljala s kapitalskimi skladi in celotnim poslovanjem vseh bank iz bančne skupine Ljubljanska banka, se bosta "mati" in ena od "hčera", Ljubljanska banka - Gospodarska banka Ljubljana predvidoma združili z novim letom v enovito banko, ki bo med tovrstnimi bankami druga največja v Jugoslaviji in bo v več kot 170 poslovnih enotah zaposlovala več kot šest tisoč ljudi. Banka bo imela po združitvi do tri četrtine trajnega kapitala slovenskega bančništva.

Predsednik slovenske skupščine dr. France Bučar, s katerim sta se vodstvi bank pogovarjali na sestanku v petek, je ugodno ocenil nameravano združitve bank, med drugim tudi zato, ker bo Slovenija v političnih prizadevanjih za samostojnost in neodvisnost potrebovala učinkovit bančni sistem, ki bo nenazadnje konkurenčen tudi bankam zunaj naših meja. Na očitke, da gre za oblikovanje monopolistične tvorbe, so bančniki odgovorili, da so njihovi glavni cilji večja učinkovitost bančnega sistema, večja ekonomska in finančna moč banke in od tega odvisna večja možnost za denarno podporo iz tujine. Ko so bančniki opozorili na neugodne omejitvene ukrepe Narodne banke Jugoslavije in zvezne vlade, je dr. Bučar dejal, da se bo tudi na denarnem področju treba osamosvojiti. Na poti osamosvojitve pa nam po besedah Tomaža Jančarja, direktorja LB - Gospodarske banke Ljubljana, močno škodi dvigovanje deviz, kar bo lahko prav kmalu povzročilo hudo likvidnostno krizo. ● C. Zaplotnik

Gorenjke, Gorenjci!

Današnji Gorenjski glas smo izdali v povečanem obsegu in povečani nakladi - namesto v 26.000 je izšel kar v 60.000 izvodih. Veseli bomo, če vas bo časopis, ki vam ga pošiljamo na ogled, pritegnil in boste izpolnili naročilnico na 8.strani in jo izročili svojemu pismonoši, ki vas bo jutri ali v prihodnjih dneh obiskal, ter tako postal naš naročnik. Potem vam bo Gorenjski glas vsak teden dvakrat prinašal v hišo najbolj sveže novice z Gorenjskega in nakratko tudi poročila o dogodkih v Sloveniji in Jugoslaviji. Na Odprtih straneh pa boste lahko prebrali daljše zapise o aktualnih dogajanjih pri nas in odmevih nanje, enkrat mesečno izide kulturna priloga Snovanja. Gorenjski glas vam prinaša tudi zanimiva sporočila o tem, kje je moč kupovati najceneje, kje za mejo najbolj menja denar, kam lahko vložite denar, kje so najvišje obresti, pa tudi o tem, kako lahko odprete podjetje, kje kupite delnice in podobne koristne informacije.

Časopis seveda lahko pomagata tudi urejati. Če menite, da je v vašem okolju karkoli zanimivega za objavo, nas pokličite in naši novinarji vas bodo obiskali. Lahko tudi opozorite na problem, za katerega menite, da bi bil potreben novinarske obdelave, lahko nam pišete ali sestavite članek in ga nam pošljete, zelo veseli smo tudi vaših odmevov in prispevkov za pisma bralcev.

Naročnina na Gorenjski glas vam prinaša tudi vrsto ugodnosti: časopis boste prejeli 20 odstotkov ceneje, za 25 odstotkov boste imeli popusta pri objavi malega oglasa, osmrtnice ali zahvale, vsako leto 40 izrebanih naročnikov popeljemo na zanimiv izlet in še bi lahko naštevali. Gorenjski glas je dobrodošel gost že v vsakem drugem gorenjskem domu in je nedvomno najbolj bran časopis na Gorenjskem. V lepo število domov prihaja že več kot štirideset let, zato ne pomišljajte in ga naročite. Pa še drag ni. Trimesečna naročnina je vedno nižja od enomesečne naročnine za dnevnike. Pridružite se nam!

Uredništvo

Naslednja številka bo izšla v torek, 4. decembra.

Voščimo
Vam lepe praznike!

Uredništvo

Na mesec le 1000 mark

Na bankah po vsej državi bo od sedaj naprej moč na mesec kupiti le do 1000 mark efektive. Takšen znesek deviz bo tudi moč odnesti preko meje enkrat mesečno. To je konec tedna sporočil namestnik guvernerja Narodne Banke Jugoslavije Mitja Gaspari. ZIS je namreč sklenil, da je treba občanom po eni strani omogočiti nakup deviz, po drugi strani pa preprečiti nakupovanje efektive zaradi spekulacij. V neomejenih količinah pa bodo občani lahko dvigali devize iz deviznih hranilnih vlog. ● V. S.

MIKLAVŽEVI NAKUPI

v halli "A" Gorenjskega sejma
od sobote, 1. 12., do srede, 5. 12. 1990,
vsak dan od 10. - 19. ure

Turistična agencija

PANORAMA

GORENJSKI SEJEM KRANJ

DRSALIŠČE

petek, 16. - 18. ure, 19. - 21. ure
sobota, 14. - 16. ure
nedelja, 15. - 17. ure, 18. - 20. ure

ŠOLE, IZKORISTITE LEDENO PLOŠKEV ZA ŠPORTNE DNEVE. ORGANIZIRANE SKUPINE - MOŽNOST POSEBNEGA TERMINA

NAJNOVEJŠE

V II. ETAŽI BLAGOVNICE ASTRA

TEDI

TRGOVINA ZA TEKSTIL IN IGRAČE
PREŠERNOVA 10, KRANJ

SUPER PONUDBA

100 PROIZVODOV
PO SUPER CENAH!

OBIŠČITE NAS
IN SE PREPRIČAJTE!

TEDI str. 28 TEDI str. 28 TEDI

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Slovenci v Parizu

Prejšnji teden so na zasedanju Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi (KVSE) v Parizu sprejeli in podpisali SA85Pariško listino za novo Evropo. Njena vsebina de iure potrjuje tisto, kar se je de facto zgodilo v Evropi v petnajstih letih od prvega zasedanja KVSE, ki je bilo leta 1975 v Helsinkih. Zgodilo pa se je v tem času res veliko, posebej v zadnjem letu dni: Evropa ni več razdeljena na dva bloka, železna zavesa na črti Luebeck - Trst je padla, Nemčija je spet združena, Evropska skupnost (ES) prerašča v nekakšne združene države Evrope, realsocialistični režimi na vzhodu so se sesuli, najbolj avtohtona dva, sovjetski in jugoslovanski, ki sta se razvila iz lastne revolucije in moči, preživljata zadnje krče, in drži se le še albanski...

Tudi "graditelji miru", šefi 34 držav in vlad (32 evropskih ter ZDA in Kanade) so drugi; niti eden od tistih, ki so podpisali helsinško listino, ni sedel za konferenčno mizo v Parizu. Nekateri so umrli (Ceausescu, Brežnjev, Franco, Kadar, Kreisky, Moro, Palme, Tito), nekateri opravljajo druge dolžnosti ali pa so v pokoju (Sulejman Demirel, Giscard d'Estaing, Gerald Ford, Edward Gierek, Konstantin Karamanlis, Helmut Schmidt), Erich Honecker in Todor Živkov sta v priporu... Kaj se hoče, tudi politiki imajo svojo usodo. Kar se novih podpisnikov tiče, omenimo le dejstvo, na katero je v Parizu opozoril dr. Dimitrij Rupel: "naš" predsednik dr. Borisav Jovič je v Evropi edini, ki ni bil izvoljen na demokratičnih volitvah!

Sicer pa lahko rečemo, da so danes na čelu držav in vlad bolj svetla in manj sveta imena kot pred poldrugim desetletjem. Kako pa je s svetlostjo časa? Kakor za koga; za države ES in EFTE se svet drugače kot za obubožane države evropskega vzhoda, ki, potem ko je minil opojni blišč nove svobode, počasi in spet na realnih tleh spoznavajo, da svoboda v revščini ni bogve kaj. Negotov ostaja odgovor na vprašanje, kaj se bo zgodilo z obema preostalima "ječama narodov", SZ in SFRJ, ki sta zagotovo pred razpadom oziroma preustrojem se bo ta lahko (z)godil na miroljuben in obvladljiv način? Gorbačov je v Parizu sprejel Joviča in tudi sicer je bilo opaziti očitno navezo med obema; navezo, ki je poskrbela, da so graditelji novega evropskega doma premišljeno prezrli predstavnike baltičskih republik ter republik Slovenije in Hrvaške. Prvi so bili vsaj posebni gostje francoskega predsednika, druge pa je predsednik Srsobslavje sicer vzel v svojo delegacijo, vendar jim ni pustil do besede.

Pariz je bil vedno težak poligon za preizkušnjo slovenskih zunanjepolitičnih zmogljivosti - in to ravno v ključnih časih, po prvi in drugi svetovni vojni in danes, vsakič, ko je nastajala "nova" Jugoslavija. Spomnimo se samo težavnih in dolgotrajnih pogajanj na pariški mirovni konferenci v letih 1919-20, po katerih smo izgubili Koroško in Primorsko. Ponovni boj za našo zahodno mejo, ki se je vojaško končal maja 1945 z zasedbo Trsta, se je z diplomatskimi sredstvi nadaljeval v Parizu, našo delegacijo pa je vodil Edvard Kardelj. 3. 6. 1946 so se zunanji ministri štirih velikih zmagovalk sporazumeli, naj bo francoska črta osnova za novo razmejitev med Jugoslavijo in Italijo in odobrili ustanovitev Svobodnega tržaškega ozemlja (STO) pod nadzorstvom Varnostnega sveta OZN. 10.2.1947 pa smo v Parizu podpisali mirovno pogodbo z Italijo, ki je določila novo mejo med Jugoslavijo in Italijo. In izgubili Trst za zmeraj. In leta 1990? Dimitrij Rupel in drugi člani slovenske delegacije so storiili, kar je bilo v danih razmerah mogoče: predložili so Memorandum o stanju jugoslovanske krize in namerah republike Slovenije, priredili tiskovno konferenco, obiskali sedež Sveta Evrope in še koga. Vidnega uspeha sicer niso dosegli, a vedeti je treba, da uspeti v Parizu ni lahko; ko pa enkrat uspeš, si uspeh povsod. Preboju, ki so ga v tem mestu opravili nekateri ambasadorji slovenske kulture (Zoran Mušič, Vinko Globokar, Peter Handke, Evgen Bavčar, Plečnikova razstava...), morajo zato slediti še novi naporu gospodarstvenikov (IMV-Renault) in politikov. Posebej zdaj, ko gre za mednarodno priznanje osamosvojenosti Slovenije.

Miha Naglič

Prodajni sejem

Kranj, 26. novembra - Poslovno prireditveni center Gorenjski sejem bo od sobote, 1. decembra, do srede, 5. decembra, tokrat že drugič s trgovci organiziral prodajni sejem za Miklavževe nakupe. Na 3000 kvadratnih metrih sejmškega prostora v Savskem logu bo tokrat poskrbelo za Miklavževe nakupe, za najmlajše (npr.: Merkur z igračami) in tudi za najstarejše (Slovenijales s pohištvom), okrog 200 trgovcev. Darilo Gorenjskega sejma pa je brezplačen vstop. ● (až)

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno žvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj ČP Glas, Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana, TOZD TCR Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

naročnina za IV. trimesečje je 160,00 din

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (v. d. odgovornega urednika), Vilma Stanovnik (sport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavr - Zlebir (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, izolski klopi, kronika, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Stojan Saje (družbene organizacije, ekologija), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (tobikovanje), Ivo Sekane, Nada Preve in Mirjana Draksler (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1, Kranj

Tekoči račun pri SDK: 51500-603-31999

Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835,

ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960

Neobjavljenih pisem in slik ne vračamo. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72

Pogovor o denacionalizaciji

Kdo bi bil zadovoljen z delnicami v zgubarskem podjetju

Združenje lastnikov razlaščenega premoženja zahteva, da republiška skupščina sprejme tudi zakon o reprivatizaciji.

Tržič, 22. novembra - Tržiški odbor Slovenske demokratične zveze je na pobudo Demosa v četrtek pripravil v dvorani tovarne Peko pogovor o denacionalizaciji, ki so se ga poleg razlaščenih, predstavnikov občine in komisije za sprejem in klasifikacijo vlog za denacionalizacijo udeležili še dr. Ludvik Toplak, predsednik družbenopolitičnega zbora republiške skupščine, in trije predstavniki Združenja lastnikov razlaščenega premoženja Ljubljana. Razlaščeni iz tržiške občine so ob tej priložnosti ustanovili podružnico združenja.

Tone Kramarič, poslanec tržiške občine v republiškem parlamentu, je dejal, da se občinski Demos zavzema za to, da bi denacionalizacija dobila prednost pred privatizacijo, vračilo "v naravi" pa pred plačilom odškodnine v obliki delnic ali obveznic. Franc Globokar, predsednik odbora za ustanovitev tržiške podružnice Združenja lastnikov razlaščenega premoženja, je pogovor o denacionalizaciji označil kot prvo povojno legalno srečanje razlaščenih, sicer pa je dejal, da bo sprava dosežena šele tedaj, ko bo država popravila povojne krivice in vrnila nacionalizirano, zaplenjeno ali kako drugače odvzeto premoženje. Vinko Perne, predsednik komisije za sprejem in klasifikacijo vlog za denacionalizacijo, pa je povedal, da je komisija doslej prejela 97 vlog, med katerimi je 25 zahtev za vrnitev arondiranih in drugih kmetijskih zem-

ljišč, devet vlog za vrnitev gozdov, enajst za vračilo skupnih planin, pašnikov in gozdov, devetnajst za stavbe in poslovne prostore, sedem vlog nekdanjih veleposestnikov... Poslanec republiške skupščine, kmet Ivan Štular je razlaščene, med katerimi je bilo tudi precej kmetov, seznanil s predlogom upravnega odbora Slovenske kmečke zveze, da bi še letos po hitrem postopku spremenili zakon o kmetijskih zemljiščih in vsa družbena zemljišča "prenesli" v zemljiški sklad, ki bi bil tudi osnova za vračilo zemlje prejšnjim lastnikom.

Predstavniki Združenja lastnikov razlaščenega premoženja, med katerimi je bil tudi predsednik Franc Izgoršek, so povedali, da vodstvo združenja za zdaj še uspeva miriti nestrpnost članstva, ki je nezadovoljno z učinkovitostjo vlade, predvsem pa z osnutkom zakona o privatizaciji družbenih

podjetij, ki v nobenem primeru ne predvideva vračila "v naravi", ampak le odškodnino v obliki delnic ali obveznic. "To ni poprava krivic, to je le nadomestilo za tisto, kar smo izgubili," so dejali na pogovoru v Tržiču in poudarili, da verjetno nihče ne bi bil zadovoljen z delnicami v kakem zgubarskem podjetju ali z vrednostnimi papirji. Franc Izgoršek je zbranim prebral tudi pismo, ki ga bo združenje verjetno poslalo najodgovornejšim funkcionarjem v republiki. V njem se sprašuje, zakaj vlada daje spreminjanju družbene lastnine v zasebno prednost pred poštenim in doslednim vračilom premoženja prejšnjim lastnikom, in zahteva, da skupščina hkrati z zakonom o privatizaciji sprejme tudi zakon o reprivatizaciji in o agenciji Slovenije za reprivatizacijo in da vlada za delovanje agencije zagotovi potrebna finančna sredstva.

Republiška vlada je na predlog (Pučnikove) komisije za denacionalizacijo že imenovala strokovno skupino, ki naj bi pripravila osnove za zakon o denacionalizaciji. "Naše stališče je jasno: najprej vračilo krivično odvzetega premoženja, šele nato privatizacija," je dejal dr. Ludvik Toplak in v nadalje-

Peter Smuk, predsednik tržiške občinske skupščine, je dejal, da se pri vprašanih, ki zadevajo lastninjenje, tudi vsi Demosovi poslanci ne obnašajo tako, kot bi se morali. Strankarskega kolega Vito Mirja Grosa je označil kot najbolj vnetega zagovornika razlaščenih v parlamentu, strinjal pa se je tudi z njegovo trditvijo, da je zakon o reprivatizaciji pomembnejši kot ustava. Ustavo lahko spreminjamo vsak dan, lastninske probleme pa bomo reševali enkrat.

vanju pojasnil raznolikost zakonov in ukrepov, s katerimi so povojne oblasti posegale v zasebno in zadržano lastnino. Gre za tri nacionalizacije, za agrarno reformo, za odlok Avnoja o zaplembi premoženja, za zaplembe kot kaznovalni ukrep, za odvzem državljanstva in premoženja, za darilne pogodbe, sklenjene na silo, za odvzeme premoženja brez zakonske osnove, za arondacije in komasacije, ki niso bile agrotehnične, ampak agropolitični ukrep... Če bi bile zakonske osnove, bi po mnenju dr. Toplaka že lahko vrnilo nekdanjim lastnikom 90 odstotkov gozdov in 70 do 80 odstotkov kmetijskih zemljišč. Opozoril je tudi na zahteve po vrnitvi vsega zadržanega premoženja in na nerazumljivo dajanje prednosti podjetništvu in privatizaciji pred združništvom in denacionalizacijo. ● C.Z.

Demos pripravil razpravo o ustavi

Ustava naj bo kratka in jedrnata

Jesenice, 26. novembra - Na Jesenicah so na razpravi o osnutku nove slovenske ustave spregovorili o preambuli in posebej svetosti življenja, vprašanju pravice do splava, ženskem vprašanju, enakopravnosti narodov in narodnosti, militarizaciji Slovenije, socialni varnosti.

Minuli četrtek so stranke, združene v jeseniški DEMOS, pripravile javno razpravo o osnutku nove slovenske ustave. Osntek nove slovenske ustave je predstavil Ivo Bizjak, član republiške ustavne komisije, pri predstavitvi pa sta sodelovala tudi Marija Markež, namestnica republiškega sekretarja za kmetijstvo in Marko Selan iz socialdemokratske stranke.

Ivo Bizjak je obrazložil posamezna ustavna poglavja in poudaril, da se z novo ustavo Slovenija konstituirata kot suverena država, besedilo ustave je bistveno krajše kot besedilo prejšnjih ustav, ustava pa temelji na zavarovanju pravic posameznika pred državo. Že v dosedanji razpravi je bilo precej dilem o tem, ali naj v preambuli ustave ostane opre-

delitev o svetosti življenja in kako v ustavno besedilo vključiti slovensko zgodovino, saj nekateri posebej vztrajajo, da se omeni tudi NOB. Pri pravicah o svobodi državljanstva so sestavljenci izhajali iz ustreznih mednarodnih dokumentov, osrednji komponenti pa sta delo in lastnina. V poglavju o državni ureditvi je še precej odprtih vprašanj; ali naj bi bil parlament enodomen, dvodomen ali državni zbor; koliko pristojnosti naj bi imel predsednik republike. Poudarja se neodvisnost sodišč, na področju lokalne samouprave pa se predvideva nova organiziranost občin. Vsa vprašanja pa bodo po ustavi bolj natančno opredelili posamezni zakoni.

Marko Selan je v razpravi dejal, da ni najboljši zadovoljen z razlago, da so pravice že tako ali ta-

ko mednarodno priznane in da veljajo tudi v Sloveniji. To se mu zdi poskus alibija, da ne bi zapostavili nekih boljševidnih terminov. V ustavih drugih držav so pravice jasno izražene, sam pa se zavzema za soupravljanje delavcev skupaj s solastninjenjem. Po njegovem mnenju so socialno varnost v ustavi premalo upoštevali.

Marija Markež je menila, da se ob taki ustavi nujno pojavlja žensko vprašanje in bi želela več poudarka o enakopravnosti spolov. Dejala je, da so to pomembna vprašanja, izkoriščanje vprašanja splava v politične namene pa je nemoralno. Roman Savinšek je menil, da bodo posamezna področja bolj natančno urejali zakoni in je zato neprimerno, da bi ustavo tako razširjali. Janez Markež je ob razpravi o tem, ali je primerno, da preambula vsebuje tudi svetost življenja, dejal,

da je to filozofska opredelitev in poudaril, naj bo ustava kratka in precizna, saj je vendarle pravni akt.

Več razpravljalcev (Marko Selan, Roman Savinšek, Janez Markež, Anton Požar) je spregovorilo o vprašanju militarizacije, ki ji nekateri odločno nasprotujejo. Slovenska vojska, je dejal Anton Požar, bi bila ogromen strošek. Oglasili so se tudi člani Zveze za enakopravnost občanov, ki mislijo, da bi bile z novo ustavo kršene pravice posameznih narodov in narodnosti, ki živijo na območju Slovenije.

Kratka: v razpravi na Jesenicah so se dotaknili več vprašanj, ki se pojavljajo ob osnutku nove ustave. Skubic, ki je razpravo vodil, je dejal, da bo ustavna komisija vse predloge usklajevala in utemeljene upoštevala ter tako pripravila ustrezno besedilo nove slovenske ustave. ● D. Sedej

Socialisti o ustavi in plebiscitu

Kako po plebiscitu

Radovljica, 22. novembra - "Pri odločitvi za plebiscit in na plebiscitu ne gre samo za vprašanje, ali smo Slovenci za suvereno državo, ampak predvsem za to, kakšna bo naša usoda po plebiscitu. Odločitev je tvegana še toliko bolj, ker vlada dosedaj ni pripravila poglobljenih analiz, ki bi bile osnova za odločanje in za prepričevanje. Plebiscit pa mora uspeti, če se zanj odločimo, sicer bo to politična katastrofa," je dejala Darja Lavtižar - Bebler, republiška poslanka in članica republiške volilne komisije, na četrtek pripravili razpravi, ki jo je o plebiscitu in osnutku nove slovenske ustave pripravil radovljiški občinski odbor Socialistične stranke Slovenije.

Vojko Volk, eden glavnih pobudnikov za to, da so socialisti že oktobra dali predlog za plebiscit o samostojni Sloveniji, je dejal, da je bila usoda njihove pobude ključna in da so jo tedaj zavržali tudi politiki, ki jo zdaj, ko je plebiscit predlagal Demos, močno podpirajo. Nekateri so celo javno izjavljali, da bi bil plebiscit neprimeren in škodljiv, da ga ne

potrebujemo, ker bo samostojnost Slovenije tako in tako opredelila nova ustava. Isti ljudje zdaj trdijo, da ustava lahko nekoliko počaka in da je najpomembnejši plebiscit. Darja Lavtižar - Bebler je pojasnila, da so med socialisti in Demosovimi strankami razhajanja tudi o nekaterih vprašanih, ki zadevajo izvedbo plebiscita. V socialistični stranki me-

nijo, da bi zakon o plebiscitu morali sprejeti kot ustavni zakon z dvotretjinsko večino pri glasovanju. Demosove stranke vztrajajo pri navadnem zakonu in navadni večini. Socialisti se zavzemajo za to, da bi bila za odločitev o samostojnosti Slovenije potrebna večina vseh, ki imajo volilno pravico; Demos zagovarja stališče, da bi bilo dovolj, če bi bila "za" večina vseh, ki bi glasovali.

Kar zadeva osnutek nove slovenske ustave, je Darja Lavtižar - Bebler dejala, da filozofska sintagma "svetost življenja" ne sodi v ustavno besedilo, ker bi si jo lahko vsak razlagal po svoje, tudi kot prepoved splava. Pravico do splava pa je v ustavo treba zapisati, tudi zato, da bi se izognili mazaškemu splavom. Če bi v zgodovinski dediščini slovenskega naroda posebej izpostavili NOB, bi po mnenju socialistov naredili krivico vsem prejšnjim posku-

som slovenske osamosvojitve in osvoboditve. Socialisti tudi predlagajo, da bi v temeljna določila ustave zapisali, da republika Slovenija zagotavlja blaginjo slovenskemu narodu in da bo Slovenija na mednarodnem področju delovala po načelih nevtralnosti. Pojini nacionalna varnost in še nekateri drugi so zelo široki in omogočajo zlorabe, zato bi bilo treba natančno določiti, kdaj je mogoče omejiti temeljne človekove pravice. Področje socialnih pravic, predvsem pravica delavcev do soupravljanja, je slabo urejeno. Določbe, ki govorijo o lokalni samoupravi, ne povedo dosti in jih je mogoče razumeti nekako takole: kar bo, pa bo. Da ne bi o vsem odločal center in politokracija, se socialisti zavzemajo za dvodomni parlament in za zbor regij pa tudi za to, da bi predsednik imel le reprezentativno vlogo. ● C. Zaplotnik

Socialdemokrati na programski konferenci v Celju

V bistvenih zahtevah ne pristajamo na kompromise

Socialdemokrati se zavzemajo za miren, vendar odločen in takojšen izstop iz sedanje Jugoslavije.

Celje, 24. novembra - Ker smo na zadnjih volitvah dosegli samo dobrih sedem odstotkov, lahko svoje cilje uveljavljamo samo skupaj z drugimi demokratičnimi strankami. V Demosu bomo kot stranka ostali vsaj toliko časa, da bomo uresničili, kar smo obljubili volilcem: uveljavitev pluralistične družbe, vključno z večstrankarskim političnim sistemom in s socialnim tržnim sistemom gospodarjenja. Ko bo to doseženo, se bomo ponovno pogajali s strankami Demosa, je na programski konferenci Socialdemokratske stranke v Celju dejal njen predsednik dr. Jože Pučnik in poudaril, da kritiki sodelovanja stranke z Demosom hočejo - hote ali nehote - razbiti Demos in omogočiti današnji opoziciji, da znova prevzame oblast.

Ko je dr. Pučnik govoril o odnosih med socialdemokrati in opozicijo, je dejal, da socialdemokrati vzdržujejo korektno stike z opozicijskimi strankami, se z njimi pogovarjajo o najbolj perečih vprašanih Slovenije in skušajo tudi v parlamentu z njimi doseči sporazume pri oblikovanju posameznih zakonov. "V Demosu si prizadevamo pridobiti opozi-

cijske stranke tudi za to, da bi nas podprle pri sprejemo nove slovenske ustave, vendar pa pri tem ne bomo dovolili, da bi nas opozicija izsiljevala. V bistvenih socialdemokratskih in demosovskih zahtevah ne pristajamo na kompromise," je dejal dr. Pučnik in v nadaljevanju predstavil stališča socialdemokratov do razmer v Jugoslaviji. Socialdemokrati se zavze-

majo za miren, vendarle odločen in takojšen izstop iz sedanje Jugoslavije, ki je kot federacija že razpadla in je nikakor ni več mogoče obnoviti. Zahteva za čimprejšnji plebiscit je v razpravi dobila soglasno podporo, opozicijo pa so obtožili dvoličnosti: javno se zavzema za plebiscit, prikrito pa straši ljudi pred posledicami plebiscita.

Kar zadeva osnutek nove slovenske ustave, socialdemokrati zahtevajo, da se iz temeljnih določil črta sintagma "svetost življenja", da ustava natančneje opredeli določbe o soupravljanju oziroma samoupravljanju, pa tudi to, kdaj je mogoče omejiti človekove pravice. Lastnina naj bi dobila tudi socialno funkcijo, osnovno šolstvo bi moralo biti brezplačno, izvenzakonska skupnost naj bi imela enake pravne posledice kot zakonska zveza, ženske naj bi same in svobodno odločale o rojstvu otroka... V ustavo bi bilo primerno zapisati "Republika Slovenije lahko ima vojsko", ker bi takšna formulacija omogočala demilitarizacijo Slovenije brez spremembe ustave, v ustavi naj bi natančneje razmejili pristojnosti med lokalno samoupravo in državno upravo, tujcem ne bi smeli priznati pravice do pridobitve lastnine na zemljiščih. Kar zadeva državno ureditev, so se socialdemokrati zavzeli za parlamentarni sistem, v parlamentu pa naj bi bile zastopane tudi regije, ki bi odločale predvsem o določenih vprašanih.

Odprava družbene lastnine in določitev lastnikov je glavni

problem, ki ga je zaradi gospodarske krize treba rešiti brez odlašanja, je med drugim dejal Marko Selan, ki je predstavil stališča socialdemokratov do lastninjenja. Socialdemokrati so mnenja, da lastninjenja obstoječega premoženja ni mogoče povezovati z (morebitno prisilno) dokapitalizacijo podjetij, da ne gre razlikovati internih in javnih delnic in da naj bodo vse delnice, s katerimi se lastni družbeni lastnina, prenosljive. Načelna stališča do lastninjenja bi v praksi uresničili tako, da bi se vsa podjetja v najkrajšem času preoblikovala v delniške družbe in da bi vsak zaposleni in upokojenec prejel nakaznico za brezplačni dvig navadnih delnic v vrednosti 24 povprečnih lanskih (neto) plač. Vsako podjetje naj bi do konca 1992. leta rezerviralo določeno število delnic za zaposlene v podjetju, ostal delnice pa naj bi dali na trg.

V socialnem programu postavlja stranka na prvo mesto zaščito socialnega standarda prebivalstva. V Sloveniji je bilo oktobra letos okrog 50 tisoč brezposelnih (6 odstotkov), vrhunec krize pa bo po napovedih socialdemokratov v sredini prihodnjega leta, ko bo že 20 do 25-odstotna brezposelnost. Vlada pa kljub temu še vedno ni pripravila celovitega programa za reševanje problema brezposelnosti. Zakon o delovnih razmerjih mora zaščititi delojemalce pred samovoljo delodajalcev, zavzeli pa so se tudi za to, da bi zakonsko določili najnižje plače za posamezne poklicne kategorije.

Na konferenci so iz stranke izključili podpredsednika Andreja Magajno, Sergeja Plahutnika in še pet socialdemokratov iz Most. ● C. Zaplotnik

Slovensko vodstvo pospešeno pripravlja plebiscit

Neodvisna in samostojna država Slovenija

Ali naj postane Slovenija neodvisna in samostojna država, bo vprašanje glasovalcem na slovenskem plebiscitu.

Kranj, 27. novembra - Včeraj je nadaljevala zasedanje ustavna komisija skupščine Republike Slovenije, v nedeljo zvečer so predsedniki predsedstva, skupščine in izvršnega sveta Milan Kučan, dr. France Bučar in Lojze Peterle (ta bo še nekaj dni v bolnišnici zaradi operacije slepiča) sklicali šefe strank in vodje poslanskih klubov, slednji pa so se sestali tudi v četrtek. Osrednja tema vseh pogovorov so plebiscit, priprave nanj in sprejem zakona o plebiscitu, o katerem bo govora tudi na današnji seji slovenske skupščine. Precej bistvenih stvari za plebiscit je že dogovorjenih: vlada bo pripravila analize, na osnovi katerih predlaga, da je plebiscit nujen. Utemeljitev mora biti javno objavljena in soglasno sprejeta v parlamentu sočasno s sprejemom zakona o plebiscitu, Slovenija pa mora hkrati sprejeti posebno izjavo za slovensko, jugoslovansko in svetovno javnost o namerah s plebiscitom, saj o naših namerah nihče doma in na tujem ne sme špekulirati ali nam celo ukazovati, kaj naj storimo.

Z DA ali NE bomo na plebiscitu odgovarjali na vprašanje: Ali naj postane Slovenija neodvisna in samostojna država. V zakonu o plebiscitu bo tudi poseben člen, v katerem bo pisalo: Državljeni Republike Slovenije! Udeležite se glasovanja na plebiscitu dne... Glasovali bomo o vprašanju, ali naj postane Slovenija neodvisna in samostojna država. Odločitev na plebiscitu ima naslednji pomen. Slovenija pridobi pravni status neodvisne in samostojne države na dan razglasitve izida tega plebiscita. Slovenija kot neodvisna in samostojna država ne bo več združena v SFRJ. Postopna uresničitev statusa neodvisnosti in samostojnosti se uredi z ustavnim zakonom za izvedbo odločitve, sprejete na tem plebiscitu, z novo ustavo Republike Slovenije in z ustavnim zakonom za izvedbo ustave. Slovenija kot neodvisna in samostojna država bo lahko sklepala meddržavne pogodbe in konfederalno pogodbo z demokratičnimi državami drugih jugoslovanskih narodov. Smo za neodvisno in samostojno državo Republiko Slovenijo.

Soglasja o potrebnih večini za plebiscitarno odločitev še ni, plebiscit pa bo verjetno sočasno s končanimi volitvami v drugih jugoslovanskih republikah oziroma s sprejemom nove ustave Republike Hrvaške. ● J. Košnjek



Namesto sprejema prvošolcev v pionirsko organizacijo, ki je izgini-la iz osnovnih šol, so v šolah našli domiselno zamenjavo, slovesen sprejem v šolsko skupnost. V Prešernovi šoli v Kranju, od koder je naš posnetek, je bila slovesnost v četrtek popoldne. - Foto: J. Cigler

Termo rabi dodatni prostor

Tri vprašanja, dva odgovora

Podjetje pred tradicionalnim loškim vprašanjem: kje graditi

Škofja Loka, 26. novembra - Na zadnji seji škofjeloškega izvršnega sveta je Jože Stanovnik iz Terma zastavil tri vprašanja: kakšen je interes v občini do nadaljnjega razvoja tega podjetja, na kateri lokaciji bo razvoj mogoč in kdaj bo na voljo, kakšno je stališče do vlaganja tujega kapitala v razširitev Termovih programov?

Na prvo vprašanje je izvršni svet odgovoril pritrdilno, na tretje pa z znanim stališčem, naj bi delež tujega kapitala v naših podjetjih ne presegal 49 odstotkov. Drugo vprašanje je, žal, ostalo brez odgovora, saj vlada podjetju ne more obljubljati dodatnih površin (tri hektare) brez soglasja sosedov - krajanov, ki po tradiciji znajo vsakršen predlog "zminirati". Zato je vlada tokrat prevzela le obveznost, da bo sklicala pogovore s sveti sosedskih krajevnih skupnosti Terma na Trati in v Bodovljah, Zavod za družbeni razvoj in občinski sekretariat za razvoj pa bosta predlagala prostorske možnosti uresničitve razvoja Terma.

Kot je povedal Jože Stanovnik, v Termu prvenstveno želijo razvijati predelavo na Trati in v Bodovljah. Od zaključka tehnološko-ekološke sanacije proizvodnje kamene volne na Trati je minilo tri leta, meritve v okolju kažejo, da Termo s škodljivimi izpuhi ne presega zakonsko dovoljenih meja, odprta ostaja le protihrupna zaščita, ki pa je brez dodatnih površin ne morejo zgraditi. Sklep občinske skupščine je namreč ironičen: zahteva in potrjuje projekt protihrupne zaščite proti Sv. Duhu, hkrati pa Termu ne dovoljuje minimalnega poseganja prek tovarniške ograje.

Poleg prostorske omejitve na Trati imajo v Termu precejšen problem tudi z obratom v Bodovljah. Inž. Bojan Mihovec je povedal, da v njem dela 130 ljudi in da obrat, čeprav star 30 let, v občinskih prostorskih dokumentih ni opredeljen kot industrijska cona. Spet igra uode: pred leti so ga nameravali preseliti na Trato, načrt ni uspel, ostal je v Bodovljah, v bistvu nelegaliziran. V Termu rabijo legalizacijo, saj nameravajo tudi obrat v Bodovljah podobno tehnološko in ekološko sanirati, kot so tovarno na Trati. Sanacija jih bo stala pet do šest milijonov DEM, zanjo imajo tudi tujega sovlagatelja, ki pa zahteva garancijo, da bo

obrat v Bodovljah dolgoročno ostal. V Termu so prosili krajan-e za pomoč, vendar je učinek bolj negativen kot ne. Če rešitve ne bo, bodo prisiljeni v postopno zapiranje obrata.

V Termu so v desetih mesecih letos izvozili na zahodne trge za 16,3 DEM izolacijskih materialov in, primerjano z enakim časom lani, povečali izvoz za 38 odstotkov. Izvoz v strukturi celotne prodaje predstavlja že krepkih 43 odstotkov, v strukturi proizvodnje pa 57 odstotkov. Cilj je 70 odstotkov. Termovi izdelki so se v tujini uveljavili, evropski konkurenti so z njimi pripravljani sodelovati, ponujajo jim tehnološko in tržno sodelovanje, kapital in znanje. V Termu zato hočejo napredovati, razvijati predvsem nadaljnjo predelavo, če ne v škofjeloškem prostoru, kar prvenstveno želijo, pa kje drugje. ● H. Jelovčan



Delavska univerza Tomo Brejc Kranj

vpisuje kandidate v

TEČAJ CESTNOPROMETNIH PREDPISOV in TEČAJ PRAKTIČNE VOŽNJE ZA VOZNIKE VOZIL NA MOTORNI POGON KATEGORIJE B

Kandidate takoj vključimo v tečaj praktične vožnje. Informacije dobite po telefonu 22-891 in 27-481.

VIPAVSKA C. 13 65000 NOVA GORICA TELEFON: 065/22-412, 26-411 TELEX: 34324 PREX YU TELEFAX: 065/26265

NAJDETE NAS POVSOD V SLOVENIJI

PRIMEX PREDSTAVNIŠTVO LJUBLJANA	061/558-592	KMEČKI STROJ ŠKOFJA LOKA	064/622-575
KZ DOBREPOLJE VIDEM	061/782-004	PRIMEX NOVA GORICA	065/32-901
KZ VRHNIKA	061/751-237	ALPKOMERC TOLMIN	065/81-107
PRIMEX PREDSTAVNIŠTVO MARIBOR	062/24-146	AGROMARKET VIPAVA	065/65-385
HMEZAD ŽALEC	063/713-211	AGROMARKET SEŽANA	067/73-064
TRSAT ZAGORJE	063/785-216	KZ ČRNOMELJ	068/51-063
AGROMECHANIKA KRANJ	064/36-032	AGROKOMBINAT KRŠKO	068/32-690
BRAZDA PODNART	064/70-225	INTERMARC NOVO MESTO	068/24-663
		AMBRO DOLGA POLJANA	065/62-634



Kar na nekaj krajih proti Martinj vrhu je voda ceste pretrgala

Krajevna skupnost Železniki

Najprej najnujnejše

Planšak, Smoleva, Podlonk oziroma Martinj vrh in nenazadnje usad v Železnikih ter celotna struga na območju Železnikov so območja v krajevni skupnosti Železniki, kjer bi bilo treba z nekaterimi deli zelo pohiteti, sicer bo zima kar precej krajanov odrezala.

Železniki, 26. novembra - Razumeli smo takoj po končani ujmi, da je najprej treba ukrepati in pomagati tam, kjer so bile poti pretrgane, ljudje odrezani. Prav gotovo je bilo treba takoj vse sile usmeriti za povezavo Davčarjev, kar bo omogočil šele začasni most za težji promet. Vendar pa smatramo, da je zdaj čas, da se tudi v naši krajevni skupnosti lotimo nekaterih nujnih oziroma najnujnejših prioritet za sanacijo cest, usadov oziroma mostov, sicer bo na nekaterih območjih zima kar precej krajanov odrezala.

Tako nekako je minuli četrtek predsednik sveta KS Železniki Franc Benedičič ocenil stanje po poplavih na sestanku, ki so se ga poleg predstavnikov posameznih vasi, udeležili nekateri izvajalci del in predsednik občinskega izvršnega sveta Vinko Demšar. Skupna ocena je bila, da je škoda na cestah proti Martinj vrhu in še nekaterim drugim krajem ogromna in da so poškodbe na kar nekaj odsekih tolikšne, da jih sami krajanje oziroma krajevna skupnost za to, da ljudje že ob prvem snegu ne bodo odrezani, ne zmorejo. Treba bi bilo zagotoviti vsaj strokovno pomoč in najbolj nujna sredstva oziroma material, potem bi ljudje tudi sami kaj naredili. Bojijo se namreč, da bo podjetja oziroma gradbeno operativno prehitela zima. Sneg, če bi zapadel ta trenutek, pa bi razmere spremenil na območju Martinj vrha, Podlonka, Planšaka in še kje v krajevni skupnosti v nevarne oziroma kar v katastrofalne. Zato je v najkasnejšem mesecu dni treba s takšnimi nujnimi deli končati.

Slišati je bilo odločno oceno in zahtevo, da za takšna najnujnejša dela v tem trenutku ne bi smeli na prvo mesto postavljati denar; tudi republiške (ne)pomoči ne. Če se je dogajalo, da so "v republiki" prve dneve škofjeloško občino "spustili", potem se to zdaj ne sme zgoditi. Škoda, ki je v škofjeloški občini, jo uvršča med pet, šest najbolj prizadetih v Sloveniji; pa kakorkoli to komu prav ali ne.

Predstavniki Cestnega podjetja in Podjetja za urejanje hudournikov ter občinskega štaba oziroma izvršnega sveta so na sestanku opredelili okvirni operativni načrt za najnujnejša dela in se hkrati strinjali, da se zahtevnejših sanacij ne bodo ta trenutek lotevali na ho-ruk, marveč strokovno, temeljito in na daljši rok. Precej kritičnih ugotovitev je bilo na račun Vodne uprave, ki bi že morala začeti ukrepati zaradi načete obrežja struge na celotnem območju Železnikov. Slišati pa je bilo tudi predlog, naj se občinska vlada poveže s tistimi najbolj prizadetimi občinami v Sloveniji na kmetijskem področju in predlagajo republiki, da te občine ne bi solidarnostna sredstva odvajale na skupni račun v republiko. ● A. Žalar

Predsednik škofjeloškega izvršnega sveta Vinko Demšar je med drugim tudi povedal, da je bil zaradi ocene, da so sredstva obveščanja in nekateri v republiki med najbolj prizadetimi občinami škofjeloško občino nekako izolirali, v republiki okaran. V prihodnjih dneh nameravajo povabiti nekatere iz republike in jih najprej seznaniti s stanjem in škodo v občini ter jim posamezne kraje tudi pokazati. Kar zadeva sanacijo, pa je poudaril, da je vsekakor treba narediti najnujnejše, povedal, da so dobili v občini tudi že nekaj pomoči, da pa sicer denarja povsod manjka. Zato bo sanacija prav gotovo trajala kar nekaj let. Glede oprostitev denarnih nakazil na zbirni račun v republiki pa je povedal, da si prizadevajo, da bi bile vsaj najbolj prizadete delovne organizacije v občini oproščene letih.



Ko se je 1. novembra začela ujma, so najprej že pred deveto uro zjutraj doživeli prvi udar pri Tuškovi v Smolevi 14. Hudournik, ki bo poslej imel najbrž kar ime Tuškova grapa, je v nekaj minutah začel z muljem, skalami in lesom zasipavati hišo. Le hitri pomoči sosedov, gasilcev, gradbenim strojem..., ugotavljata Anica in Marjan Tušek, gre zahvala, da nam ni hiše odneslo. "In vsem, ki so nam tako hitro in nesebično pomagali, se zares najlepše zahvaljujemo..."

Jelovica pod Blegošem

Vode nam morda ne bodo več vozili

Krampa mi nobena oblast ni vzela. Tako je rekel Klovžar. Jaz pa pravim: garati je bilo treba in garati bo treba...

Pri Grogcu - Jelovica pod Blegošem 4, 24. novembra - Letos, kljub podobnemu poletju, ko so prejšnja leta gasilci morali na Jelovico pod Blegošem h Grogcu, na domačijo Franceta Jelovčana, vodo voziti v cisternah, prvič France ni klical po vodo v dolino. Lani so naredili zasilno zajetje, letos pa so ga skupaj z nekaj lovci dokončali; kakšnih 700 metrov stran od domačije. Grogcova domačija z okrog 25 glavami živine namreč porabi okrog 1000 litrov vode na dan.



France Jelovčan: "Zdaj je na vrsti voda..."



Mici Jelovčan: "Dela tukaj nikdar ne zmanjka..."

Predsednik skupščine KS Gorenja vas Jože Bogataj, predsednik sveta KS Pavle Razložnik in tajnik Ivo Petrovčič so bili letos že nekajkrat namenjeni na Jelovico. Okroglih 900 metrov in nekaj več nad morjem, še dobre tri kilometre naprej od Suše v hrib pod Blegoš, ti pot vzame kar cel dan. Posebej še, če pride h Grogcu - k družini Franceta Jelovčana.

Ko sta Mici in France skupaj s hčerka Olgo in Slavico ter vnukinjo Jano 7. novembra praznovala 25-letnico (srebrno poroko), je bila Mici "bolna". "Seveda, ker ga je dal preveč na zob..." "Ni res," je hudomušno odvrnil France, "saj jih imam (zobe namreč) v kozarcu..." S češnjemcem je postregel tudi minulo soboto in hkrati pripomnil, da je bilo letos le malo sadja; čeprav tukaj obrodijo zdrave češnje in moštarce. Jabolka morajo pa tako kupiti v dolini. Sicer pa v glavnem vse pridelajo doma (meso, mleko, maslo, krompir, repo, zelje...). Z ostalim pa se še pred zimo založijo iz trgovine na Hotalvajah. Tudi šolo, službo, faro imajo v dolini, v Gorenji vasi. Včasih so spadali pod krajevno skupnost Javorje, pokopališče pa so imeli v Poljanah. Zdaj imajo vse v Gorenji vasi. Slavica, ki edina hodi v službo, pa dela v Marmorju.

"Sedem otrok nas je bilo tukaj rojenih. Mici je prišla sem pred 25 leti iz Leskovic. 26-letnik sem in malo osivel sem že bil, ko sem se oženil... Tukaj je treba garati, je bilo in bo. Električno smo dobili pred 27 leti. Potem je prišla na vrsto cesta, ki jo je še Hajrihar začrtal. Pred šestimi leti smo dobili telefon. Zdaj pa je na vrsti vodovod. Krajevna skupnost nam je pomagala. V glavnem pa smo po strokovnih načrtih delali sami. Zdaj je treba še rezervoar za 100 kubičnih metrov (tudi zaradi požarne vode) narediti, potem pa bomo štiri domačije na Jelovici pod Blegošem, kar zadeva vodo, bolj brez skrbi... Mar ne Ivo," je France skušal slišati potrditev pri Petrovčiču in obeh predsednikih.

Predstavniki krajevne skupnosti pa v soboto za prihodnje leto niso mogli veliko obljubljati. Z denarjem v krajevni



Letos so 700 metrov stran od domačije dokončali zajetje...

skupnosti in v občini slabo kaže za naprej. Morda se bo dalo kaj pogovoriti z Zavarovalnico, pa z gasilsko zvezo, pa... Gorje pa, če bi tukaj zagorelo. Preden bi prišli gasilci iz 6 kilometrov oddaljenih Hotavelj, bi bila trdna domačija z okrog 56 hektari zemlje in gozda, na tleh. In tako je še s tremi. Včasih pa jih je bilo šest. Vendar pa je Grogcova, poleg Jezerškove v Stari Oselici, menda najstarejša v tem koncu.

Ko smo se odpravljali v doli-

no, sem razmišljal, koliko časa neki bi sploh nekdo, vaje le mestnega življenja, lahko tukaj pozimi v metežu, poleti brez vode in dobre ceste, z vsem garanjem, kot pravi France, preživel... Tu pa ljudje želijo le nekaj malega pomoči, saj bodo v glavnem sami delali, za to, da bodo imeli vodo in da bi še nekaj metrov ceste, ki jo tako ali tako sami vzdržujejo, bilo uvrščene med krajevne ceste. Samo garači imajo lahko tako majhne želje...

● A. Žalar



Velika, trdna je Grogcova domačija na Jelovici pod Blegošem.



S Primadono v Španijo

Diskoteka Primadona na Trebiji je odprta že štiri leta in je med najbolj obiskanimi diskotekami na Gorenjskem. Obiskovalce preseneča z novostmi v glasbi, obiski estradnih umetnikov, plesnih skupin, modnimi revijami, erotičnimi plesi in nenazadnje med takšna presenečenja sodijo tudi zanimive nagrade.

Decembra bo presenetila obiskovalce s super nagradnim zrebanjem. Petnajst (15) obiskovalcev diskoteke bodo izžrebali za 7-dnevno letovanje v Španiji. Srečnejši bodo letovali na prečudoviti španski obali Costa Bravi v hotelih A kategorije. Ogleдали si bodo lahko blišč stotih barov in tridesetih diskotek... Potem pa... se bodo seveda spet vrnili v Primadono na Trebijo.



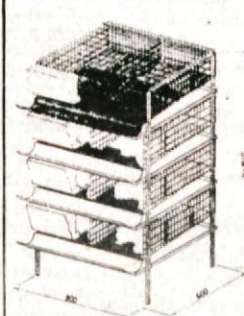
Že nekaj časa se na cerkljanskem pripravljajo tudi na telefonijo. Predsednik sveta krajevne skupnosti Cerklje Janez Martinčič nas je obvestil, da bo sestanek z vsemi zainteresirani iz KS Cerklje za telefon v sredo, (jutri) 28. novembra, ob 18. uri v zgornji dvorani združnega doma.



ANTON RAJGELJ
64245 Kropa 2A
tel. (064) 79-478
telex 34677 Rajgel
telefax (064) 79-720

PRIČAKUJEMO VAS
VSAK DAN
OD 6. - 18. URE

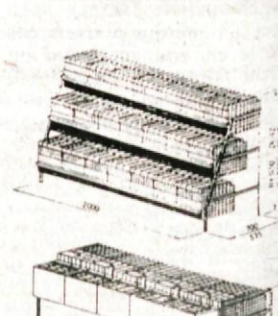
ETAŽNA KLETKA ZA PREPELICE



ETAŽNA KLETKA ZA KOKOŠI NESNICE IN BROJLERJE



ETAŽNA KLETKA ZA ZAJCE



Slavko Kalan

Ljudje hočejo delati, dela pa ni

Ni še tako dolgo od časov, ko je vsakdo imel delo, kdor je le hotel poprijeti zanj. Danes so vrste čakajočih na delo vse daljše.

Kranj, novembra - Podjetja ne jemljejo več novih delavcev, ker morajo poravnati svoj dolg dolgotrajni podzaposlenosti. Drugim se dajejo temeljne, stečajne urede za zaposlovanje. Tudi nova delovna zakonodaja ne bo pridrila čakajočim na delo. Še lani bi bila tako črna tematika neprijetna sijaju praznika republike, letos pa se primerno podaja njenemu obledelemu blišču. O dejstvih in pričakovanjih na tem nič kaj optimističnem področju SLAVKO KALAN, vodja kranjske enote zavoda za zaposlovanje.

Je Elan prvi na Gorenjskem, ki gre v stečaj?

»Ni, vendar prvi z večjim številom delavcev in to ravno tista organizacija, ki je bila najbolj perspektivna, najbolj eminentna, z visokim imidžem...«

Zdaj tudi na Gorenjskem nastopajo razmere, ki jih poznamo iz Maribora: stečaji, brezposelnost, socialna stiska...

»Upali smo, da nas ne doleti kaj takega, kar se primerilo Mariboru, vendar nas je upanje obšlo. Začeli so se enaki dogodki. Potencialna nevarnost je, da Elanovemu stečaju sledijo še nekateri na Gorenjskem. V Kranju sta v najtežjem položaju Tekstilindustrija in Kibernetika, v Trzinu BPT, v skofeljski občini rudnik urana, na Jesenicah je v hudi stiski Železarna pa Unitel na Blejski Dobravi, v Radovljici Veriga in Sukno. Toda grožnja s stečaji je eden od problemov zaposlovanja in brezposelnosti. Drugi je, da število iskalcev prve zaposlitve strmo upada in bilo bi jih še več, če ne bi zavod pomagal financirati pripravništva. Financiramo pa zaenkrat na peti, šesti in sedmi stopnji izobrazbe najbolj sofisticiranih poklicev in tistih, ki na zaposlitev čakajo najdlje. Pri zaposlovanju povpraševanje presega ponudbo, na vsako delovno mesto kandidira več kot deset prosilcev. Dosegli smo fazo ciklične nezaposlenosti. Zalostno je, da niti mladi generaciji niti drugim iskalcem zaposlitve ne moremo pokazati izhoda: ni novih programov, ni investicij, ni delovnih mest, brez tega pa je za mlado generacijo malo upanja.«

Kolikšna nezaposlenost zdaj vlada na Gorenjskem?

»Septembrski podatki govori, da je bilo na Gorenjskem tisti čas 3828 iskalcev zaposlitve, zdaj jih je že blizu 4500. Vsaj take soocene, podatkov za november seveda še ni.«

Koliko nezaposlenih dobiva nadomestilo ali denarno pomoč?

»Napravili smo primerjavo o prejemnikih denarnega nadomestila (to je pravica, ki izhaja iz dela) in denarnih pomoči (socialna pravica). Še lani je imelo pravoico do nadomestila 353 ljudi, 230 pa jih je v času brezposelnosti prejemale pomoč. Do letošnjega septembra je prvih 979, kar pomeni 2,8-krat več v letu dni, drugih pa 572, 2,5-krat več kot lani. 1551 prejemnikov nadomestil in pomoči pomeni več kot 35 odstotkov vseh iskalcev zaposlitve, medtem ko se je pred leti ta odstotek gibal med 8 in 10.«

Kolikšni strošek predstavlja za Gorenjsko nezaposleni, ki dobe nadomestila in pomoči? Prejšnji mesec so na kranjski enoti zavoda za zaposlovanje v ta namen porabili 3,5 milijona dinarjev, 1,9 milijona je šlo za nadomestila, okoli 930 tisočakov za pomoči, od obojega pa so odrinili za okoli 680 tisočakov prispevkov.

Gospodarstvo močno peša, denar za zaposlovanje pa se zbira iz prispevne stopnje. Ali viri zaposlovanja zadoščajo za vse večje število brezposelnih? Kako se se zbira denar za ta namen?

»Denar za zaposlovanje se zbira iz treh prispevnih stopenj: 0,52 iz bruto osebnih dohodkov (za programe zaposlovanja), 0,62 iz dobička (za dejavnosti) in 0,50 iz stroškov (za stipendiranje). Prva dva vira, ki sta namenjena nezaposlenim, ne zadoščata. Avgusta pa je bil sprejet zakon o reševanju tehnoloških presežkov, sredstva zanj pa se namenijo iz republiškega proračuna. Vsa sredstva zaposlovanja se zbirajo na republiki, zato nam ni znano, ali jih je dovolj za nezaposlene. Menimo, da jih ni.«

Nova zakonodaja, ki se obeta na tem področju, obeta manj pravic, nižjo socialno varnost. Kaj bo to pomenilo za vašo klientelo?

»V osnutku sta dva zakona, ki ju bo slovenska skupščina predvi-

Prispevna stopnja iz naslova dobička je vprašljiva. Na Gorenjskem je po podatkih SDK 323 organizacij in podjetij devetmesečno poslovanje zaključilo z izgubo. To zajema 49.291 zaposlenih, se pravi 62 odstotkov delavcev od vseh zaposlenih. To je razlog, zakaj je vir dobička vprašljiv. Zato ob novi zakonodaji v zaposlovalskih krogih razmišljajo, da bi za dejavnost zaposlovanja podjetja prispevala vsaj toliko kot delavci iz bruto osebnih dohodkov. Takšna pravila veljajo tudi v državah razvitega sveta.

doma obravnavala na seji 5. decembra: zakon o delovnih razmerjih in zakon o zaposlovanju. Prva novost zakona o delovnih razmerjih je krajši odpovedni rok za delavce, ki so odveč, oziroma delavci že po šestih mesecih čakanja na delo lahko dobe delovne knjižice in pridejo na zavod za zaposlovanje. Druga novost je možna dekvalifikacija za dve stopnji, kar na primer pomeni, če ne bo dela za diplomirane inženirja, bo to moral sprejeti tudi delo tehnika. Novost je tudi, da zakon daje velike pristojnosti poslovodnim organom. Delavec, ki odhaja, ni nujno deležen polne odpravnine, prizna se mu, denimo, le delež za toliko let, kolikor jih je prebil v podjetju, ki ga zapuša. Pri zakonu o zaposlovanju pa gre na eni strani zmanjšanje pravic. Po novem namesto na 80-odstotno prehajamo na 60-odstotno nadomestilo, veljajo pa do dve leti: le kategorija delavcev, ki so pred upokojitvijo, je nekaj na boljsem, saj je tri leta upravičena do denarnega nadomestila. Osnova za prejemke pa bo poslej zgolj zadržani osebni dohodek.

Zakon o zaposlovanju pa prinaša še nekaj novosti: upošteva naloge iz aktivne politike zaposlovanja, sedanji zavod za zaposlovanje se bo počasi preoblikoval v borzo dela (posredovali bodo tudi občasna, začasna, sezonska dela), uvaja institut javnega dela. Daje možnost tudi za kapitalizacijo delovnih mest. Delavec lahko delovno mesto odkupi, lahko po pogodbi med organizacijo in delavcem z vlaganjem v delo-

vno mesto postane delničar. Zavod za zaposlovanje naj bi po zakonu postal javna služba, ločena od države.«

Kakšna bo spremenjena vloga vaše institucije v okoliščinah, ko delovnih mest ni na razpolago, iskalcev dela pa bo vse več?

»Nekatera dela so tudi v povečani brezposelnosti enaka prejšnjim, sicer pa sodimo, da bi se morali večjemu številu brezposelnih na zavodih odzvati z večjim številom zaposlenih na svetovanju. Zdaj na svetovalca zaposlitve pride kar 800 iskalcev dela. Nič čudnega, da tudi iskanci zaposlitve ostajajo nezadovoljni. Od svetovalcev pričakujejo več, namreč da jim bodo poiskali delovno mesto, teh pa ni. Pri nas smo se novim razmeram prilagodili

tako, da iskalcem zaposlitve svetujemo, naj se lotijo podjetništva, saj je v njem velika rezerva z zaposlovanje. Na Gorenjskem je v kratkem času nastalo tisoč novih podjetij, povprečna zaposlenost v njih pa je 0,33 delavca. Mi izobrazujemo ljudi iz naše stroke, da začno podjetniško razmišljati in v novo miselnost prenašajo na iskance zaposlitve, češ da bodo morali za svojo zaposlitev dati vse od sebe. Iskalcem zaposlitve s šesto in sedmo stopnjo izobrazbe zdaj pošiljamo tudi na seminar GEA Collige kot morda bodoče podjetnike, zatem pa bomo skušali enako pot izobraževanja in prebujanja nove zavesti uporabiti tudi za sodelavce zavoda za zaposlovanje.«

Ste ljudje iz stroke optimisti ali pesimisti, kar zadeva prihodnje možnosti zaposlovanja?

»Od polne zaposlenosti smo se že davno poslovili, gibanja v številnih gorenjskih tovarnah kažejo na to, da bo brezposelnih še več. Pričakujemo, da bo brez dela kmalu 10.000 ljudi. Iskanci zaposlitve bodo z našimi storitvami še bolj nezadovoljni, saj gre za ljudi, ki hočejo delati, mi pa nimamo možnosti, da bi jim dali delo. Zakonodaja bi morala biti na tem področju bolj stimulativna. Delodajalcu, ki zaposluje, bi morali nuditi določene ugodnosti. Iskanci dela naj bi prišli tudi za občasna, krajša, sezonska dela, toda treba je najti možnost, da bi se jim štela v delovno dobo.«

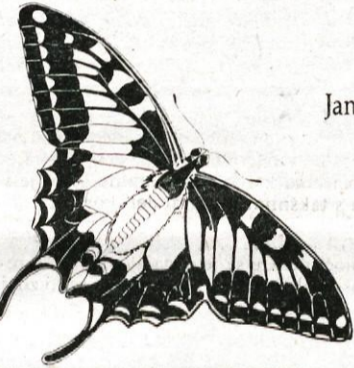
D. Z. Žlebir, Foto: J. Cigler

POMISEL

Novi časi, novi običaji

Nekaj zadnjih štrajkov ali zapletov na relaciji direktor - delavci spet daje misliti, da so do večerajšnji odnosi tudi v tem pogledu dokončno mimo. Kot je pred nekaj leti pisal neki publicist, sta pred domala pol stoletja delovski razred in partija pri nas sklenila nekakšno pogodbo: prvi je drugi dal oblast, ona pa mu je zagotovila dostojen standard in brezprizivno socialno varnost. Letos je pogodbi potekel rok trajanja, z večstrankarsko demokracijo so nastopile pogodbe drugačnega kova. Svoje čase, ko je partija še lahko izpolnjevala svoj del pogodbe, štrajkov tako rekoč ni bilo. Ko je začela kršiti njena določila, je tudi delovski razred začel posegati po klasični (in skrajni) metodi političnega boja. Pred dve, tri leti, je s stavkovnimi zahtevami po povečanju plač te navadno tudi dosegel, pa naj se je pri tem početju držal kakih pravil ali ne. Danes se neredko zgodi, da nasprotni strani zlepa ne prideta skupaj, da direktorjem ni več treba kloniti pod težo političnih argumentov ali da delavci kljub dogovorjenim pravilom igre (kolektivna pogodba določa glavna) ostane na cedilu.

Novi časi z novimi običaji vred imajo svoje prednosti, toda žal je prav toliko (če ne več), tudi pomanjkljivosti. Oglejmo si le eno od njih, s katero je bilo opravka v zadnjem štrajku na Blejski Dobravi, pa tudi v kratkem stiku med vodstvom Živil in ljudmi iz sindikata. V enem primeru so se delavci dvignili zato, ker jim niso izplačevali niti zajamčenih plač, v drugem so se pripravili zaradi tega, ker so si ljudje iz vodstva sami odmerili previsoke plače. V obeh primerih je delavske interese skušal zaščititi domači sindikat ob pomoči profesionalne sindikalne »centralne«. V obeh primerih pa sta vodstva hudo nasprotovali »vmešavanju v notranje zadeve«, kakor sta označili pomoč poklicnih sindikalistov. Ko tako vneto segamo po vzorih razvitega kapitalizma, po katerem slednjič tudi management meri svoje (domnevno, saj so tajne) astronomske plače, bi si kazalo tamkaj izposoditi tudi razmerja med lastniki (managerji) in delavci (sindikati). Naj spet priključimo v spomin pomladni obisk pri italijanskem multinacionalnem gigantu Olivettiju, kjer direkcija sindikatu niti v sanjah ne krati pogajalske vloge, če gre za ekonomske in socialni položaj delavcev in uresničevanje kolektivne pogodbe. Tudi tamkaj sindikat pride v tovarno od zunaj, se torej »vmešava« v njene interne probleme. Toda pravice delavcev, pa naj gre za pravila kolektivne pogodbe ali kalorije na delavčevem jedilniku v tovarniški menzi, so vse kaj drugega kot interni problem. Škoda, da se managerji (lastnikov kapitala pri nas tako ali tako še ni) tako dobro zavedajo samo svojih prednosti po vzoru kapitalizma, niso pa jih voljni priznati drugi strani! • D. Z. Žlebir



Komisijiska trgovina
METULJ
Janeza Puharja 1 KRANJ
Tel.: (064)38-681

NUDIMO:
- Prodaja in sprejem
tehničnega blaga
- VIDEOTEKA
- Audio video storitve

REKAR d. o. o.,
Kranj
AVTOMOBILI import - export

MAZDA 323, 626, 323F
DAIHATSU APPLAUSE 1,6 Li
SUZUKI SWIFT 1,3 sedan

TELEFON: (064) 33-085, 36-971

Hiti

Trgovsko in storitveno podjetje
Kranj d.o.o.

Vas vabi v novo prodajalno v ulici Jaka Platiše 17 na Planini (tel. 34-002), kjer si lahko po ugodnih cenah kupite žensko, moško in otroško perilo, pižame, copate, nogavice, srajce.

Na zalogi imamo tudi vse vrste uvoženih pijač, čokolade, parfumov (Yves Rocher, Trussardi, Azzaro, Gucci), dekorativno kozmetiko Waltz, svinčnike Parker, stenske ure Seiko...

Pričakujemo vas!

del. čas od 9. - 12. ure in od 15. - 19. ure
sobota od 8. - 12. ure

PRIDITE V

PRIMADONO

NA TREBIJI,
KJER JE VEDNO ZANIMIVO

PROGRAM S KANČKOM

EROTIKE

VSAK PETEK IN SOBOTO OD 21. - 03. ure

tel.: 68-468

Vsako delo, le da bi dobili službo

Kranj, 22. novembra - So že taki časi, da je vedno več tistih, ki ostajajo na cesti ali lepše povedano doma, brez službe. Saj bi delali marsikaj, a kaj, ko dela ni in ni. Večkrat pridejo povprašati na Zavod za zaposlovanje, ali je kakšno delo za njih, a kaj, ko je odgovor večkrat ne kot pa da. Pa vendar, ne glede na izobrazbo, imajo doma družine, otroke, pogosto zaslužijo le eden od zakoncev, največkrat živijo le od podpore... Težko je, a nekako se mora preživeti. Firme pa propadajo. Kaj bo, ko bodo na Zavod za zaposlovanje prišli odpuščeni iz Elana, Iskre, Tekstilindustusa...

"Nič dobrega nam ne kaže," je bilo sklepati iz odgovorov, ki so jih dajali čakajoči na Zavodu za zaposlovanje v Kranju.

Teja Smole, 24 let



Enajst mesecev sem delala v OŠ Helene Puhar in ker je bila ta zaposlitev za določen čas, že od avgusta hodim sem gor spraševati, ali je kakšno delo zame. Vzela bi kakršnokoli službo, čeprav nima nobene veze z mojo stroko, tako kot tudi prejšnja ni imela. Manjka mi namreč še en izpit, da dokončam višjo šolo, smer oblikovanje tekstila. Tekstilne tovarne na Gorenjskem vemo, pri čem so, tako da službe za mojo izobrazbo najbrž ne bo tako lahko dobiti. Več se govori, kot pa naredi, zato bolj pesimistično gledam naprej. Sem poročena, imam dva otroke, zaposlen je samo mož. Kljub vsemu nam zaenkrat še nekako "znese", ne bo pa šlo tako naprej. Mogoče imam nekoliko višjo podporo, kot jo imajo nekateri, predvsem zato, ker sem v prejšnji službi imela precej visoko plačo. Prebiram tudi oglase, a je največ akvizitiverstva, za kar jaz nisem najbolj primerna, saj je en otrok šoloobvezen, drugi pa še čisto majhen. Sem večni pesimist, kar se službe tiče.

no delati že najmanj devet mesecev. Delo iščem tudi sam, preko oglasov, telefoniram, a največ ponujajo akvizitiverstvo ali pa težka dela, ki jih jaz še ne znamem. Vseeno upam, da bom čimprej dobil kakšno delo.

Hedvika Knaflič, 27 let



Danes bo deset dni, odkar nimam več službe. Delala pa sem v hotelu Toplice na Bledu kot sobarica. To je bila sezonska zaposlitev za šest mesecev, neke stalne zaposlitve doslej še nisem imela. Izučena sem za prodajalko, a mi je trenutno najbolj pomembno, da sploh kaj dobim, saj sem samohranilka z dvema otrokoma, živimo pa od preživnin za otroka. Hodim okrog zasebnikov in iščem delo. Težko je.

Dejan Majnik, 15 let



Nisem končal osnovne šole, zato sedaj hodim v večerno šolo, v sedmi razred. Večkrat pridem sem povprašati, ali je kakšno delo, sicer pa naj bi se tako ali tako javljati vsak mesec, vsaj enkrat. Do sedaj nisem bil še nikjer zaposlen, torej iščem prvo zaposlitev, zato tudi nimam podpore, saj je za pravico do podpore potreb-



Mihael Pavčič, 21 let

Danes sem dobil delovno knjižico. Pol leta sem bil pripravnik pri KŽK Mercator Kranj, delal sem na farmi Hrastje. Končal sem srednjo veterinarsko šolo, začel sem na fakulteti, a sem moral, zaradi finančnih težav doma, odnehati in si poiskati delo. Včeraj sem uspešno opravil pripravniški izpit, potem pa je bilo domenjeno, da me vzamejo v službo, a je danes gospod vodilni rekel, da do nadaljnjega ne bodo zaposlovali. Kljub vsemu pa se mi zdi, da vseeno kakšen manjka v firmi, meni recimo ni nikoli manjkalo dela. Danes sem prinesel samo delovno knjižico, drugače pa bo šlo najbrž po pravilo "snadi se", sam moram iskat delo, sam moram prošnje pisat, vsaj do sedaj je bilo tako. Trenutno bi vzel kakršnokoli zaposlitev, čeprav ni v moji stroki, samo da bo. Zdaj sem poročen, pričakujem naraščaj. Res, da so tu še starši, vendar se na njih ne mislim preveč zanašat, nekako bo treba priti skozi. Žena ima sicer srednjo šolo, izobrazbo ekonomskega tehnika, a sedaj ko je noseča ni možnosti, da bi dobila kakršnokoli delo. Glede podpore še ne vem, če bo kaj, saj pravim, zame je to nekaj novega, biti na cesti. Zadnje plačo bom sicer še dobil, kako pa naprej, pa še ne vem.

• Igor Kavčič, foto: Jure Cigler

PREJELI SMO

Zakaj so nacionalizirali lokal?

28. avgusta je bil v Pismih bralcev v Delu objavljen prispevek Anuške Urevc-Bogataj o nacionalizaciji njihovega lokala v Škofji Loki. Še do danes Delo ni objavilo odgovora, zato sem se tudi jaz odločil, da napišem svoje mnenje o Anuškinem kameleonskem sprenevedanju, in upam, da bo ugledalo objavo.

Kdor je spis znal prebrati, je moral spoznati, da je nastal v portoroškem boljševiskem krožku. Na to najprej kažejo dokumenti iz NOB. Citati, na katere bi bil ponosen vsak zaveden Slovenec in so bili pač v tem kontekstu uporabljeni za bolj sočno razlago, seveda prihajajo iz arhiva Loškega muzeja.

Odkod naenkrat, Anuška, Tebi tako globoka nagnjenja do novejših slovenske zgodovine. No ja, če si že taka poznavalka, poznaš tudi najbolj tragičen loški dogodek iz tega časa. Gre za februar 1944, ko so Nemci zapri večino zavednih Ločanov. Petdeset jih je bilo 9. februarja ustrelenih za Kamnitnikom, ostale pa so zadržali v Begunjah. Moja mama je bila tedaj tam tri mesece zaprtja in potem izgnana na Koroško. Zakaj Tvojega očeta ni bilo med njimi?

Tako kot si napačno ocenila medvojnne dogodke, si se očitno zmotila tudi pri iskanju krivcev za nacionalizacije. Predlagam Ti, da poiščeš pravi naslov v svoji najbližji okolici. Med drugimi je tudi Tvoj mož najmanj eno desetletje oblačil in vedril v Škofji Loki, najprej kot občinski sodnik in potem še kot partijski voditelj. V tem času so se še nadaljevale krivice, ki jih Ti pripisuješ drugim. Mojemu očetu so tedaj odvzeli še zadnje, od česar je živel - žago in mlin.

Škofja Loka in njeni oblastniki so sploh prednjačili v uničevanju in prisvajanju tuje lastnine. Povprašaj torej svoje najbližje sosedo, in ko boš dobila odgovore, jih sporoči še meni.

Škofja Loka, 11. 10. 1990

Matjaž Hafner
Škofja Loka
Jegorovo pr. 33

Reprivatizacija in privatizacija

Pošten in pravno urejen svet ne pozna nacionalizacije po jugoslovansko, tam se nacionalizirano premoženje plača, zato se niti ni čuditi, če tuji ekonomisti ob procesu privatizacije podjetij niti ne omenjajo bivših lastnikov.

Od nacionalizacije naprej, ko je bilo vse naše, je slovenski narod pristal tu, kjer smo. Markovičeva vlada ponuja sedaj delavcem interne delnice, ki jih menda še dolgo ne bo močno ne prodati, ne pokloniti (niti svojim otrokom?), skratka, spet bo vse še bolj naše, vsi bomo še bolj odločno samoupravljali in se asimptotično bližali lepšemu življenju.

Medtem ko se krešijo mnenja o načinu lastninjenja, si izprijenči, to je vodilni ljudje v mnogih podjetjih, gradijo na račun sedanje družbene lastnine in obubožanega ljudstva svojo lepšo prihodnost. Mnogi od teh bi že davno morali biti za rešetkami!

Do konca leta lahko pričakujemo do 70.000 brezposelnih, poleg tistih »srečnežev«, ki za delo prejemajo med tremi in štirimi tisočaki mesečno in to za delo tudi v treh izmenah.

Kjerkoli hočemo, lahko preberemo, da sosednje, zahodne kapitalistične države, ustvarjajo nekajkrat večjo dodano vrednost na zaposlenega kot mi, ter toliko boljše zato tudi živijo. Absurdna je misel, živeti po evropsko, misliti in delati pa drugače!

Neki se na vso moč trudijo zminirati reprivatizacijo in še naprej, kot evropski fenomen,

hočejo po poti, ki jo Evropa ne pozna, ker ni niti najboljša, niti pravična do vseh.

Nemčija npr. vrača podjetja bivšim lastnikom v nekdanji Vzhodni Nemčiji v naravi in jim celo omogoča najemati kredite za dokup v primerih, ko gre za povečano vrednost. Tako rešuje to Nemčija, ki ima zaradi take ureditve življenjsko raven, o kateri zaenkrat lahko le govorimo, in valuto, okoli katere se vse vrti, žal tudi mi.

V obravnavi je Zakon o privatizaciji podjetij. V Delu z dne 30. 10. lahko preberemo, da se je z nakupom internih delnic spremenilo že več podjetij. Ali je to res mogoče?

Nacionalizacija je bila izvršena hitro, z oboroženim spremljanjem. Denacionalizacija in lastninjenje pa je potrebno izvršiti na kulturnejši in pravičnejši način! Kako?

Predlagam, naj bi se privatizacija izvedla na sledeč način. Ideja, ki niti ni moja, je bila:

a) Nacionalizirano premoženje, z adekvatnim delom novo ustvarjene vrednosti, se vrne bivšim lastnikom oziroma dedičem v naravi, kjer to ni mogoče, pa s primerno odškodnino v obliki delnic od družbenega premoženja.

b) Povečani del premoženja pod A in vse ostalo družbeno premoženje, ustvarjeno skupno pred in po nacionalizaciji, naj se v določenem razmerju razdeli državljanom Republike Slovenije (tudi otrokom!) in Republikli Sloveniji. Delnice vseh - dobrih in slabih podjetij, naj bi dobili preko holdinških družb VSI državljani Republike Slovenije, ne pa vsak samo iz podjetja, kjer je zaposlen.

To je edina pravična delitev, ker VSAK je po svoje prispeval k tej supni lastnini.

Določeno prednost pa vsekakor morajo dobiti vsi sodelavci in upokojenci, oziroma njihovi dediči v podjetjih, kjer so ali so bili (za neko minimalno določeno dobo) zaposleni.

c) Delnice bi se morale tržiti, ker bi s tem podjetja dobila svojo pravo tržno vrednost in šele na to naj bi bile ponujene tujemu kapitalu, kar bi preprečilo razprodajo tujcem, našemu človeku pa vtilo voljo do dela, do dobrega gospodarjenja in mu z dividendami dalo udeležbo na letnem dobičku.

Lastninjenje je menda zaustavljeno. Kar je bilo že lastninjeno, je potrebno anulirati, ker nihče nima pravice ne deliti ne jemati družbene lastnine, ki pripada vsem državljanom Republike Slovenije.

Ko bo po sprejetju Zakona prišlo do lastninjenja, bo potrebno rešiti predhodno nacionalizirano premoženje, zato bi morali 53. člen, točko 2 Zakona o privatizaciji podjetij črtati.

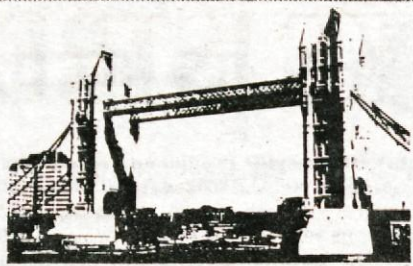
S tem, najpravičnejšim načinom, bomo dobili vsi, vsi po enakih delih in vsi vse tisto, kar nam je bilo odvzeto. Če se bo delalo drugače, se bo delala krivica in to istim ljudem že drugič.

Milan Prah

SVETOVANJE
FINANČNE
AGENCIJSKE
IN DRUGE
STORITVE



Global Kranj, d.o.o.
64000 Kranj, C. IJA 4
tel.: (064) 21-320
fax.: (064) 28167



SVET VAM POLAGAMO NA DLAN!

Praznični, novoletni in vso zimo organizirani PROGRAMI POTOVANJ

CIPER
DUNAJ
ISTANBUL
KAIRO - LUKSOR
LONDON
PARIZ

Kompletni programi so na voljo v Adria Airways, Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. (061) 302-030, teleks: 31795 ADAIR YU, telefaks: (061) 321-668 in pri vseh pooblaščenih turističnih agencijah.

ADRIA

ADRIA AIRWAYS



GOSTILNA LOVEC
Goriče, tel. 46-030

Sprejemamo rezervacije za zaključene družbe

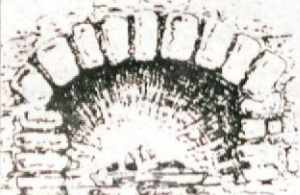
Priporočamo se za obisk!



VIDEOTEKA
PALMA

Pajerjeva 3, 64208 Senčur

PIZZERIJ
POD GRADOM



TRŽIČ, Koroška 26,
tel.: 52-055

stari del mesta - 200
m od
cerkve naprej
16 vrst PIZZ iz krušne
peči

Odperto od 10. - 22. ure
nedelja od 17. - 22. ure
PONEDELJEK ZAPRTO

AVTO ŠOLA ZŠAM
ŠKOFJA LOKA

Organiziramo tečaj
CESTNOPROMETNIH
PREDPISOV v
novem gasilskem domu
na Trati

Pričetek 4. 12. 1990

Praktična vožnja na
vozilih
OPEL CORSA in GOLF

INFORMACIJE
tel. 631-729

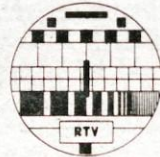
POZOR, POZOR!

V Zg. Gorjah 69 je odprta nova trgovina
TERMOTEHNIK

Po ugodnih cenah vam nudimo oljne gorilce svetovno znane firme API, obtočne črpalke GRUNDFOSS, priključke za cisterne, rezervne dele, avtomatike, različni elektromaterial in še mnogo drugega. Pri nakupu oljnega gorilca vam nudimo brezplačno nastavev, strokovni nasvet - organiziramo priklop.

Trgovina je odprta od 9. do 12. in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

Pokličite nas po tel. (064)77-120



ORBITER

RTV SERVIS
KERT JANEZ

Oprešnikova 82, KRANJ
Tel.: 064/26-945

NUDI VAM

- POPRAVILA BARVNIH TV GORENJE NA DOMU
- VGRADNJA TELETEKSTOV IN VSEH VRST BARVNIH EKRAVNOV
- POPRAVILA GLASBENIH APARATOV

PEČARSTVO AVGUŠTIN

KOMENDA
Suhadole 5 c

PO NAROČILU IZDELAMO

KMEČKE PEČI
IN KAMINE

ROČNO DELO -
KVALITETNO DELO



Informacije
061/841-417



Agromehanika

Kranj, Hrastje 52 a
tel.: 34-034, 34-033, 36-033

DNEVI UGODNIH NAKUPOV
od 27. 11. do 8. 12. 1990

● TRAKTORJI TOMO VINKOVIČ

po najnižjih cenah

TV 818	50.614,00 din
TV 821	52.380,00 din
TV 822	62.380,00 din
IMT 539	86.703,80 din

POSEBNA NAGRADA KUPCEM
AGROMECHANIKE JE

VREDNOSTNI BON AGROMECHANIKE

SAMO V OMENJENIH DNEH LAHKO POLEG ZNIŽANIH
CEN KORISTITE UGODNE KREDITE ZA NAKUP
TRAKTORJEV IN VSE DRUGE KMETIJSKE
MECHANIZACIJE.

POKLIČITE po telefonu
34-035, 36-033, 33-034

TRGOVINA JE ODPRTA VSAK DAN OD 7. - 17. URE, OB SOBOTAH

OD 8. - 12. URE.

Marjan Tomšič: pišem drugi del Šavrink

BARD SLOVENSKE ISTRE

Kranj - Ko je pričel Marjan Tomšič po kakih petnajstih, dvajsetih letih bivanja v Istri, najdlje je delal kot učitelj, tudi pisati o Istri, se je z njegovimi knjigami godilo kot pri nekakšnem velikem poku: njegovo pisateljsko prizadevanje, da razkrije, se dokoplje do vsega mitskega v ljudeh, pokrajini, naravi sploh je naletel v slovenskem knjižnem prostoru na hvaležen odmev, na zanimanje literarnih kritikov, ki ga uvrščajo med predstavnike magičnega realizma, na radovednost bralcev in vsega ostalega, kar začenja spremljati popularne knjige. Njegovo kratko bivanje v Kranju - bil je gost literarnega večera na kranjski Gimnaziji - pa je bila tudi priložnost za tale pogovor.

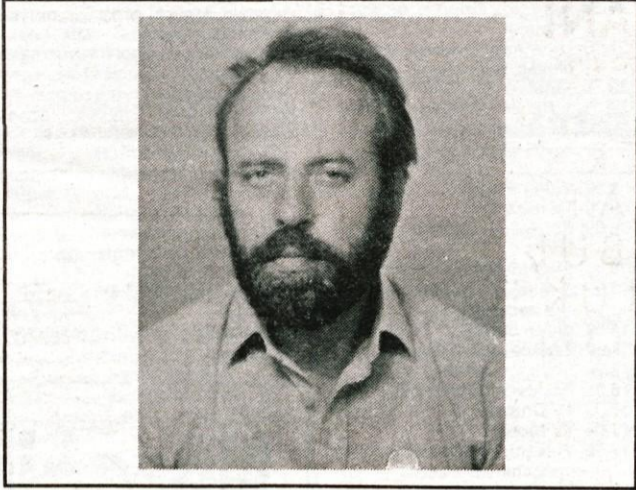
V slovensko književnost ste s svojimi knjigami, naj omenim le Šavrinke in zadnje Kažuni, prinesli nov veter. Bralci so začutili dobro pisanje, večina vaših knjig je razprodana. Literarna zgodovina pa kot bi bila v zadregi, zatisnila si je oči pred novim pojavom "Tomšič" in je o vas molčala. No, Taras Kermauner piše v predzadnji številki Naših razgledov o Tomšiču kot pisatelju magičnega realizma, kamor sodi tudi znameniti latinskoameriški Marquez. Kdo ste, Marjan Tomšič?

"Kot pisatelj sem se uveljavil s knjigo Šavrinke, izšla je pred štirimi leti v založbi Kmečki glas, potem ko je na njihovem natečaju dobila prvo nagrado. Uspeh knjige je bil takojšen, odmeval je pri bralcih in pri kritiki. Hvaležen sem takratnemu uredniku založbe Branetu Gradišniku, ki je v meni prepoznal pisatelja in me spodbujal ter sprejel v program tudi knjigo Kažuni. Toda pri nas to vseeno ni dovolj, da bi pisatelja literarna zgodovina opazila. Na pisateljskem srečanju lani na gradu Štatenberk med referati o slovenski postmodernistični književnosti ni bilo ne mojega dela ne mojega imena, kot da ne obstajam, kot da v zadnjem desetletju nisem pisal. Potem sem ugotovil, da me moji mlajši pisateljski kolegi resnično ne poznajo in ne berejo - toda po tej logiki, če nekoga ne bereš, ga potemtakem tudi ni? No, stvari se zdaj popravljajo in takih nerazumljivih krivic literarnokulturne srenje zdaj ni več. Res pa je, da sem bil kar začuden, ko se je podrobno ocenjevanja mojega dela lotil tako pomemben poznavalec slovenske literature, kot je Kermauner."

V vaših knjigah je zaslediti vodilo, da se dobro povrne z dobrim, slabo s slabim, vedno izbirate pot v dobro in pravičnost?

"Sliši se morda čudno, toda vedno sem nezavedno čutil, kaj je prav in kaj ni, zato tudi v literaturi ubiram takšno pota. Mislim, da so le tako lahko nastale tudi Šavrinke. V vseh knjigah je zaznati nezavedno vero v božje; nisem veren, daleč od tega, toda temu svojemu občutku sem vedno zvesto sledil, in to v knjigah, pa tudi v življenju in zato nosil vse posledice. Govorim o zakonitostih, na katerih temelji življenje, mislim na kozmične zakone, po katerih kozmična tehtnica vse poravnava. Krivice ne moremo delati neprestano, vse se poravnava, na tak ali drugačen način. To je nekaj, kar imamo v svojem bistvu, in če delujemo proti temu, delujemo proti sebi; lahko se varamo leta in leta, pa pride trenutek, ko se vse izravna na fantastičen način - kot nekdanji zid med obema Nemčijama, kot lažni stolp naše prejšnje politike. Verjamem v samodejno moč narave, močnejša je od človeške pameti, ki je vendarle po svoje omejena."

Za to svoje vodilo ste našli očarljivo obliko - istrsko mitologijo, ki je doslej v literaturi ni bilo zaslediti. Še kot učitelj ste učenci zbrali istrske pripovedi.



ke in rešili pred pozabo narodno blago, ki ne sme biti pozabljeno. Kljub temu da je v vaših knjigah navzoča istrska magija, pa je okvir teh bajk takšen, da se dotika vseh, ne le poznavalcev.

"Stvar je v tem, da nas je naša doba, ki jo živimo, oslepila s svojimi dobrinami. Saj poznamo tisto, da človek ne živi le od kruha; toda trenutno blagostanje nas je prepričalo nasprotno, sami sebe smo prepričali, da je tako. Mene pa je nekaj vleklo v magični svet, proč od od prijemljivih, vidnih stvari. Čutil sem, da je človekovo bistvo vendarle v onem drugem, duhovnem planu. Pogledajte, pravljice niso nič drugega kot izraz človekove zavesti, hrepenenja po onem drugem, duhovnem svetu. Mislim, da zdaj prihaja čas poduhovljenja, sicer zelo počasi, toda človek se vendarle kot igla na kompasu obrača iz zgrešene smeri usmerjenosti na materialni svet, znova v duhovnega. Naše notranje čutenje nam pravi, da je v tem rešitev človeka, njegove prihodnosti, našega planeta."

V Istri, kjer zdaj živim že 23 let, sem resnično našel izredno živo magično doživljanje sveta, tako kot nikjer drugje. Istrani so izjemni ljudje, bistri, toda revni, enostavno niso hoteli postati bogati, vztrajali so v materialni revščini, da bi lahko ohranili svoje duhovno bogastvo, svet iracionalnega doživljanja. Osupnil in očaral me je še živ svet pravljic, magičnega, v to sem se kot pisatelj zagrizel, vpletel, tu sem našel svojo resonanco z Istrani, postali smo prijatelji."

Ali je morda tudi v tem kaj magičnega, da lahko vi kot rojeni Štajerec tako doživite predstavljate istrsko literaturo, kot da ste se rodili v Istri, dihalli njen zrak, pili istrsko vino, govorili istrska narečja? Ali pa smo lahko prebivalci prav vsakega kraja, kjerkoli se ustavimo?

"Slovencev je komaj za eno večje evropsko mesto, zato ne priznavam štajerskih, istrskih, gorenjskih pisateljev, le slovenske pisatelje in Istrani so v tem zahodnem delu, ki ga najbolj poznam, pač Slovenci. Je pa res, da o svojem rodnem kraju, Rače pri Mariboru, nimam lepih spominov iz otroštva in se nikoli nisem počutil kot Račan. Tega je bila kriva politika, vražja politika. Politika je za me magija, črna magija."

Dobrih petnajst let hodim po Istri. Z magično močjo sem se zaljubil vanjo. Šel sem za svojim notranjim klicem in v njenih ljudeh odkril brezmejno razsežnost, v njihovih dušah zaklade. Večkrat sem slišal: Ta uboga Istra, vdova otožna, zaostala Istra... Zdaj vem, da to ni res. Zato pravim: Ta bogata Istra, polna skrivnosti in polna prečudovitih ljudi! A da jih spoznaš, moraš živeti ob njih, trpeti z njimi, moraš začutiti v sebi žejo njihove zemlje v najhujši pripeki, se moraš zaplesti v njihova upanja, njihova sovraštva, v ta njihov brezup garanja od jutra do večera...

Istrski svet je resnično svet še vedno žive in delujoče magije, ki jo prodirajoča mestna civilizacija razkrajja. Uničuje to enkratnost! A po vaseh globlje v deželi ljudje še vedno dihaajo v ritmih tisoč let starega, z modrostjo prepredenega žitja. Želel sem upodobiti predvsem te njihove obraze. Če mi je vsaj malo uspelo, sem zadovoljen.

Se zato ukvarjate z belo magijo?

"Slišal sem res, da mi pravijo beli mag. No, svojega kraja nisem mogel sprejeti za svojega, Istra pa me je sprejela kot velika mati, vse sem našel tu in se močno navezal. V Istri je malo politike, pravijo, da je to 'porkarija' in se nočejo ukvarjati s tem. Zadnje čase je sicer že drugače, poprej pa je tako kot materialni svet politika škodila njihovem notranjemu svetu, zato so nezavedno odklanjali vse, kar je bilo s tem povezano."

Toda čas neusmiljeno gloda in pravljčni svet, svet dobre magije v Istri se prav tako razkrajja, izginja. Ko sem prišel v Istro, deset kilometrov od Kopra še ni bilo asfalta, v vaseh so hiše imele odprta ognjišča, ni bilo kopalnic, telefona, televizije. Zdaj so tam nove hiše, zdaj imajo vse te dobrine, od kopalnic s ploščicami do televizije. Rja civilizacije je prodrila tudi sem. Iz Marezij sem se zato preselil nekoliko globlje v Gračišče, kjer je še bila prava Istra. Zdi se mi, da civilizacije s svojimi materialnimi dobrinami prodira tudi v človekovo notranjost in jo razkrajja. S tem je konec pra-

žitja, konec pravega. Nič tragičnega seveda, če se en svet umakne drugemu, tudi to je zakonitost. Toda lepote odhajajočega sveta je treba ohraniti in Istrani se zdaj zelo trudijo, da bi kaj tega ohranili, proces pa se seveda ne da več zaustaviti."

Enostavne življenjske modrosti, kot so boj med svetobo in temo, boj med dobrim in zlim so v vaših knjigah povedane v arhaičnem okviru, vendar za sodobnega bralca. Je ta enostavnost, preprostost vaš pisateljski ključ do uspešnosti?

"Ta navidezna preprostost je prevara, zanimiva prevara, na katero so opozorili literarni kritiki. Vse je silno preprosto, pa vendarle ni. Za vsemi stvarmi se skrivajo še drugi svetovi in to slutiti bralec in ga priteguje, kot priteguje slikarjeva slika zato, ker se nekaj slutimo zadaj za naslikanim. Bralca preprosto vodim k spoznavanju vzrokov tragičnosti našega življenja, posredno razkrivam vzroke naših usod. Za vse pojave so vzroki, kar delamo, ni brez posledic, pa čeprav le peljemo z avtom po cesti trideset kilometrov na uro. Vse, kar delamo, ima posledice, tako dobre kot slabe. Toda tragičnost je v tem, da človeka nekaj sili, da ne more biti dober. Prepričan sem, da je najtežje biti dober. Kar poskušate biti dobi, boste poželi vedno slabo. Toda prepričan sem tudi, da se dobro vendarle enkrat v krogu povrne k nam v neki drugi obliki, na drugem kraju. Biti dober pa pomeni soočiti se z zlom. O tem pišem v svojih knjigah. Človekova usoda je, da ne more biti dober niti do samega sebe, kaj šele do drugih, temu se protivi človekovo ego, in to je pravi satan."

Se vam zdi, da bralci segajo po vaših knjigah tudi zato, ker med vrsticami berejo vendarle neko tolažbo, da so še dobre stvari, da se je vredno boriti proti vsemu slabemu...

"Se strinjam, ta namen, ki ga slutijo, to priteguje. Človek je v bistvu nesrečno bitje, dela zlo in to ga seveda ne osrečuje. Sovražiti je tako lahko: mimo pridvi avto, pa ga že lahko sovražimo. Toda kako pomagati človeku, ki je poln negativnih čustev in zato nesrečen? Tu pride pravljica; dajte mu ljubezen, spreminite ga iz grde žabe v princa. Hecno, kajne, toda ta čarovnija deluje. Rešitev je pač v tem, da ne vračamo enako z enakim. Vzljubiti je treba človeka z vsem gorjem, ki ga nosi v sebi, kar ga dela nesrečnega, grdega, slabega, bolnega. Ko vzljubimo, tudi odčaramo."

In vi odčarate svoje bralce? "Jaz znam samo pisati, čeprav me imajo nekateri za belega maga, toda nisem čarovnik. Če v knjigah na težko določljiv in težko viden način prebujam dobroto v človeku, potem pristanem na to, da sem beli mag, pisatelj. In sprejemam tako poslanstvo v svetu, ki postaja po svoje grozljiv. Če literatura kaj lahko pomaga ljudem, potem jim, s tem ko pišem, tudi sam po svoje pomagam." ● Lea Mencinger

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši bodo danes, v torek, ob 18. uri odprli razstavo *France Prešeren - ljubezen, jezik, domovina* - ob 190. letnici pesnikovega rojstva. Razstavo sta pripravila Gorenjski muzej in Osrednja knjižnica v Kranju. V galerijskih prostorih Mestne hiše pa bodo ob 18.30 odprli razstavo del akad. slikarja *Roka Zelenka* in oblikovalke keramike *Leje Benetič - Zelenko*.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik razstavlja akad. slikar *Jaka Torkar*. V galeriji Kosove graščine je na ogled *18. medregionalna foto razstava treh dežel Furlanije - Julijske krajine, Koroške in Slovenije*.

BEGUNJE - V galeriji Avsenik je na ogled razstava *Najvidnejši žirovski in idrijski ustvarjalci*.

RADOVLJICA - V dvorani radovljiške knjižnice bo danes, v torek, ob 19.30 dr. Cene Avguštin ob diapozitivih predaval o *Koroški tostran in onstran meje*.

V galeriji Šivčeve hiše je na ogled razstava del akad. slikarke *Dore Plestenjak* in akad. slikarja *Domna Slane*.

KROPA - V Bertoncjevici sobi Kovaškega muzeja Kropa je odprta novoletna prodajna razstava del akad. slikarja *Kamila Legata*.

V Osnovni šoli *Staneta Žagarja v Lipnici* je še na ogled drugi del razstave o zgodovini osnovne šole v Lipniški dolini.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji ZKO - Knjižnica bodo danes, v torek, ob 19. uri odprli razstavo akvarelov *Štefana Bertoncija*. V kulturnem programu sodeluje s prozo *France Štukl*.

V galeriji Ivana Groharja razstavlja akad. slikar in grafik *Črtomir Frelih*.

V galeriji *Fara* razstavlja člani Foto kino kluba Anton Ažbe. *Zbirke Loškega muzeja* so odprte vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

TRŽIČ - V paviljonu NOB je do konca tega meseca odprta *prodajna razstava* likovnih del, katerih izkupiček je namenjen prizadetim v poplavih. Razstava je odprta vsak dan med 16. in 18. uro, ob sobotah in nedeljah pa med 9. in 12. uro.

KAMNIK - V kavarni Veronika je na ogled razstava reprodukcij kamniškega kamniškega samouka *Vilija Kordeža*. V razstavišču *Veronika* je na ogled razstava perorisb *Petra Jovanoviča* na stihu pesnika Franceta Balantiča.

DOMŽALE - V Likovnem razstavišču Domžale so na ogled kiparska dela *Jožeta Stražarja*.

HIŠNIK ZNOVA DECEMBRA

Kranj - V Prešernovem gledališču bo v začetku decembra znova predstava Harolda Pinterja *Hišnik*, s katero je gledališče začelo letošnjo sezono. Predstave bodo ponovili še za ostali del abonmajskih obiskovalcev. Predstave bodo: v sredo, 5. decembra, ob 19.30 za abonma rdeči, četrtek, 6. decembra, ob 19.30 za abonma modri in v petek, ob 19.30 za abonma petek II.

VABILO NOVIM PEVCEM

Kranj - Mešani pevski zbor Primskovo je zbor z dolgoletno tradicijo. S svojim programom, ki obsega domačo in tujo zborovsko literaturo iz vseh obdobij, nastopa doma in v tujini. Zbor načrtuje razširitev svoje dejavnosti, zato vabi nove pevke in pevce, da se mu pridružijo. Pevske vaje so vsak torek in četrtek od 20. do 22. ure v prostorih Zadrúžnega doma Primskovo (vhod v pevsko sobo z dvoriščne strani). Vabljeni!



Pirniče - Oder treh herojev v Pirničah bo danes, v torek, ob 19.30 premiera Klavstrofobične komedije Dušana Kovačevića. Predstavo je pripravila gledališka skupina Amakom, v kateri so zbrani gledališčniki Tališni ljubitelji Kieselsteinski Kranj, Oder treh herojev Pirniče in Modri plahutnik Ljubljana. Predstavo je režiral Izток Tory, dramaturg je Peter Militarov, kostumi so delo Polone Kos.

Alpinistična monografija

NA MEJI MOŽNEGA

Pri radovljiški založbi Didakta je te dni izšla knjiga Toma Česna Sam. Ob sofinanciranju Komisije za vrhunski šport se je na slovenskem knjižnem trgu pojavila monografija, kakršne doslej o alpinizmu nismo poznali.

O Tomu Česnu je bilo letos po uspehu - preplezana južna stena Lhotseja, problem leta 2000 imenovanega - povedanega že skoraj vse, kar se z merili svetovnega alpinizma da povedati. Knjiga z značilnim naslovom, ki v mnogočem označuje alpinista Česna, je priložnost za pripoved o alpinizmu v prvi osebi. Priložnost seveda tudi za bralca, da v tem poišče tudi odgovore na vprašanja, ki si jih zastavljajo alpinisti, tudi alpinisti takih sposobnosti kot Tomo Česna. Avtor ni prevzel od svojega zadnjega uspeha, pač pa opisuje tudi nekatere svoje alpinistične dosežke, zaradi katerih je bila njegova alpinistična pot takšna, kot je bila.

Izjemna alpinistična pot vsekakor zasluži tudi izjemno knjižno predstavitev. Nekaj srečnih okoljščin se je združilo ob tej knjigi, da je nenavadno hitro izšla. Spomnimo se, da je dogodek, za katerega uvodničar v Česhovi knjigi Tone Škarja piše, da je mejnik v zgodovini alpinizma, bil letošnjega 24. aprila. Avtorjev tekst enakovredno dopolnjuje še 120 barvnih fotografij izbranih iz okoli 800 diapozitivov obsegajočega arhiva. Knjiga, ki so jo vzorno natisnili v tiskarni Mladinske knjige, je izšla v nakladi 8000 izvodov. ● L. M.

TV SPORED

PETEK

30. novembra

- 9.00 Spored za otroke in mlade
- 9.00 Pisana frnikula, slovaški igrani film
- 10.35 Pogum za tveganje: Pionirji sodobne kirurgije, angleška poljudnoznanstvena serija
- 11.25 Podmornica, nemška nadaljevanka
- 12.15 Festival kajkavske popevke Krapina '90, posnetek 2. dela
- 13.00 Sedma vžigalica, avstralski risani film
- 14.00 Video strani
- 14.10 Radost Evrope
- 15.30 Sova, ponovitev
- 16.55 Poslovne informacije
- 17.00 TV dnevnik
- 17.05 TV mozaik: Tednik, ponovitev
- 18.10 Spored za otroke in mlade
- 19.05 Risanka
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Vreme
- 19.59 Zrcalo tedna
- 20.20 Nebu naproti, ameriška dokumentarna serija
- 21.20 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
- 22.10 TV dnevnik
- 22.30 Namesto koga roža cveti, za Amnesty International, 1. del
- 23.15 Sova
- Družinske vezi, ameriška nadaljevanka
- Prsti, ameriški film
- 1.15 Video strani

2. program TV Slovenija

- 16.00 Domači ansambli: Fantje treh dolin, ponovitev
- 16.30 Beseda na stehi sveta, pogovor z velikanoma alpinizma
- 17.25 Pajčevina na stehi sveta, dokumentarna oddaja
- 17.50 Morilci med nami, 2. zadnji del angleško madžarskega filma
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Ob svetovnem dnevu boja proti AIDSu
- 21.40 Oči kritike
- 22.20 Koncert z dirigentom S. Celibidachejem
- 23.20 Vprašajte ZIS
- 0.20 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program HTV

- 9.15 Poročila
- 9.20 TV koledar
- 9.30 Kapetan Grom in vojaki prihodnosti, ameriška znanstvenofantastična nanizanka
- 10.00 Šolski program, kontaktna oddaja
- 12.00 Poročila
- 12.10 Video strani
- 12.20 Satelitski program
- 16.10 Video strani
- 16.25 Poročila
- 16.30 TV Koledar
- 16.40 Kapetan Grom in vojaki prihodnosti, ameriška znanstvenofantastična nanizanka
- 18.25 Številke in črke, kviz
- 18.45 Taksi, ameriška humoristična nanizanka
- 19.10 Risanka
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 TV film
- 22.20 TV dnevnik
- 22.40 Poročila v angleščini

SOBOTA

1. decembra

- 8.20 Video strani
- 8.30 Izbor tedenske programske tvornosti
- 8.30 Nemščina
- 9.00 Muzzy, angleščina za najmlajše
- 9.15 Radovedni Taček: Miš
- 9.35 Lonček, kuhaj: Rižev narastek
- 9.45 Čebelica Maja: Maja in gosenci
- 10.05 Križem kražem, oddaja TV Skopje
- 10.35 Alf, ameriška nanizanka
- 11.00 Ex libris: O Juliju Bettetu in o vzgoji pevcev
- 11.55 Zgodbe iz školjke
- 12.25 Večerni gost
- 13.10 Oči kritike
- 13.50 Lepa naša domovina: Trgovina, ponovitev zabavnoglasbene oddaje
- 14.25 Ciklus filmov Walta Disneyja: Na mesečini, ameriški mladinski film
- 16.20 Sova, ponovitev
- 16.50 EP video strani
- 16.55 Poslovne informacije
- 17.00 TV dnevnik
- 17.05 Ljubljana: DP v košarki (ž): Ježica - Partizan, vključitev v prenos
- 18.30 Divji svet živali, ponovitev angleške poljudnoznanstvene serije
- 19.00 Ali že veste
- 19.12 Risanka
- 19.15 TV okno
- 19.30 TV dnevnik

- 19.59 Utrip
- 20.20 Žrebanje 3 x 3
- 20.35 Križkraž
- 22.10 TV dnevnik
- 22.30 Sova
- Zlata dekleta, ameriška nanizanka
- Murphyjev zakon, ameriška nanizanka
- Duhovi gdc. Morrison, angleški film
- 1.30 Video strani

2. program TV Slovenija

- 9.55 Valzoldana: Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (ž), prenos 1. teka
- 10.45 Satelitski programi - poskusni prenosi
- 12.55 Valzoldana: Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (ž), prenos 2. teka
- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
- 16.55 EPP
- 17.00 Leningrad: Gala koncert Čajkovski, prenos
- 18.50 EPP
- 19.00 Mati in sin, avstralska humoristična serija
- 19.30 TV dnevnik
- 20.15 Filmske uspešnice: Prosto voljci, ameriški film
- 22.00 Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (ž), posnetek iz Valzoldane
- 22.40 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program HTV

- 8.15 Poročila
- 8.20 TV koledar
- 8.30 Vesela sobota, spored za otroke
- 10.00 Izbor šolskega programa
- 10.30 Kaj je film
- 11.00 Nemščina - Alles gute
- 11.30 Izbrali smo za vas
- 14.30 Učna leta izumitelja Polža, slovenski film
- 15.30 TV teden
- 15.45 Narodna glasba
- 16.15 En avtor, en film
- 16.40 Poročila
- 16.45 Sedmi čut, oddaja o prometu
- 16.55 Spletka, angleška nadaljevanka
- 17.25 TV dražba
- 18.55 Asterix, risana serija
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Pogovor tedna
- 20.15 Super policaji, ameriški film
- 21.45 TV dnevnik
- 22.05 Poročila v angleščini
- 22.10 Silnice, oddaja o kulturi
- 22.55 Fluid, zabavnoglasbena oddaja
- 23.40 Športna sobota TV Sarajevo
- 0.00 Poročila

NEDELJA

2. decembra

- 8.10 Video strani
- 8.20 Živ žav
- 9.15 Hovi, ponovitev angleške nanizanke
- 9.40 Gradovi: Zaton gradov
- 10.10 Zgodba o Hollywoodu, ponovitev
- 11.00 Mati in sin, humoristična oddaja
- 11.30 Videomeh
- 11.55 EP video strani
- 12.00 Kmetijska oddaja
- 13.00 Video strani
- 13.10 ONA + ON, ponovitev
- 14.40 Alternative, poljska nadaljevanka
- 15.35 Sova, ponovitev
- 16.55 Poslovne informacije
- 17.00 TV dnevnik
- 17.05 Pobeg, ameriški film
- 18.45 EPP
- 18.50 Risanka
- 19.00 TV mernik
- 19.15 TV okno
- 19.30 TV Dnevnik 2
- 19.55 Vreme
- 20.05 Primož Trubar: Nigdirdom, TV nadaljevanka
- 21.15 EPP
- 21.20 Zdravo
- 22.40 TV dnevnik
- 23.00 Sova: Spet ti?, ameriška humoristična nanizanka, Murphyjev zakon, ameriška nanizanka
- 0.15 Video strani

2. program TV Slovenija

- 10.00 Danes za jutri, oddaja za JLA in igrani film
- 14.00 Športno popoldne
- 19.00 Da ne bi bolelo: Med strahom in pogumom
- 19.30 Glasgow: Podelitev evrop. nagrad za film, prenos
- 21.30 Vulkani, francoska poljudnoznanstvena serija
- 22.00 Reportaže z nogometnih tekem, posnetek svet. pokala v smučanju, slalom ž, športni pregled TV Novi Sad

1. program HTV

- 9.45 Poročila
- 9.50 TV koledar
- 10.00 Dobro jutro, nedeljsko do-

- poide za otroke
- 12.00 Kmetijska oddaja
- 13.05 Daktari, ameriška nanizanka
- 13.55 TV družinski magazin
- 14.25 Sestanek brez dnevnega reda, Kulinarični kotiček - Emo, igrani film
- 18.45 Evoksi, risana serija
- 19.10 TV sreča
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Boljše življenje, TV nadaljevanka
- 20.50 Midasov dotik, angleška poljudnoznanstvena serija
- 21.40 TV dnevnik
- 22.00 Poročila v angleščini
- 22.05 Glasba za lahko noč
- 23.05 Športni pregled TV Sarajevo
- 23.50 Poročila

PONEDELJEK

3. decembra

- 8.50 Video strani
- 9.00 Spored za otroke in mlade
- 9.00 Miti in legende islamskih ljudstev
- 9.30 Da ne bi bolelo: Med strahom in pogumom
- 10.00 Mozaik, ponovitev, tamburaška skupina Bisernica iz Reteč in Muzikas, madž. ansambel za ljudsko glasbo
- 10.30 Mozaik, ponovitev, Utrip, Zrcalo, Mernik
- 15.20 Video strani
- 15.30 Sova, ponovitev
- 16.55 Poslovne informacije
- 17.00 TV dnevnik
- 17.05 Zdravo, ponovitev
- 18.25 Spored za otroke in mlade
- 18.30 Radovedni Taček: Jajce
- 18.45 Čebelica Maja
- 19.10 Risanka
- 19.15 TV okno
- 19.30 TV Dnevnik 2
- 19.55 Vreme
- 20.05 Plavalni tečaj, film
- 20.50 Osmi dan
- 21.35 Od obzorja do obzorja
- 21.50 TV dnevnik, vreme
- 22.10 Krst pri Savici, balet
- 22.45 Sova: Alfred Hitchcock vam predstavlja, ameriška nanizanka
- Murphyjev zakon, ameriška nanizanka
- 0.00 Video strani

2. program TV Slovenija

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
- 17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Ljubljana
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Žarišče
- 20.30 Po sledih napredka
- 20.55 Sedma steza, športna oddaja
- 21.15 Lepa naša domovina: Turizem, zabavnoglasbena oddaja
- 21.45 Circom
- 22.25 Yutel

1. program HTV

- 9.15 Poročila
- 9.20 TV koledar
- 9.30 Sedmi veter, otroška serija
- 10.00 Šolski program
- 12.00 Poročila
- 12.10 Video strani
- 12.20 Izbrali smo za vas
- 13.55 Oddaja za otroke
- 16.10 Video strani
- 16.25 Poročila
- 16.30 TV koledar
- 16.40 Sedmi veter, otroška serija
- 16.55 Hihitavčki, otroška serija
- 17.10 Šolski program
- 17.40 Hrvaška danes
- 18.25 Številke in črke
- 18.45 Alpe Jadran, dokumentarna oddaja
- 19.15 Risanka
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 TV drama
- 21.00 7 dni v tednu, zunanja politika
- 21.30 TV dnevnik
- 21.50 Poročila v angleščini
- 21.55 Kinoteka Hollywooda: Act of Violence, ameriški film
- 23.25 Poročila

TOREK

4. decembra

- 8.50 Video strani
- 9.00 TV mozaik
- 9.00 Zgodbe iz školjke
- 9.30 Človekovo telo
- 10.00 V hribih se dela dan
- 10.30 Nemščina
- 11.00 Sedma steza, športna oddaja
- 11.20 Osmi dan
- 14.25 Video strani
- 14.35 TV mozaik: Šolska TV, ponovitev
- 15.05 Žarišče, ponovitev
- 15.35 Sova, ponovitev
- 16.50 EP video strani
- 16.55 Poslovne informacije
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.05 Šolska TV
- 18.10 Spored za otroke in mlade
- 19.05 Risanka
- 19.20 TV okno
- 19.30 TV Dnevnik 2
- 19.55 Vreme
- 20.05 Življenje v barvah, francoska nadaljevanka
- 20.55 EPP
- 21.00 Mednarodna obzorja: Bol-

- garija
- 21.30 Mestne zgodbe - Tuzla
- 22.30 TV dnevnik
- 22.50 Sova
- Dekameron, slovenska nanizanka
- Murphyjev zakon, ameriška nanizanka
- 0.15 Video strani

2. program TV Slovenija

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
- 16.30 Svet športa, oddaja HTV
- 17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio 2 Koper
- 19.00 Naša pesem
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Žarišče
- 20.30 Žrebanje lota
- 20.35 Gradovi: Pomniki se spreminjajo
- 21.05 Umetniški večer, Železni človek, poljski film
- 23.35 Yutel

SREDA

5. decembra

- 8.50 Video strani
- 9.00 TV mozaik
- 9.00 Spored za otroke in mlade: Živ žav
- 9.55 Plavalni tečaj, film HTV
- 10.35 Življenje v barvah, francoska nadaljevanka
- 14.50 Video strani
- 15.00 Žarišče, ponovitev
- 15.30 Sova, ponovitev
- 16.55 Poslovne informacije
- 17.00 TV Dnevnik 1
- 17.05 TV Mozaik
- 17.05 Vulkani, francoska poljudnoznanstvena serija
- 17.35 Po sledih napredka
- 18.05 Spored za otroke in mlade, Križem kražem, oddaja TV Skopje
- 19.00 Risanka
- 19.20 TV okno
- 19.30 TV Dnevnik 2
- 19.55 Vreme
- 20.05 Film tedna: Umetni raj, slovenski film
- 21.50 EPP
- 21.55 TV dnevnik
- 22.15 Okno: Povratek k Staxu
- 23.10 Sova
- Alf, ameriška nanizanka
- Murphyjev zakon, ameriška nanizanka
- Zgodba o Hollywoodu, angleška dokumentarna serija
- 1.15 Video strani

2. program TV Slovenija

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
- 18.30 Mostovi

- 19.00 TV Slovenija 2 - Studio Maribor: Poslovna borza
- 19.15 TV ruleta
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Danes v skupščini
- 20.45 Tuzla: Kvalifikacije za evropsko prvenstvo v košarki - Jugoslavija : Španija, izredni športni pregled
- 22.00 Svet sporoča
- 0.00 Yutel

ČETRTEK

6. decembra

- 8.50 Video strani
- 9.00 Spored za otroke in mlade
- 9.00 Grizli Adams, ameriška nanizanka
- 9.25 Šolska TV, oddaja za učite lje: Likovni pouk
- 9.40 Pustolovščina slikarstva slikar in njegov univerzum
- 10.10 Muzzy, angleščina za najmlajše
- 10.25 Mostovi
- 10.55 Zakon v Los Angelesu, ameriške nanizanke
- 15.05 Video strani
- 15.15 TV mozaik: Muzzy, angleščina za najmlajše
- 16.00 Sova, ponovitev
- 16.55 Poslovne informacije
- 17.00 TV Dnevnik 1
- 17.05 Mozaik, šolska TV ponovitev
- 17.05 Oddaja za učitelje: Likovni pouk

- 17.20 Pustolovščina slikarstvo, slikar in njegov univerzum
- 18.00 Spored za otroke in mlade
- 18.00 Teleski '90: Pripravimo se na smučanje
- 18.30 Alf, ameriška nanizanka
- 19.00 Risanka
- 19.15 TV okno
- 19.30 TV Dnevnik 2
- 19.55 Vreme
- 20.05 Vojne usode, angleška nadaljevanka
- 21.10 Tednik
- 22.15 TV dnevnik
- 22.35 Sova
- Vse razen ljubezni, ameriška nanizanka
- Murphyjev zakon, ameriška nanizanka
- 23.50 Video strani

2. program TV Slovenija

- 17.30 Regionalni program TV Slovenija - studio Ljubljana
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Danes v skupščini
- 20.45 Divji svet živali, angleška poljudnoznanstvena serija
- 21.15 Mali koncert
- 21.30 Svet na zaslonu
- 22.00 Retrospektiva Komedija na slovenskem odru, Sedma zapoved: Kradi malo manj
- 0.30 Yutel

Naročilnica

Nepreklicno naročam Gorenjski glas za eno leto

Ime in priimek _____

Naslov _____

Št. osebne izkaznice _____

Podpis _____

Ime in priimek pismonoše, ki je prejel naročilnico _____

KOVINOTEHNA

blagovnica FUŽINAR Jesenice

Tel.: (064) 81-952

VELIKA NOVOLETNA PRODAJA

Posebna ugodnost
nakup na 5-mesečno
potrošniško posojilo vam
odobrimo takoj v blagovnici

Možnost nakupa na čeke
tekočega računa.

Popust ob nakupu
z gotovino.

NEMOGOČE JE MOGOČE - NEMOGOČE JE MOGOČE

RADIO**PETEK, 30. novembra:****Prvi program**

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 9.05 Z glasbo v dober dan - 11.05 Petkovo srečanje + glasba - 12.00 Poročila - na današnji dan - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.30-23.00 Slovencem po svetu - 23.05 Literarni nokturmo - Vladislav Stres: Izgon iz raja - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 1. decembra:**Prvi program**

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani + pionirski tednik - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Radijski kabaret - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in priljubljeno - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00 Radio na dopustu - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Kratka radijska igra - 23.05 Literarni nokturmo - Harry Kuhner: Pesmi - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 2. decembra:**Prvi program**

5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska igra za otroke - 9.05 Pomnjenja - 10.05 Nedeljska matineja - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo -

16.00 Lojtrca domačih - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.00 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturmo - Jems Tate: Pesmi - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 3. decembra:**Prvi program**

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... 12.30 Kmetijski nasveti - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nokturmo - Anka Petričević: Ponočno te kličem - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 4. decembra:**Prvi program**

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in godemo - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.05 Znanje za prihodnost - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00 Radijska igra - 20.39 Glasbeni intermezzo - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturmo - Jan Kochanowski: Pesmi - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 5. novembra:**Prvi program**

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 9.05 Z glasbo

v dober dan - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 12.10 Pojemo in godemo - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nokturmo - Leonardo Boff: Zakrament cigaretnega ogorka - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

ČETRTEK, 6. novembra:**Prvi program**

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Znanja široka cesta - 9.05 Z glasbo v dober dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Oddaja o jeziku - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana - 18.30 Zborovska glasba - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - J. W. Goethe: Faust - 22.20 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nokturmo - Todor Rosić: Ikona svetega konstantina - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

VIC - MLADI VOZNIK
Podjetje - center za izobraževanje voznikov vozil na motorni pogon
Zlato Polje 1, Kranj

**Bodoči vozniki pozor!**

Bi radi postali voznik B kategorije?

Imate željo, nimate pa poguma! Nič lažjega. Pogum boste dobili in vaša velika želja se vam bo izpolnila, če boste poklicali na telefonsko številko 23-619 ali pa nas boste obiskali osebno na sedežu firme (med ETP in AMD) vsak dan med 8. in 16. uro, ob sobotah od 8. - 12. ure.

**MEHANIKA LANGUS**
LJUBNO 29, TEL. 70-009

POPRAVILO TERENSKI IN OSEBNIH VOZIL ŠKODA, ZASTAVA, RENAULT, GOLF, itd.

- Servis vozila
- Generalno popravilo
- Priprava vozila za tehnični pregled
- Nastavitev žarometov
- Pranje motorja v VAP.



POPRAVILO KMETIJSKE MEHANIZACIJE

- Redni servisi
- Popravilo zavor
- Popravilo hidravlike
- Nastavitev vbrizg. šob
- Generalno popravilo

Vsem občanom vesele praznike za dan republike.

PIZZERIA POLANA

GOLNIK, TEL. 46-502

je po novem odprta vsak dan od 9. do 22. ure
Poleg 18 vrst pizz vam nudimo še ostale jedi in slaščice

ŽELIMO VAM PRIJETNE PRAZNIKE IN SE PRIPOROČAMO!

**cosmos d.o.o.**

avtomontaža cosmos d.o.o.

PRIPOROČAMO VAM SODOBEN IN EKONOMIČEN TRAKTOR, IZDELAN V KOOPERACIJI COSMOS-SAME

**SAME**

TIP DELFINO 35, 4 RM

POGON NA VSA 4 KOLESA, MOČ MOTORJA 25 kW (34 KM), PRODAJA ZA DINARJE, MOŽNOST KREDITIRANJA IZ SREDSTEV KOOPERANTOV PRI VAŠI KZ

Prodajamo tudi traktorje

SOLAR 50, FRUTTETO 75, EXPLORER 80

DOBAVA TAKOJ!

COSMOS d.o.o., LJUBLJANA, CELOVŠKA 182.
telefon: (061) 551-141, 554-250

UGODNO
MIKLAVŽEV
NAKUP

BABA
TRGOVINA
KLANJ, JAKA PLATIŠE 13
TEL. 36-995

PRI NAKUPU NAD 600,00 din MOŽNO PLAČILO NA 2 ČEKA

DEL. ČAS od 8. - 12. ure in od 14. - 19. ure

UGODNO
VSE ZA OTROKE, PA TUDI ZA MAMICO IN OČKA, ZA MRZLE DNI IN NOČI...
Sindikatom nudimo količinski popust!

KOVINOTEHNA

Blagovnica FUŽINAR Jesenice

Kasetofoni SAMSUNG

ob nakupu z gotovino - 10 %
2.679.- 2.412.-

nemogoče je mogoče - nemogoče je mogoče

RINO d. o. o. Huje 10, Kranj
Kranj tel. 064/35-207

Kompletna ponudba računalniške opreme

- dobava računalnikov in ostale opreme
- servisiranje in vzdrževanje
- izdelana programska oprema
- programska oprema po naročilu
- računalniške obdelave knjigovodskih poslov
- YU nabori znakov za poljubne tiskalnike

Oglasite se nam in skupaj bomo poiskali rešitev!

RŽ

Samopostrežna trgovina
Kranj, Mirka Vadnova 14, tel. 22-053

Vabimo vas v novo trgovino na miren nakup živil in ostalega blaga.

Med drugim prodajamo tudi vse vrste moke Senta ter pšenična krmila in testenine.

Delovni čas:
Od 7. do 12. in 13. do 19.30,
ob nedeljah od 8. do 12. ure.

BRŽ V TRGOVINO RŽ

v Industrijski coni na Primskovem!

vezenine bled

Kajuhova 1, Bled

Delavski svet podjetja Vezenine Bled razpisuje prosta dela in naloge

DIREKTORJA PODJETJA

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima VII. stopnjo strokovne izobrazbe ekonomske, tekstilne ali druge smeri
- da ima 5 let izkušenj na vodilnih ali vodstvenih delih ter da je bil pri opravljanju teh del uspešen
- da aktivno obvlada vsaj en tuj jezik

Od kandidata pričakujemo, da se bo v skladu s statutarnimi določili vključil v izdelavo nadaljnjih programskih izhodišč za razvoj podjetja.

Ponube z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 15 dni na naslov: Vezenine Bled, p. o., Kadrovsko splošni sektor (prijava za razpis), Kajuhova c. 1., 64260 Bled.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem roku za zbiranje prijav.

Herbst

CELOVEC.

Bahnhofstr. 10,
tel. 9943/463-511018

Specializirana trgovina za dojenčke in otroke!



od 1.600 ATS bruto naprej

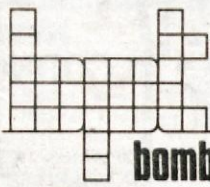
VELIKI ODDELKI ZA OTROŠKO IN ZENSKO MODO, MODA ZA NOSEČNICE

DARILA ZA NAJMLAJŠE

Trgovina Tipka
Tupaliče 59
Preddvor

Igračke kot pravi glasbeni instrumenti:

orglice že od	30 din dalje
saksofoni	215 din
trobente	190 din
klarineti	196 din
ksilofoni	242 din
male električne klaviature	2.430 din (v dveh obrokih)
flavte že od	220 din dalje


bombažna predilnica in tkalnica | tržič


Bralce Gorenjskega glasa obveščamo,
da od 19. 11. 1990 dalje nudimo za izdelke BPT:

- posteljno perilo
- namizne garniture
- in metrsko blago

20 % popust

Zato se odločite za nakup in obiščite našo prodajalno na
Deteljici v Bistrici pri Tržiču ali Diskontno prodajalno v Tržiču.

UREJENI NOHTI

Ali sodite med ženske, ki hočejo biti urejene
do konic nohtov?

Če se vam nohti lomijo ali cepijo, potem se
obračate na pravi naslov!

Po preizkušeni in nežni "Aleksandro" metodi,
ki vaš naravni noht ščiti in krepi, vam
oblikujemo umetne nohte, ki se ne
razlikujejo od naravnih.

Naročite se že danes, kajti z urejenimi in
lepimi rokami boste samozavestnejše.



Se priporoča: **ALMA - NAIL**
Vodopivčeva 13
Kranj
tel.: 21-222,
doma 11-348

Delovni čas: ponedeljek in četrtek
od 7. - 15. ure
torek, sreda, petek
od 13. - 20. ure

TOSHIBA - HANTOR

"ŠUC" - KRANJ - LIKOZARJEVA 1a (Primskovo)

TEHNIČNA TRGOVINA

TREZORJI - NOVO

EKSKLUZIVNA AKCIJSKA PRODAJA
IN PREDSTAVITEV ZIDNIH IN STOJEČIH
TREZORJEV - BLAGAJN

Ponovno posredujemo
izredno ugoden uvoz

- TV aparatov Toshiba
- Glasbenih centrov in
stereoradiorekorderjev
Toshiba in Hantor



Zagotovljena garancija
in servis v Kranju
in Šk. Loka

DOBRODOŠLI V NAŠI NOVI
PRODAJALNI - NA PRIMSKOVEM
(pri Obrtnem združenju)



NAMESTO V NOGAVICO V DOMAČI TREZOR

Nudimo vam vse vrste
trezorjev s specialnimi
varnostnimi
ključavnicami
ali s šifrantom
ameriške firme A & B.

Trezorji so atestirani v ZDA

Cene promocijske - že od 1.900.- dinarjev

Dobava takoj!

MI SMO Z VAMI!

Zato smo tu.
Da bi vam olajšali iskanje pri gradnji ali
obnovi doma.

Tu smo.
S celovito ponudbo gradbenih materialov,
stavbnega pohištva, keramičnih izdelkov.
Z resnično veliko izbiro blaga.

MI SMO Z VAMI V VAŠEM MESTU!

lesnina
LGM les
gradbeni
material

Kranj - Primskovo
tel.: 28-078 ali 23-949

Odprto vsak dan od 7. do 19. ure, ob
sobotah od 7. do 13. ure.

zolik's
PODJETJE LAHKE OBUTVE
p. o. Strojarska 12, Žiri
Tel.: 064-69-332

Bliža se čas novoletnih obdaritev



Ali veste, da je tudi topla in udobna copata
lahko lepo darilo?

Če jih na vaših policah ni dovolj,
pokličite 064/69-661.



Na zalogi imamo otroške, ženske in moške
copate v različnih barvah in modelih.

Pokličite nas in oglasili se bomo pri vas
z našo kolekcijo izdelkov.

*Zelo
ugodno*



ODEJA

Tovarna prešitih odej
Škofja Loka, Kidričeva 80

INDUSTRIJSKA PRODAJALNA

POSEBNA NOVOLETNA PONUDBA DARILA IZ PREŠITEGA BLAGA V NOVOLETNIH VZORCIH

- PRTI VSEH DIMENZIJ
- SETI
- ROKAVICE
- PRIJEMALKE
- DARILNI ŠKORNJI

CENE IZREDNO UGODNE

TRGOVINA ODPRTA VSAK DAN
od 8. do 19. ure
OB SOBOTAH
od 8. do 12. ure



KEMIČNA TOVARNA PODNART - p.o.
PODNART

Proizvajamo preparate za:

POVRŠINSKA ZAŠČITA IN OBDELAVA KOVIN TER DRUGIH MATERIALOV

- Predobdelava
- Elektrokemično in kemično nanašanje kovin, zaščitnih in dekorativnih prevlek na kovine ter plastiko
- Fosfatiranje in obdelava po fosfatiranju
- Termična obdelava
- Čiščenje odpadnih vod
- Široka potrošnja

LABORATORIJSKE KEMIKALIJE POMOŽNA GALVANSKA OPREMA

Svetujemo izbiro najustreznejših tehnoloških postopkov.

Čestitamo ob Dnevu republike!

Pekovi čevlji še vedno slovijo po kvaliteti

Vzorčni modeli iz butične prodajalne

Pekove prodajalne dobro poznamo po vsej Jugoslaviji, Sloveniji, še posebej pa na Gorenjskem. Še kako dobro jih poznajo tisti, ki hočejo biti obuti v kvalitetne, lepe in moderne čevlje. In če so bili ti včasih po cenah za mnoge nedosegljivi lahko trdimo, da to že nekaj časa ne velja več. Prepričate se lahko v mnogih prodajalnah, posebej pa v Pekovi trgovini v središču Tržiča, ki so jo poimenovali Peko Butik. Odprta je vsak delovnik od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure. Ob sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 12. ure.

ško kolekcijo Rockporta, ravno tako pa seveda z vso domačo kolekcijo. Izbira ženskih čevljev je res velika. Imamo tudi vzorčne moške modele čevljev v številki 41, otroški modeli so v številkah 32, 31, 21 in 24. Otroških in moških čevljev je nekaj manj kot ženskih, saj je ženska kolekcija resnično bogata. Vsi čevlji pa temeljijo na kvaliteti in udobnosti. Sedaj se namreč delajo čevlji z malo širšimi petami, z anatomskimi vložki. Ti so izredno mehki in moram reči, da jih stranke zelo pohvalijo. Zgornji deli čevljev so usnjeni, tudi podplati so v glavnem usnjeni, nekaj pa je še gume, zlasti pri zimski kolekciji," pravi poslovodkinja trgovine Peko Butik Damijana Vrhovnik.

Seveda pa kupce vse bolj zanimajo tudi cene, še zlasti, če vemo, da smo še pred kratkim Gorenjci po čevlje mnogokrat odhajali v trgovine čez mejo. Tako se

Kajti do sedaj smo imeli v tej trgovini največ teh. Sedaj pa imamo tudi ostale številke in precej strank je tudi iz Ljubljane. Lahko rečem, da smo za kvaliteto, ki jo ponuja Peko, tujim trgovcem zelo konkurenčni. Če pogledate v Avstriji, stane na primer resnično usnjen škorenj okrog tri tisoč šilingov. Pri nas ga dobite že za ceno od tisoč do tisoč štiristo dinarjev. Če pa pogledamo domačo konkurenco, pa je kvaliteta še vedno na naši strani," pravi Damijana Vrhovnikova. Hkrati tudi poudarja, da se v prodajalni Butik občasno dobijo tudi zelo poceni čevlji z napakami. Tako imajo trenutno po zelo ugodnih cenah moške salonske čevlje in zaključuje: "V današnjih časih se kljub vsemu izplača kupiti malo dražje Pekove čevlje, ki jih v primerjavi z različnimi poceni uvoženimi čevlji, odlikuje trpežnost in udobje. Mnogokrat namreč ob



"V tej trgovini prodajamo veliko vzorčnih modelov čevljev. Od teh jih precej nikoli ne pride v redno izdelavo. To so vzorčni modeli v številki 37 in sicer za Afis in domači trg. V številki 36 pa so vzorčni modeli za ameriški trg. S tem se predstavljajo tudi vzorčni modeli, ki jih v Peku izdelujemo le za ameriški trg in se kasneje pri nas ne prodajajo. V naši trgovini Butik prodajamo tudi tako imenovane ostanke od izvoza, ti pa so v vseh številkah. Poleg tega smo založeni z ameri-

cene vzorčnih modelov čevljev gibljejo od 300 do 700 dinarjev, škornjev pa od 500 do 1100 dinarjev. Moški vzorčni modeli čevljev stanejo od 500 do 900 dinarjev. Kar je redne kolekcije, pa se dobijo čevlji nekako od 400 do 900 dinarjev, škornji pa stanejo med 700 in 1400 dinarjev.

Seveda pa prav ta Pekova trgovina v središču mesta ni znana le Gorenjcem, vanjo prihajajo tudi stranke od drugod. "Nekaj je takih, ki pri nas redno nakupujejo v glavnem vzorčne modele,

ceni pozabljamo na zdravje, tako da je še vedno veliko deformacij nog prav zato, ker se ne nosi pravilna obutev."



Sava Kranj

AVTO JE PREDRAG, DA BI GA ZANEMARILI!

Sava Kranj izdeluje avtomobilске preproge, ki odlično zaščitijo prednji in zadnji del tal v avtomobilu. Dezenirana površina preproge učinkovito zadrži smeti in umazanijo pa tudi vodo izpod čevljev, dežnika...

Izdelujemo preproge za naslednje vrste vozil:

Zastava 101 in 128
Yugo koral
VW Golf
BMW serija 3
HYUNDAI
MAZDA
DAIHATSU
univerzalna preproga
560 x 370 x 11 mm
510 x 370 x 11 mm

sive
in
črne
barve

Podrobnejše informacije po telefonih
25-461, 24-241,
prodaja izdelkov Gumarne Ptuj.

TRGOVINA
TURIZEM
STORITVE

VENCELJ d.o.o.

in



ŽIVILA Kranj
trgovina in gostinstvo

MIKLAVŽEV SEJEM

V HOTELU BOR - Preddvor

od četrтка, 29. 11., do vključno srede, 5. 12.

Od četrтка do nedelje od 11. do 19. ure, od ponedeljka do srede od 16. do 20. ure.

Bogata ponudba daril za vse člane družine, posebej za otroke. Možnost plačila v treh obrokih. Vsak dan od 18. ure dalje program z obiskom Miklavža in obdaritvijo otrok.

Hotel BOR vam v tem času nudi poceni družinska kosila, smetanove torte in raznovrstne tople napitke.

Miklavž vas pričakuje!



alpes industrija pohištva Železniki
64228 Železniki, telex: 34557 yu alpes, tel.: 064-67-121, telefax: 064-66380

IZ NAŠEGA proizvodnega programa vam nudimo predsobe, dnevne sobe, spalnice, samske sobe, klubske mize, karnise, video-avdio omarice po konkurenčnih cenah. V maloprodajnem salonu v Železnikih vam kupljeno pohištvo brezplačno dostavimo in montiramo na domu. tel. (064) 67-121, 66-155. Mi vas ne bomo razočarali, prepričajte se!

**KDOR
IZBERE**



**IZBIRA
IZBIRO**

M MERCATOR - IZBIRA KRANJ
Trgovsko podjetje, d. o. o. KRANJ

ZA PRAZNIKE 10% CENEJE!

Posebna ugodnost pri nakupih v diskontu (pri železniški postaji):
**kupljeno blago v vrednosti nad 700,00 din
pripeljemo na dom brezplačno!**

Mercator - IZBIRA Kranj vam novembra in decembra ponuja desetodstotni popust v svojih trgovinah (živila in gradbeni material)!

Popust ponujamo v obliki denarnih bonov, ki smo jih ponudili podjetjem oz. sindikalnim organizacijam. Najmanjši znesek je 500,00 din, za to plačano vrednost pa boste dobili za 550,00 dinarjev bonov!

Bone pa lahko takoj kupite na upravi podjetja, Maistrov trg 7, Kranj (telefon 21-276 in 27-479)!



agrotehnika - gruda KRANJ

**VSTOPITE v našo trgovino
in izkoristite ugodnosti,
ki vam jih nudimo!**

Vrtne kosilnice	20 %
Siloreznike	10 %
Škropilnice nahrbtnne in prevozne	20 %
Brane - travniške MEGA 2,4 m	15 %
Kosilnice Gaspardo	10 %
Kosilnice Britev 165 in Sokol 145	10 %
Gorska kolesa UNIS	40 %
Sobna kolesa TRIM	40 %
Drobnice za sadje (preše)	15 %
Ventilatorje in sušilce za seno (Hover)	15 %
Varnostne loke za traktorje	10 %
Motokultivatorje Labin Progres	10 %
Motokultivatorje Gorenje Muta	20 %



**- PRI GOTOVINSKEM PLAČILU VAM NUDIMO
POPUSTE OD 10 - 40 %**

**- VELIKO IZDELKOV LAHKO DOBITE NA OBROČNO
ODPLAČEVANJE IN PO ZNIŽANIH CENAH.**

3 OBROKI, 40 % POLOG IN LE 5 % OBRESTI

UGODNOSTI VELJAJO do 31. 12. 1990

VSE DOBITE NA ENEM MESTU - V TRGOVINAH AGROTEHNIKE

- Dražgoška 2, Kranj, tel.: 26-682 od 7. do 17. ure

- Novi Svet 21, Šk. Loka, tel.: 622-166 od 7. do 17. ure

- Skladišče Naklo, Kranj, tel.: 47-171 od 7.30 do 15. ure

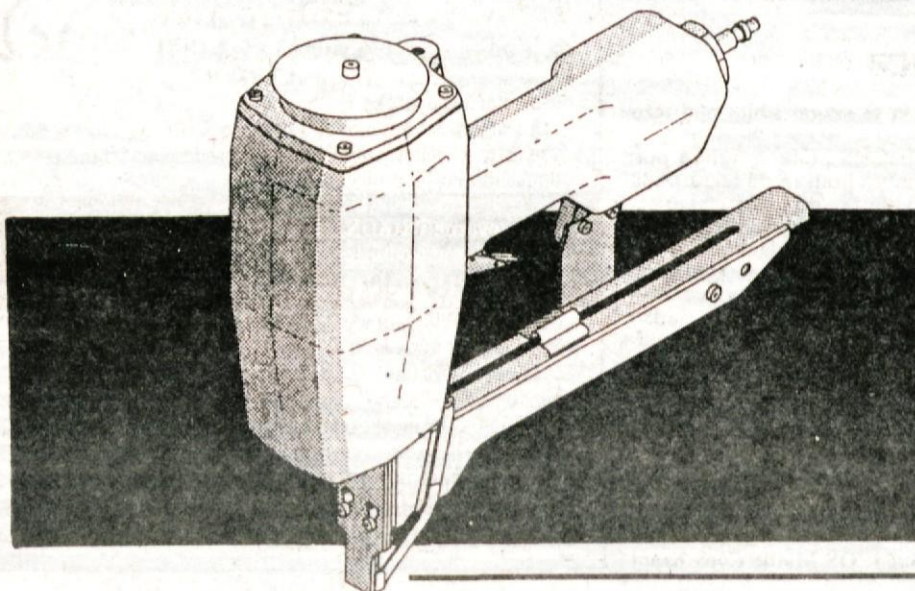
NIKO
KOVINARSKO PODJETJE PO
ŽELEZNIKI

Otoki 16 Železniki

Telefon N.C. 064 66-221

Telefax 06467260
Telex 34-645 YU NIKO

**Z A B I J A L N I
A P A R A T I**



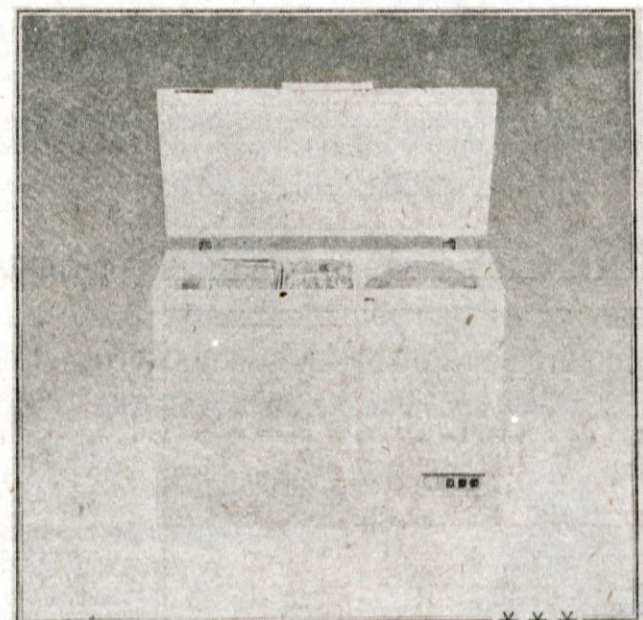
Lth

**LOŠKE TOVARNE
HLADILNIKOV
64220 ŠKOFJA LOKA**

**MALOPRODAJA
KIDRIČEVA 66
TEL.: (064)631-301**

UGODNA PONUDBA

- SKRINJE, OMARE, VITRINE, PULTI
- KLIMA, TOPLOTNE ČRPALKE
- BRUSI, VENTILATORJI
- KOMORE
- TEHNOLOŠKI PRESEŽKI



NE ZAMUDITE UGODNE PRILOŽNOSTI!

OBIŠČITE NAS VSAK DAN OD 8. - 16. URE
V SOBOTO OD 8. - 12. URE.

Za naš pravilni odnos do lesa

BELINKA svetuje



Vprašanje

Imam novo balkonsko ograjo, ki je sicer vsa pokrita s streho, vendar, kadar dežuje z vetrom, ograjo moči. Lepo prosim, kako naj ravnam, da jo bom ohranila čim dlje. Ograja je iz masivnega lesa, premazana pa je bila lani dvakrat z Bellesom, tretjič pa z Beltonom. J. Omerza, Jesenice

Odgovor

Običajno priporočamo, da se les, ki je zunaj stavbe, najprej premaže z Bellesom, in sicer enkrat ali dvakrat (to je impregnacijski grund, ki štiti les, kemično - pred lesnimi škodljiv-

ci), kar ste vi pravilno storili. Nato pa priporočamo tri nanose Beltona ali dva nanosa Beltopa, lahko tudi tri nanose Beltopa, vendar zelo tanke. Vi ste uporabili Beltop, vendar ste nanесли samo en nanos. Zato svetujemo, da balkonsko ograjo čim prej premažete še z enim normalnim ali dvema zelo tankima nanosoma Beltopa.

Dr. mag. Riana Benko, dipl. ing.
BELINKA, Kemična industrija Ljubljana

Domači zdravnik svetuje

S česnom do zdrave barve

"Količina krvi je bila vedno merilo za zdravje, piše francoski zeliščar M. Messegue. "Čeprav danes preveč krvi marsikomu povzroča težave, ne smemo pozabiti, da imamo tudi v bogatih deželah še vedno ljudi, anemike, ki je imajo premalo. Pogosto so anemični otroci, prebolezniki in starejši ljudje.

Kako pridejo anemiki spet do zdrave barve in rdeče, žive krvi, ki preseva skozi kožo? S česnom, samo s česnom, pravim in me ni sram, ker to kar naprej ponavljam. Česen je hrana za otroke in stare ljudi. Potem z zelenjavo, ki vrača moči: z zeljem, špinacem, zeleno in črno redkvijo, ker ta krepi in zbuja tek. In s sadjem; odlična je predvsem marelica, ki po energetskih vitaminih celo prekaša ribje olje (ki so ga moji vrstniki v otroških letih tako sovražili). Izmed zelišč svetujem encijan, ki zbuja tek in krepi. Kdo ne pozna odličnega encijanovega vina? Za preliv (ščepec na skodelico) bi morali uporabljati tudi vodno krešo, to rastlino, polno vitaminov, ki preprečuje rahitis.

Vsakdo od nas bi moral svojo kri prav tako dobro poznati kot svoje ime, starost in naslov. V naši beležnici ali na listku v denarnici bi morali imeti stalno čitljivo zapisano našo krvno skupino in Rh faktor, da bi lahko, če bi se primerila nesreča, hitro dobili transfuzijo.

Ljudem nad štirideset let svetujem, da si dajo redno pregledati kri. Samo s preiskavo krvi lahko ugotovimo hude bolezni: povečano količino holesterina (preveč maščobe v krvi), sladkorno bolezen (preveč sladkorja), povečano količino beljakovin ali sečnine. Te bolezni lahko, če jih pravočasno odkrijemo, pozdravimo s strogo dieto, če pa močno napredujejo, so posledice zelo hude.

Znova vas resno opozarjam, da mora vsak skrbno bedeti nad zdravjem svoje krvi. Svetla in živahna kri zagotavlja zdravje. Dobro prekravljeno srce dolgo bije. In ali ni srce že od nekdaj simbol življenja?"

Poskusimo še me

Kokosove rezine

"Glede na zanimive nasvete in dobre recepte na Glasovi strani "Za dom in družino" v rubriki Poskusimo še me, sem se tudi jaz odločila, da vam napišem dober domač in preizkušen recept za kokosove rezine," nam piše naša bralka Kristina Ahačič iz Podljubelja.

Sestavine za testo: 25 dkg moke, 17 dkg margarine, 7 dkg sladkorja, 3 rumenjaki, 1/4 cilnega praška, limonina lupina in malo ruma.

Vse skupaj zgnememo v testo. Pustimo, da pol ure počiva na hladnem. Potem ga razvaljamo na 1 cm debelo in položimo na pekač. Napol spečemo. Peče naj se 15 minut pri 200 stopinjah C. Potem ga vzamemo iz pečice, ga premažemo z marmelado, po vrhu pa polijemo še z nadevom.

Nadev: stopenj snež iz 3 beljakov, 15 dkg zmletega sladkorja, 10 dkg kokosove moke. Ta nadev premažemo po marmeladi in po vrhu potresemo še pest kokosove moke. Potem damo pecivo ponovno v pečico, da se svetlo riavo zapeče.

"Veliko uspeha pri delu!" je ob koncu zapisala Kristina, jaz bi pa dodala, da je pred vami brez dvoma sladica, ki jo boste hitro osvojile in bo na marsikateri mizi postala reden gost.

O zavisti so rekli

Zavistnež postaja siromašnejši, če gleda, kako drugi bogate. HEBBEL

Kaj je zavistnež, ki zavida drugemu človeku, kot beda, ki zavida drugi bedi?

GRAF

Ne pozabimo na ribe

Dnevi ribjih jedi v hotelu Creina od 23. novembra do 2. decembra nas nehoti spomnijo, da so ribe vse prereditko na naših mizah. Na okrog dvajset načinov jih bodo te dni pripravljali v tem kranjskem hotelu, šef kuhinje Jože Zalar pa nam je zaupal dva zelo enostavna, a dobra recepta iz svoje kuhinje. Če ni denarja za hotel, stopimo v najbližjo ribarnico in si pripravimo ribe doma.

Hobotnica v solati s krompirjem

Očiščene hobotnice skuhamo v slahem kropu z malo vina. Ko so kuhane, jih olupimo ter hladne narežemo na kolobarje. Kuhan krompir narežemo kot za krompirjevo solato. Hobotnice in krompir zmešamo s česnom, peteršiljem, kisom, oljem, solimo in popramo. Namesto navedenega olja uporabimo pravo olivno ali pa bučno olje - katero vam je pač bolj povšeči.

Polnjeni kalamari

Kalamare očistimo in v žepke namašimo zvitke pršuta in sira ter zašpilimo z zobobrcem. Spečemo jih na vroči maščobi, skupaj z lovkami. Ko so pečeni, jih potresemo z na hitro prepraženim česnom in peteršiljem - le toliko, da zadisi. Solimo na koncu.

IZ ŠOLSkih KLOPI

Jupije, druga Romanina kasete za otroke



Po prvi kaseti, ki je doživela kar srebrno naklado, je pevka Romana Krajncan posnela že drugo. Dala ji je optimističen naslov Jupije, po refrenu iz naslovne pesmi Kavbojska, ki je v živahnem country stilu. Poleg te pesmi je na novi kaseti še devet prikupnih skladbic, med njimi tudi ena o slavni bolhi Mici Špici, ki jo poznate že s prve Romanine kasete.

Romani so po glasbeni plati pri drugi kaseti pomagali mož Lojze Krajncan, ki je hkrati še producent, Milko Lazar, Primož Grašič, Oto Pestner in Dominik Kranjčan, besedila pa so izpod peres Jane Kolarič, Šana von Graierja, Jožeta Petelina in Janija Kovačiča. Posebno zanimiva je Kovačičeva preredba pravljice o Rdeči kapi. Kot posebnost velja omeniti tudi pevsko pomoč šolskega otroškega zbora iz Predoselj. Ovitke kasete je izdelal Kranjčan Vinko Tušek, pri snemanju pa sta Romani denarno pomagali podjetji Slovenijaturist in Peko iz Trzica. Kasete je že v prodaji.

Sicer pa simpatična Romana Krajncan zelo veliko nastopa pred mladim občinstvom v šolah in vrtcih, kjer otroci že prepevajo z njo tudi najnovejše pesmice. Napoveduje nekaj predstavitev koncertov nove kasete. Prvi oziroma največji bo 8. decembra v Cankarjevem domu v Ljubljani, za njim pa bo prišel na vrsto tudi Kranj. ● H. J., Foto Boštjan Gunčar

Slovo

Ali je slovo beseda, beseda, ki ti vedno le preseda?

Ali pa slovo morda je zvezda, zvezda s sinjega neba?

Ali pa mogoče je utrinek, utrinek z novega sveta?

Ne, to ni beseda, beseda, ki ti vedno le preseda;

ni zvezda, zvezda s sinjega neba;

ni utrinek, utrinek z novega sveta.

To je bolečina našega srca, ki skeli tako močno, da nikomur se povedati ne da.

Mojca Špan, 8. b r. OŠ bratov Žvan Gorje

Računalnik

Moja najljubša igra je igranje na računalnik. Pri tem moraš poznati tudi že malo programiranja. Najprej napišeš na računalnik ukaz za snemanje igrice. Potem pritisneš na kasetofon. Ko se ustavi, dodaš še zadnji ukaz. Nato pa že lahko igraš in se zabavaš.

Matej Debeljak, 6. c r. OŠ Prešernove brigade Železniki

Ena po domače

Na Velko planino res dolga je pot. Čez pasje pečine jo maha en trot.

Na dilce se usede, po rit se pelja, ta vosu pa misle, da smučat se zna.

Petra Somrak, 3. b r. OŠ Ivana Groharja Škofja Loka

Moja knjižna polica

Na moji omari sta dve polici, ki se skoraj šibita pod težo knjig.

Ko sem bila še majhna, sta mi starša prebrala veliko pravljic. Kmalu sem tudi sama začela dobro brati in od takrat rada in veliko berem. Knjiga Pticek brez kljunčka mi je bila dolgo časa najljubša. Prebrala sem jo kar štirikrat. Mladinski pisatelj Anton Ingolič v njej opisuje resnične zgodbe svoje vnukinje Maše. Zdaj, ko sem malo starejša, se mi je knjižni polici najbolj popularna zbirka Pet prijateljev. Takoj, ko izide nova knjiga, jo kupim in še isti dan preberem. Na moji knjižni polici se najdejo tudi druge zanimive knjige. Na primer: Ta glavna Urša, Ko zorijo jagode, zbirka Bevkovih del, Potovanje v tisočera mesta, Ostržek itd. Imam pa tudi leksikone, enciklopedije, knjige o živalih in zgodovinske knjige. Te pa vzamem v roke le občasno, ko kaj potrebujem ali pa me kaj zanima.

Knjige si včasih kupim sama, največ knjig pa dobim za rojstni dan ali Novo leto. Tako je moja knjižna polica iz leta v leto bogatejša.

Urša Bajt, 5. č r. OŠ Matije Čopa Kranj

TRGOVINA

PAJER

BELEHARJEVA 6/A
ŠENČUR

Vabimo Vas v našo samopostrežno trgovino, ki se nahaja v Šenčurju - 100 m za gostilno "Jama"!

Poleg pestre izbire živil - alkoholnih in brezalkoholnih pijač, tekstila in galanterije - vse po ugodnih cenah, smo vam za praznike pripravili še:

prašek - uvoz 5 kg	103,60 din
margarina - uvoz 500 g	13,60 din
buteljčna vina že od	26,00 din dalje
čokolada - uvoz	9,70 din
salame iz uvoza že od	132,00 din za kg

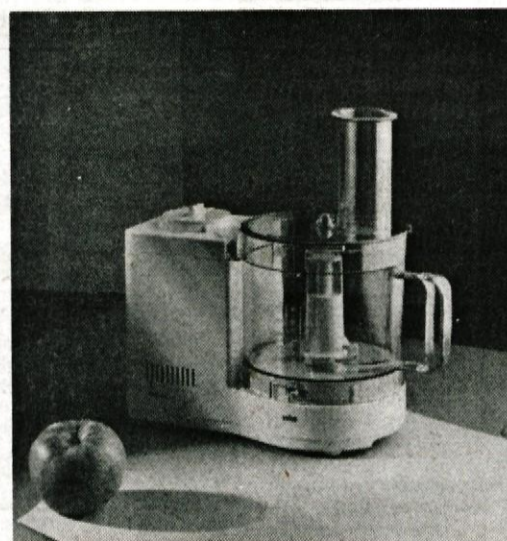
Prodajamo tudi vsakodnevni sveži kruh in krofe iz pekarnice KOMENDA.

Nismo pa pozabili na trikotažo. Na voljo vam je velika izbira igrač iz uvoza!

Obiščite nas in se prepričajte vsak delovnik od 8. do 20. ure, sobota od 8. do 17. ure, nedelja in prazniki od 8. do 12. ure.

Za obisk se priporoča trgovina PAJER, Šenčur, tel. 064/41-392.

SAMO MULTIPRACTIC JE PRAVI MULTIPRACTIC BRAUN



Iskra

NOVO ● NOVO ● NOVO ● NOVO ● NOVO

zajček

TRGOVINA ZA OTROKE
Ulica Janka Pucelja 7, Kranj,
tel. 35-103

Trgovina ZAJČEK sporoča, da je poleg stare trgovine odprla NOVO

in da sedaj lahko pri njih dobite:

- vsa oblačila za otroke
- otroško kozmetiko in celotni program CHICCO
- vse vrste vozičkov, stajic, hojce, avtosedeže, nahrbtnike domačih in tujih proizvajalcev

- vse vrste igrač in daril
- hlače tovarne TRIKON iz Kočevja vseh velikosti, za staro in mlado po proizvodnih cenah

IZ SUPER PONUDBE:

- otroški kombinirani voziček 2.450,00 din
- kombinirani italijanski voziček 4.590,00 din
- avtosedež 1.070,00
- bunde od 590,00 dalje
- hlače TRIKON moške od 365,00 in ženske od 480,00 dalje ter termo do 670,00 din
- vseh vrst igrač iz uvoza po neverjetnih cenah

OBIŠČITE TRGOVINO ZAJČEK
NA TRGU RIVOLI V KRANJU!

420:4 = 33:4
333:3 = 5:5
50:5 = 300:3
44:4 = 500:100

Primeri aritmetične in geometrijske progresije

D.N. št. 3,45 (na maloprodaji)

Matrični božični teljski sestanež

KATARINA IN DARIO RAČUNATA - Narisala Sanela Jahić, OŠ Petra Kavčiča Škofja Loka

TOMAŽ KOŠIR: Z demilitarizacijo bi nas svet hitro prepoznal in priznal kot civiliziran narod jutrišnje Evrope

Slovenija nima več časa za čakanje

Ljubljana, 20. novembra - Slovenija je na robu gospodarskega zloma, kar je eden najpomembnejših razlogov za osamosvojitve, o tem smo se pogovarjali s TOMAŽEM KOŠIRJEM, predsednikom Gospodarske zbornice Slovenije.

"Razmere v slovenskem gospodarstvu so katastrofalno slabe, na Gorenjskem posebej, kako jih ocenjujete v gospodarski zbornici?"

"Razmere so res katastrofalne, slovensko gospodarstvo je pred zlomom, pravzaprav se je zlom že začel. Poglejmo nekaj podatkov.

Industrijska proizvodnja v desetih mesecih v primerjavi z lanskim letom upadla za 10,6 odstotka, pri čemer je bil padec v zadnjih mesecih nekoliko manjši, k temu je verjetno pripomogla manjša razbremenitev, ki je bila izpeljana od pol leta naprej, najbrž pa je slovensko gospodarstvo bolj fleksibilno od povprečja v Jugoslaviji.

V zunanji trgovini doživljamo pravo katastrofo na področju konvertibilne menjave blage, Jugoslavija je imela v desetih mesecih 3,1 milijarde dolarjev primanjkljaja, Slovenija že blizu pol milijarde dolarjev, v zadnjih letih, vključno z lanskim, pa je imela Slovenija pozitivno trgovinsko bilanco. Ob koncu leta torej lahko na ravni Jugoslavije pričakujemo 4 do 4,5 milijarde dolarjev konvertibilnega primanjkljaja, ki bo požrl večino ali celotni presežek od turizma, prometa in gradbenih del v tujini. Prepričan sem, da se bližamo negativni plačilni bilanci."

"Kdaj je izvoz začel padati?"

"V prvi polovici leta je naraščal, potem je naraščal vedno počasneje, zadnja dva meseca pada, če ga realno merimo, dolarski podatki namreč še vedno kažejo, da je na lanski ravni. Padanje izvoza je posledica razmerja med tečajem in domačimi stroški, ki je veljalo v začetku letošnjega leta, večkrat je bilo že rečeno, da šele čez šest do devet mesecev vpliva na izvoz in devizni priliv. Vemo, da se je letos to razmerje še poslabševalo v škodo izvoznikov, torej lahko pričakujemo, da bodo do drugega kvartala prihodnje leto gibanja v zunanji trgovini zanesljivo slaba, čeprav bi takoj spremenili tečaj."

"Prepričan sem, da se bližamo negativni plačilni bilanci."

"Potrjujejo se torej napovedi?"

"Izvozniki in strokovnjaki so to napovedovali, navsezadnje je to še en dokaz, da se ekonomije ne da goljufati."

"Izgube slovenskega gospodarstva so velike?"

"V devetih mesecih znašajo 11,7 milijarde dinarjev oziroma približno 1,7 milijarde mark, ob polletju so znašale 1 milijardo mark. Zelo hitro naraščajo, konec leta se bodo verjetno približale 2,5 milijarde mark, kar pomeni, da bodo izgube predstavljale 10 odstotkov družbenega proizvoda Slovenije. V podjetjih z izgubami je zaposlenih več kot 300 tisoč ljudi, kar je skoraj polovica zaposlenih v gospodarstvu. Poleg kroničnih izgub pa se izguba locira v podjetjih, ki imajo veliko izvoza.

Javna poraba v državi še naprej narašča, Gospodarska gibanja v oktobrski številki ugotavljajo, da je bila v Jugoslaviji septembra za 44 odstot-

tkov višja kot septembra lani, v Sloveniji avgusta za 12 odstotkov višja kot avgusta lani. Proport je za Jugoslavijo porazen, v Sloveniji pa se rast javne porabe v drugem polletju umirja, saj je republika in večina občine začela proces delnega zmanjševanja davkov in prispevkov. Vsekakor se kaže, da javna poraba bistveno prispeva k letošnji inflaciji.

To je treba reči tudi za plače, ki so v zadnjih mesecih naraščale, kar je bilo najprej inicirano z zelo visokim povečanjem plač zvezne državne uprave, carine, policije itd, temu je sledilo zelo močno povečanje plač zlasti v Srbiji in na Hrvaškem, z zamikom procentualno bistveno manjše tudi v Sloveniji.

Inflacija je po maloprodajnih cenah od 18. decembra lani doslej že 100 odstotna, po industrijskih cenah v Jugoslaviji 55-odstotna, v Sloveniji do konca oktobra 36-odstotna.

"Če ne moremo skupaj v Evropo, potem moramo naprej tisti, ki lahko."

"Vse več je stečajev?"

"V Sloveniji je bilo do konca oktobra 66 prijav za uvedbo stečajnega postopka in obsegale so približno 20 tisoč zaposlenih, za november še nimamo podatkov, zanesljivo pa je število večje. Če bi bil to končni podatek, ki dejal, da to ni veliko, da je morda celo zdravo, toda polovica slovenskega gospodarstva ima velike izgube, izguba pa so praviloma nelikvidni, kar je še hušji problem od izgub. Veliko podjetij ima stalno ali občasno blokirane 400 račune, oktobra blizu 200 podjetij več kot pet dni, vse to pa so potencialni stečaji. Plaz, ki nam grozi, je torej izredno velik.

V Sloveniji je nezaposlenih 60 do 70 ljudi, če k temu dodamo 20 tisoč ljudi v podjetjih, kjer je uveden stečaj, to še ni katastrofa, če pa upoštevamo 300 tisoč zaposlenih v podjetjih z izgubo, katastrofa res ni daleč.

"Nič ne kaže, da bi se plaz ustavil, iz ekonomske politike, ki jo je predsednik Marković napovedal v svojem nedavnem nastopu tega ni moč razbrati?"

"Naši pogledi, kako naj gospodarstvo preživi, so drugačni. Če želimo umiriti inflacijo, bi se morali v državi končno sporazumeti o bistvenem zmanjšanju javne porabe, dr. Sachs je priporočal vsaj 20-odstotno zmanjšanje, vendar to ni bilo narejeno. Zaustaviti bi morali naraščanje plač, uravnovesiti tečaj in ostalim parametrom ustrezno zbalansirati celotno monetarno sfero. Praktično to pomeni, da bi morali ponoviti protiinflacijski program.

Iz nastopa predsednika Markovića je razvidno, da posegi v zmanjšanje javne porabe niso pripravljene, nasprotno, v Delu je danes objavljen podatek, da naj bi prihodnje leto zvezni proračun znašal 154,7 milijarde dinarjev. Po sedanjem tečaju je to 12,8 milijarde dolarjev, lani je prvotno znašal 6 milijard dolarjev in bil nato

"Slovenija bo uspela državne funkcije zanesljivo vzpostaviti ceneje, če bi se uspeli dogovoriti za demilitarizacijo."

popravljen na 8 milijard dolarjev. Za tečaj je napovedal, da bo vztrajal pri sedem dinarjev za marko, kar zadeva monetarno sfero, bi vprašal le, kaj pomeni objavljena sanacija bank. Markovičev program niti slučajno ni naravnano tako kot meni stroka v Sloveniji, da bi moral biti, očitno poskuša nadaljevati politiko, ki je nastala tekom letošnjega leta, ko se je od posameznih točk programa vse bolj odstopalo.

"Kaj to pomeni za slovensko gospodarstvo?"

"Dokončni zlom in katastrofo, časa za čakanje ni več. Strinjam se, da se podjetja ne smejo zanašati le na državo in njene ukrepe, navsezadnje sem bil petnajst let v podjetju, sami smo morali iskati rešitve, ker nam nihče ni pomagal. Toda, makrodisproporcije so tako velike, da jih je z notranjimi izboljšavami vedno težje in celo nemogoče premostiti. Podjetja, ki veliko izvažajo na Zahod, so bolj izpostavljena konkurenci, že doslej so bila prisiljena iskati notranje racionalizacije, zanesljivo niso slabša od drugih, temveč nadpovprečno učinkovita.

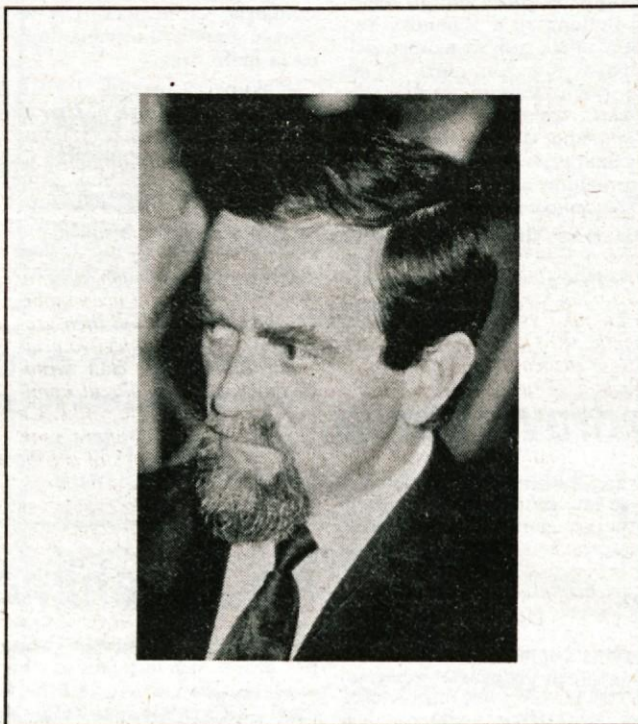
Zdaj pa jih je vse več med izgubaši, torej je s sistemom nekaj narobe. Če jih bomo pustili propasti, res ne vem, kaj nam bo še ostalo. Zato pa pravim, da Slovenija absolutno nima več časa, da bi čakala oziroma da bi se sprijaznila z najvišjo ekonomsko politiko v prihodnjem letu. S tem ko je zvezna vlada objavila ekonomsko politiko, ki ne upošteva argumentov ob vrsti priložnosti posredovanih s strani Slovenije, menim, da je praktično gospodarsko prisilila republiko Slovenijo, da poišče svoje rešitve. To pomeni, da s tem dobiva ideja o osamosvojitvi oziroma odcepitvi Slovenije veliko povsem ekonomskih argumentov."

"Če želimo inflacijo umiriti, bi se morali v državi končno sporazumeti o bistvenem zmanjšanju javne porabe."

"Dejansko se materializira. Je moč napraviti izračune, kakšna je cena osamosvojitve oziroma odcepitve?"

"Pridružujem se tistim, ki pravijo, da osamosvojitve ali odcepitve ni zadeva, ki bi jo lahko do konca izračunali in ugotovili, je pametna ali ne, čeprav seveda menim, da je v tem procesu potrebno upoštevati čim več relevantnih dejstev in podatkov.

Znano je, da Slovenija približno četrtno svojih nakupov in prodaje opravi z drugimi republikami, od tega približno 10 odstotkov s Hrvaško. Nikakor se ne strinjam s tezo, da bomo z osamosvojitvijo vso to menjavo izgubili, po moje je realno pričakovanje, da bodo težave velike s Srbijo, v sodelovanju s Hrvaško ne bomo veliko izgubili, ostale republike so delna neznanka. Že prva srbska blokada je pokazala, da ekonom-



skega interesa politično ni moč do kraja pretrgati. Računamo torej lahko na srednjo pot, začasno bomo zanesljivo izgubili velik del menjave, nikakor pa ne v celoti.

Drugi vidik, ki ga je potrebno upoštevati, je svetovni oziroma evropski trg. Mislim, da je v Sloveniji sprejeta teza, da se moramo zglodovati po bolj razvitih od nas, če želimo napredovati in nikakor ne smemo pristati na procese, ki bi nas izolirali od Evrope in sveta. V Jugoslaviji je proces evropeizacije in približevanja evropskim integracijam lani sorazmerno uspešno potekal, spomnimo se samo aktivnosti predsednika predsedstva dr. Janeza Drnovška, zdaj pa so zamrznjene. Mislim, da Slovenija ne sme čakati, kdaj se bo celotna Jugoslavija sposobna intenzivno vključiti v Evropo, čeprav bi bilo to najlepše, najbolj elegantno in zaželeno. Če ne moremo skupaj v Evropo, potem moramo naprej tisti, ki lahko."

"Bodo v tem pogledu volitve v južnih republikah kaj spremenile ali pa je zaradi materialnih razlogov to težko pričakovati?"

"Seveda bodo volitve prinesle določene spremembe, tudi v Srbiji, vendar je izredno težko pričakovati, da bi se v Jugoslaviji dogovorili za poštena ekonomska pravila igre, to je moč sklepati iz vrste primerov v zadnjih letih. Znano je denimo, da je Slovenija zaradi nelikvidnosti po 15. oktobru začela zadrževati del vplačil prometnega davka in carin ter zadržala več kot 2 milijardi dinarjev, kar je 13-krat več kot Slovenija. Bojim se, da volitve ne bodo tako hitro in drastično spremenile razmer, da bi se v Jugoslaviji lahko takoj dogovorili za nova pravila igre."

"Sanacija bank ni nič drugega kot posledica nepoštenih odnosov?"

"To je račun, ki ga je potrebno plačati za nazaj, plačali naj bi ga iz skupnega žaklja. Tretji vidik, ki ga je pri osamosvojitvi potrebno upoštevati, je stroškovni, koliko nas stane jugoslovanska država in koliko nas bo stala slovenska.

"Ideja o osamosvojitvi oziroma odcepitvi Slovenije dobiva veliko povsem ekonomskih argumentov."

drugim, mislim, da bi bilo to isto, po čemer bi nas svet zelo hitro prepoznal, razlikoval in nas priznal kot civiliziran narod. Poleg pravnega mednarodnega priznanja osamosvojitve Slovenije je zelo pomemben gospodarski vidik oziroma kako se bo Slovenija kot identiteta s pozitivnim imidžem pojavila v svetu. Trdim, da bi bila demilitarizacija velikanski napredek v izgrajevanju ugleda Slovenije v svetu. Trenutno nas na zemljevidu ni, ljudje na Zahodu nas gledajo kot Vzhodno Evropo, kot problematično območje, znotraj katerega je Jugoslavija posebej problematična in nič kaj dosti ne razlikujejo, da je na njenem severnem koncu nekoliko drugačna Slovenija. Mislim, da bi bila v tem pogledu demilitarizacija velika naložba.

Če se vprašamo, je realno izvedljiva, je zdrava, je nevarna, potem bi samo spomnil na primer Kostarike. Če bomo šli po nasprotni poti in oblikovali lastno vojsko, se bojim, da se nam bo dogajalo isto, kot se drugod, da bo imel slovenski vojaški vrh prav tako pretirane in nenasitne potrebe po družbenem proizvodu, kot jih imajo vojske povsod po svetu."

"Ki jih bo zelo lahko utemeljiti?"

"Seveda, ker smo na Balkanu, bodo stalne utemeljitve, da smo ogroženi od drugih, pri čemer se človek vpraša, kaj je učinkovitejše za majhen narod, za majhno državo; je bolj učinkovito, če se brani z oboroženim silo ali pa je v današnjem svetu popuščanja učinkovitejša obramba z moralno močjo naroda, ki se je prvi v Evropi odločil za demilitarizacijo. Mislim namreč, da bi v tem primeru poželi velike simpatije mednarodne skupnosti in seveda tudi ogromno moralno podporo, če bi komurkoli prišlo na misel, da bi majhen, demilitariziran narod poskušal ogroziti silo."

"Ideja je lepa, toda mar ni problem v tem, da jo je trenutno na Slovenskem težko vnovčiti, ljudje so predvsem zaradi gospodarskih razmer prestrašeni, mislim, da je to večja ovira kot pa morda želja, da bi bili Slovenci navdušeni vojaki?"

"Verjamem, da se ljudje ne bojijo toliko zaradi militantnih indikacij v Srbiji ali pa zaradi nemirov, v tem pogledu imamo srečo, da živimo na tem koncu države, bolj se boje za delovna mesta, delavci za službo, upokojenci za pokojnine, skratka, kako bomo preživeli. Strah se zelo hitro širi, ljudje so depimirani, kar je porazno za motivacijo naroda. Zato bi bila demilitarizacija tudi prispevek za izhod iz gospodarske krize, namesto za vojsko bi bil denar na razpolago za preživetje, za investicije v delovna mesta. Prepričan sem, da bi osamosvojitve dala narodu tudi velik psihološki naboj, ljudem bi odprla perspektivo, ponovno bi verjeli, da se spleča truditi, da delajo zase. Kratkoročno morda lahko prevladajo bojazni, koliko jugoslovanskega trga bomo izgubili, dolgoročni optimum pa je seveda, da je potrebno iti z zahodnim svetom naprej.

Kot gospodarstvenik se vedno izogibam politiki, vendar pa bi tokrat rad rekel, da je za izvedbo projekta samostojne Slovenije neobhodno potrebno mobilizirati in aktivirati vso ustvarjalno energijo naroda, kar pomeni, da bi morali najti način za preseganje delitve naroda po barvah." ● M. Volčjak

"Bojim se, da volitve ne bodo tako hitro in drastično spremenile razmer, da bi se v Jugoslaviji lahko takoj dogovorili za nova pravila igre."

Znan je podatek, da jugoslovanska država Slovenijo stane zadnje čase približno 2 milijardi dolarjev letno, kar je 16 do 17 odstotkov družbenega proizvoda. Zastavlja se vprašanje, ali lahko samostojna Slovenija potrebne državne funkcije vzpostavi z manj denarja. Večkrat slišimo, da tudi slovenska ne bo poceni, da slovenski proračun že zdaj znaša 5 milijard mark in da je to več denarja, kot ga prispevamo za zveznega. Vsekakor se zavzemam za pocenitev slovenske države, toda pogledati je potrebno, kakšna je vsebina te porabe. Iz slovenskega proračuna financiramo slovensko šolstvo, zdravstvo, kulturo itd, slovensko državno infrastrukturo, denar gre za plače slovenskih državnih uslužbencev, ki ga zapravijo na slovenskem trgu. Marsikaj bi lahko napravili ceneje, toda to so stvari, ki jih slovenski narod potrebuje. Več kot polovica zveznega proračuna porabi vojska, torej postavka, ki v ničemer ne prispeva k izhodu iz krize, velik del proračuna je namenjen najrazličnejšim intervencijam v gospodarstvo, ki so sporne v tem smislu, da vsaka pomeni prilivanje, malo pa dobimo nazaj. Zato slovenskega in zveznega proračuna ne smemo metati v isti koš.

Če torej poskušam komentirati, bo Slovenija uspela državne funkcije vzpostaviti z manj denarja ali ne, bi rekel, da bi bila zanesljivo bistveno cenejša, če bi se v Sloveniji uspeli dogovoriti za demilitarizacijo."

"V kolikšni meri je ta ideja realna, uresničljiva?"

"Preden bi odgovoril, bi rad rekel, da menim, da ima ta ideja z gospodarskega vidika dve strahotno močni argumentaciji. Prva je seveda denar, ki ga armada porabi, v sedanjih krizi bi ga Slovenija lahko porabila v produktivne namene. Prepričan pa sem, da je drugi še pomembnejši od prvega, saj bi z demilitarizacijo Slovenija samo sebe postavila na svetovni zemljevid kot izjemno napredni narod, kot državo jutrišnje Evrope, ki bi bila zgled

Namesto uvodnika

Bojan Štih

Kratke in izmišljene zgodbe iz let 1941-1945

LII.

Zapis v nekem partizanskem dnevniku: »Zdaj mislimo o sebi najbolj in najlepše. Toda kako bo čez petdeset let? Ali bodo naša dobra dela in hudi grehi pravično ovrednoteni? Bojim se, da bodo čez pol stoletja govorili in pisali o nas, da smo bili le prosovjetski idealisti, ubijalci in konspiratorji, pa še tatovi. Vidim daleč naprej, ker poznam zgodovino. Brskali bodo po naših napakah, ki jih je veliko. Je že tako, francosko revolucijo je ukrotil Napoleon, o Cromwellu pa tako ali tako vsi mislijo, da je vodil fanatike in prestopnike. Kaj je mislil Trocki o Stalinu, vemo, kaj pišejo razočarani revolucionarji o Leninu in boljševikih, je tudi znano. Ko je revolucija v zenitu, se rodi njen mit, ko se revolucija izgubi v zgodovini, se razkrije njen dvojni protislovni obraz. Ampak ni zgodovinskega dogodka, ki ne bi bil ali ne bi poznal človeške stiske. V teh stiskah pa človek blodi in tava, zato v imenu prihodnje pravičnosti zagreši marsikateri zločin. Greh, ki je bistvo zgodovinskega procesa. Zgodovinski dogodek najprej zazari v čudoviti lepoti, potem sije s svojo novo pra-

vico, nato zbledi v večnem dvomu ljudi in končno ugasne kot čisti nesmisel in greh. Tako bo tudi z nami. Toda tisti, ki nas zdaj ubijajo, so boljši od onih, ki nas bodo čez petdeset let secirali in žalili. Ne pišem o politiki in njenih funkcionarjih, ki so negativno bistvo vsake revolucije, v mislih imam človeška upanja in hrepenenja! Zdaj, ko sem videl oblast na osvobojenem ozemlju, vem, da smo že poraženi zmagovalci. Lenin je bil oče oktobrske revolucije, toda obenem je bil tudi njen grobar.« Pisek tega dnevnika je padel, njegovo pisanje pa so našli v nahrbtniku. Ko je član varnostne službe prebral dnevnik, je predlagal komisarju, da s poveljem prepove pisati dnevnike. Če pa že res kdo mora pisati dnevnik, mora vsak svoj zapis pokazati komandi in varnostni službi. Predlog je bil sprejet in povelje o načinu, kako pisati dnevnike, je bilo ustno sporočeno vsem bojovnikom enote. Šele čez sto let, ko bo že vse varno in tudi mrtvo, bodo ljudje zvedeli, koliko partizanov je tudi po tem povelju pisalo svoje »resnične« dnevnike...



Odprte strani

Urednikova beseda

Praznične Odprte strani smo tokrat posvetili samostojni Sloveniji - uvodnik je napisal Miha Naglič, o tej temi pa so govorili tudi letošnji gostje Gorjupovih dnevov v Bovcu. Kaj so povedali, lahko preberete na srednjih straneh. Tudi s predsednikom slovenske gospodarske zbornice se je Marija Volčjak pogovarjala o isti temi. Pogovor lahko preberete na gospodarski strani.

Leopoldina Bogataj

MIHA NAGLIČ

Dnevu republike v slovo

Slovenija gre svojo pot

Sloenci se v tretje odločamo za svojo državnost in njeno mednarodno povezanost.

Poznam nekoga, ki sliši na ime Andrej in goduje 30. novembra. Ker pa je dan pred tem Dan republike, za katero se je tudi sam boril, in ker so dan za tem včasih praznovali zedinjenje v državo, ki sicer ni bila prida, a ima na čase, ko je bil še mlad, lepe spomine, praznuje kar tri dni skupaj. Tako doslej. Kako pa bo poslej, ko se bo rojstni dan druge Jugoslavije pridružil prvemu tako, da bo le še zgodovinski datum in nič več praznik? Kako bomo praznovali poslej? To zdaj ni več vprašanje. Zdaj nas zanima, kateri bo dan osamosvojitve Slovenije!

1848 - Za Zedinjeno Slovenijo!

"Izvirni greh", ki nas še vedno žene v osamosvojitve, je bil storjen leta 1848. V mislih imam seveda politični program Zedinjene Slovenije (ZS), po katerem naj bi se vsa ozemlja, na katerih prebivajo Slovenci, združila v eno upravno enoto v okviru habsburške monarhije; "da se vsi Slovenci, kakor naj bližnji brati, zjedimo v jeden narod..." (1). "Značilnost tega programa je v njegovi utemeljenosti na etničnem, naravnem, ne na zgodovinskem pravu, v njegovi nacionalni pravičnosti (v okviru ZS ni nameraval vključiti nobenega ozemlja, ki ne bi bilo etnično slovensko) in v njegovi orientaciji po bližnji zvezi s hrvatskim narodom. Te prvine prvega slovenskega političnega programa so postale ideal, kateremu so se poskušali približati vsi poznejši slovenski politični programi." (2)

Gre torej za ideal, ki nikoli ni bil in nikoli ne bo dosežen; sprva je šlo za narodno združenje in ne za samostojno državo, danes gre prav za to. S tistimi deli narodnega telesa, ki so v nesrečnem spletu okoliščin tako po prvi kot po drugi svetovni vojni ostali onstran meja, pa se bomo lahko tesneje povezali tudi prek njih, saj nova politična ureditev Evrope dopušča vse svobodnejši pretok ljudi, blaga in idej.

1918 - Za Jugoslavijo!

Prvo priložnost za udejanjenje programa ZS je prinesel razplet prve svetovne vojne. Dogajanje na frontah je pokazalo, da nemške zmage ne bo, konec leta 1916 je umrl cesar Franc Jožef in januarja 1917 je Wilson že predložil pogoje za mir. Cesar Karel je bil prisiljen obnoviti parlamentarno življenje. Poslanci južnoslovenskih ozemelj monarhije v dunajskem parlamentu so na prvem zasedanju (30. 5. 1917) predložili zahtevo, "naj se vsa ozemlja monarhije, v katerih prebivajo Slovenci, Hrvati in Srbi, zedinijo pod žezlom habsburške - lotarinške dinastije v samostojno državno telo, ki bodi pristo vsakega narodnega zatiranja tujcev in zgrajeno na demokratičnem temelju." (3) Ko bi pozneje res ostali v teh okvirih, bi se ZS nemara celo uresničila. Tako pa se je zgodila prava katastrofa: hoteli so svojo, samostojno državo in jo mesec dni (novembra 1918) tudi imeli, nato pa so se v jugoslovanski evforiji združili s kraljevinama Srbijo in Črno Goro, zamenjali eno dinastijo z drugo in prešli z dežja pod kap, pod katerim stojimo še danes. A tako se je moralo zgoditi in če se ne bi, ne bi nikoli spoznali, da nismo za skupaj in bi nemara še vedno "hrepeneli" drug po drugem.

Vsako spoznanje zahteva svoj čas. In čas sedmih desetletij je

pokazal, da se v jugoslovanskem prostoru ob vseh gospodarskih in kulturnih razlikah soočajo štiri različna pojmovanja ureditve skupne države. (4) Najmočnejši je **srbski hegemonizem**, za katerega je Jugoslavija le razširjena Srbija; prvič se je realiziral z vidovdanske ustave, ki je bila v bistvu nacepitev stare srbske liberalne ustave na "osvobojene" province. Srbskemu hegemonizmu se že vseskozi zoperstavlja **hrvaški (kon)federalizem**: udejanjenje pravice do samoodločbe vsakega jugoslovanskega naroda v okviru zvezne države ali sodržavja. Tretjo, vse močnejšo tendenco predstavlja **unitarno jugoslovanstvo**, popolna in vzajemna integracija na temelju unitarizma in centralizma brez velikosrbskega hegemonizma.

Četrti je bil še donedavna **slovenski (in makedonski) avtonomizem**: krepitev skupne države navzven ob daljnosežni rasti notranje avtonomije. Vsaka od teh tendenc ima seveda tudi svoja imena: kralj Aleksander in Nikola Pašić, Slobodan Milošević in Vuk Drašković posebej prvo; Stjepan Radić, Vladko Maček in Franjo Tuđman drugo; kralj po letu 1929, Tito, nekdanja ZKJ in njena še vedno obstoječa vojska, federalni uslužbenci, zvezno predsedstvo in Ante Marković stojijo za tretjo; Anton Korošec, Stane Kavčič, po letu 1974 Edvard Kardelj in še donedavna tudi Milan Kučan pa za četrto

- če naštejemo le najvidnejše predstavnike vsake.

Interes slovenske avtonomije je v prvi Jugoslaviji zastopal Korošec. Prostor zanjo je odpiral in ohranjal s politiko podpiranja hrvaško srbskega spora; prepričan je bil, da bi Slovenci v Jugoslaviji ne pomenili nič, če bi prišlo do sporazuma med obema. Slovenski politiki, ki so nas v letih 1918-1988, od zedinjenja do slovenske pomladi, zastopali v Beogradu, so resda pristajali na najrazličnejše politične in gospodarske kompromise, ki smo jih potem drago plačevali, vendar to še ne pomeni, da niso imeli pred očmi slovenskega interesa. Dodajmo še, da prva Jugoslavija za Slovence ni bila le "pomota", ampak tudi nuja. Silni italijanski in nemški pritisk na naših mejah ob koncu vojne sta nas naravnost pahnila v objem našega naravnega jugoslovanskega zaledja, v katerem je slovensko gospodarstvo imelo tudi dobro surovinsko bazo in obetavno tržno perspektivo.

1945 - Za novo Jugoslavijo!

Vihra druge svetovne vojne nas je nanovo povezala z drugimi jugoslovanskimi narodi. Že pred vojno so vse vodilne slovenske politične stranke soglašale v prepričanju, da je treba Jugoslavijo preurediti v federativno državo. Izid je bil tak, da je vojaško močnejša ter z anti-fašističnimi zavezniki povezana in od njih priznana OF "pod vodstvom KP in njenih programskih komunističnih in vsejugoslovanskih vizij konstituirala slovensko federalno državno enoto, kateri sta bili priznani formalna suverenost in samoodločba v okviru federativne Jugoslavije". (5)

Tako je bilo na ravni načel, v praksi pa se je zgodilo, da je v novi Jugoslaviji velikosrbsko zamenjala partijska hegemonija. Boljševiško enoumje je bilo tako močno, da so se pod njim "potuhnila" celo nacionalna nasprotja in zdelo se je, da je nacionalno vprašanje v "bratstvu in enotnosti" rešeno enkrat za vselej. Toda materialistično pojmovanje zgodovine je tako neizprosno, da niti svojim razlagalcem in aktivistom ni prizaneslo: razvoj produkcijskih sil je prišel tudi v jugoslovanskem primeru v nasprotje s težnjo po ohranjanju starih produkcijskih odnosov. "Kolikor večja je bila ekonomska moč podjetij, toliko manjši je bil prostor za samovoljno oblast partije in konec šestdesetih let je partija s Titom na čelu ugotovila, da izgublja svojo moč, pa je naš Tito udaril: porezal je večji del tehnostrukture v podjetjih, ponekod kompletne politične strukture od vrha do tal, skratka, državo je obglavil. Proizvodnja je začela drastično upadati..., posledica česar je bilo prekomerno zadolževanje v tujini." (6)

Črnemu enoumju, ki danes ihtavo in v eno mero ponavlja, kako je bilo v času 45-letnega rdečega enoumja vse zanič, lahko oporekamo z mnenjem, da je treba teh 45 let razdeliti na dve obdobji: na veliko razvojnno obdobje do leta 1970 in na sosednje umetne blaginje, stagnacije in nazadovanja, ki je nastopilo po partijskem državnem udaru v letih 1971/72. V njem sta posebej vidno vlogo odigrala tudi dva Slovenca: Titov partijski priložnik Dolanc in dvorni pisar Kardelj, ki mu je Tito po udaru naročil, naj v blagor vseh naših narodov in delovnih ljudi zasnuje novo vizijo raja na zemlji. Tako je nastopilo in bilo z ustavo iz leta 1974 sankcionirano carstvo združenega dela, v katerega smo - resnici na ljubo - verjeli bolj ali manj vsi in se v njem tudi sorazmerno dobro imeli. Ker pa je ta Kardeljeva vizija premišljeno prezrta zakone ekonomije, se je sesula in zdaj smo tam, kjer smo.

1990 - Za osamosvojitve!

Po grenkem razočaranju, ki smo ga Slovenci doživeli tako v prvi kot v drugi Jugoslaviji, je v zadnjih letih dozorelo spoznanje, da se moramo osamosvojiti. Ker to ni le volja te ali one stranke, je prav, da se o tem odločimo na vseljuskem glasovanju - plebiscitu, da bo odločitev res "ljudstva sklep". Ostaja vprašanje, kako se bodo na našo odločitev odzvali drugi jugoslovanski narodi in armada, ki še naprej politizira in se razglašala za varuha nekakšnega skupnega jugoslovanskega interesa? In kaj poreče "nova Evropa", ki so jo pred dnevi zacementirali v Parizu in katera nas očitno še ne priznava kot mednarodnopolitičnega partnerja?

Kakorkoli že. Čas je za odločno in premišljeno ravnanje. Prvo pomeni plebiscit - odločimo se za osamosvojitve - drugo pa obdobje po njem, ko bo morala osamosvojena slovenska država pridobiti mednarodno priznanje; "kot suverena država bomo samostojno odločali o povezavah z vseljuskimi in drugimi narodi v okviru prenovljene Evrope." (7)

Ko se poslavljamo od nedavno preminule avnojske Jugoslavije in nas spomin na tisto, ki je nastala z zedinjenjem že dolgo ne navdihuje in ne zavezuje več, nam ob naši odločnosti ostane le šeto, da se priporočimo svetniku, ki je na koledarju med 29. novembrom in 1. decembrom: sv. Andreju, apostolu, čigar ime v starogrškem izvirniku (andreios) označuje tistega, ki je možat in pogumen. Hrabroslov bodi naš zavetnik v času, ki prihaja!

Opombe

- 1 Matija Majer, Kaj Slovenci terjamo?, Celovec in Ljubljana, 1848.
- 2 dr. Janko Prunk, Slovenski narodni programi, Lj., 1987, 7.
- 3 Majniska deklaracija, Dunaj, 1917.
- 4 H. Sundhaussen, Geschichte Jugoslawiens 1918-1980, Stuttgart, 1982, 42.
- 5 J. Prunk, Slovenska država, Naši razgledi, 26.10.1990.
- 6 Spomenka Hribar, Pismo, Žirovski občasniki, št. 17, v tisku.
- 7 Majniska deklaracija 1989.

MARIJA VOLČJAK

Dr. JANEZ DRNOVŠEK

Bistven je miren razplet

Bovec, 22. novembra - Gost letošnjih Gorjupovih dni je bil tudi član zveznega predsedstva dr. Janez Drnovšek, ki je uvodoma spregovoril o (dez)integraciji Jugoslavije, nato pa odgovarjal na vprašanja, ki so se nanašala zlasti na najbolj aktualno temo: slovenski plebiscit.

Kaj pomeni jugoslovanska (dez)integracija v svetu, ki se vse bolj integrira, je vprašanje, ki nam ga pogosto zastavljajo tuji partnerji, je dejal dr. Janez Drnovšek in se uvodoma zadržal pri njem.

Evropska integracija temelji na povsem drugačnih osnovah kot jugoslovanska, osnove, ki so združevale Jugoslavijo v zadnjih desetletjih, ne funkcionirajo več. Država je uspešno funkcionirala do sredine sedemdesetih let, nato pa se intenzivno zadolževala v tujini, da bi nadomestila upadajočo gospodarsko moč. Na zaostrene mednarodne pogoje v začetku osemdesetih let se ni uspela prilagoditi, zato je bilo to desetletje gospodarske stagnacije, padajočega življenjskega standarda, naraščajoče inflacije in vse večje brezperspektivnosti, čemur se je pridružilo poslabšanje mednarodnih odnosov, zastavljajo se vprašanja, kdo koga izkorišča, kdo je kriv za takšne razmere.

Spremembe so bile prepozne

Pred dobrim letom so bile začete bistveno globlje spremembe, od programa ekonomske stabilizacije in odpiranja v svet do uvajanja večstranskega sistema in prizadevanj za vključevanje v Evropo. Prepričan sem, da so to prave smeri, toda očitno so prišlo prepozno, prišlo so po desetih letih stagnacije in slabšanja medsebojnih odnosov, ki so se poslabšali do te mere, da sistemske spremembe same po sebi ne morejo več odpraviti vseh nasprotij. Potrebna je ponovna opredelitev državnih odnosov, je dejal dr. Drnovšek. Če bi se v Evropo začeli pogajati vsaj pred tremi leti, bi bila Jugoslavija nesporno danes članica Efte, verjetno bi kot prva imela status posebne, pridružene članice EGS, verjetno bi z evropsko skupnostjo potekali številni gospodarski programi, vsekakor bi bili tudi člani sveta Evrope. Vendar smo ta trenutek zamudili, danes so v čakalnici tudi druge vzhodnoevropske države, vse kandidirajo za evropske integracije, vse za investicijska sredstva Evrope in mednarodnih finančnih institucij, ključni porabnik razpoložljivih sredstev postaja Sovjetska zveza.

Različna dinamika sprememb

Poleg tega je v Jugoslaviji tudi dinamika sprememb različna, kar napetosti še povečuje in v naslednjih mesecih lahko pripelje do povsem drugačne slike države. V zveznem predsedstvu je zelo navzoč pristop o integraciji v čvrsto federacijo, zlasti predstavniki Srbije sodijo, da je decentralizacija prevelika, predstavniki Slovenije in Hrvaške, vse pogosteje pa tudi drugi, pa sodijo, da sedanji medsebojni odnosi v tem trenutku ne morejo biti osnova za čvrstejšo povezovanje. Zahteva po čvrstejši federaci-

ji mora vsebovati spoznanje, da je možna samo v enem delu države, drugi se bo v tem primeru odcepil, ločil. Narejeni so bili številni poskusi za reševanje federacije na principih integracije, vendar če sodim po odnosih v federaciji, je dejal dr. Drnovšek, smo dosegli točko, ko sporazum ni možen, vsakdo insistira na svoji viziji, v konkretnih situacijah dobim občutek, da si Srbija vsaj toliko, če ne bolj kot Slovenija želi dezintegracijo, to se je pokazalo ob vrsti konkretnih zadev, tudi v konceptu čvrste federacije s pospešenim odcepljanjem tistih, ki niso zanjo.

Potrebna je torej osamostvojenje oziroma dezintegracija, da bi postavili nove osnove za morebitno bodoče povezovanje.

Odločitev o plebiscitu

Odločitev o plebiscitu v Sloveniji je sledila po prejšnjem mnenju, naj se počaka na razplet večstrankarskih volitev v drugih republikah, da se vidi, ali je možen sporazum o konfederaciji in šele nato sledi morebitna odločitev o odcepljivosti. Do spremembe slovenskih stališč je prišlo v zadnjem času, saj obstaja tveganje, da pogojev za stabilnejšo integracijo v Jugoslaviji še nekaj časa ne bo. Odcepitev bi bila neracionalna rešitev, če bi obstajale druge racionalne opcije, zame je racionalna samo v primeru, je dejal dr. Drnovšek, če so vse druge opcije slabše.

Konfederacija kot trajna oblika je zdaj pod velikim vprašanjem, podobno tudi konfederacija kot prehodna oblika. Evropa in svet bi jo veliko lažje sprejela kot popolno dezintegracijo Jugoslavije, tudi stroški tega procesa bi bili nižji, toda vprašanje zdaj ni v mejah racionalnosti, ampak v vodah možnosti. Slovenska odločitev o osamostvojenju še vedno dopušča možnost naknadnega dogovora z drugimi republikami.

Slovenija je težko naprej v sedanjem statusu, saj je v Jugoslaviji in hkrati izven nje, kar traja že nekaj mesecev. Potegnjenih je bila vrsta potez, do tega, da ne priznava nekaterih zveznih zakonov, tudi s področja JLA, prihaja do konfliktov, obstaja možnost, da bo do njih prihajalo še naprej, da se konflikti lahko razširijo, uidejo iz kontrole, zato je stanje potrebno razčistiti. Slovenija bi se danes z velikim zadovoljstvom dogovarjala o konfederaciji, če bi bile razmere zanjo v Jugoslaviji zrele, vendar žal niso.

Predsedstvo je referendum ponudilo že avgusta

Odločitev o plebiscitu mora biti kar najbolj demokratska, tako zaradi Jugoslavije kot zaradi sveta. Načelno sem bil vedno za plebiscit ali referendum, je dejal dr. Drnovšek, vedno sem bil tudi za to, da se izpelje čimprej, saj so sedanje razmere nevzdržne,

Sloveniji ne dajejo jasnega statusa, zato ne more izkoristiti niti prednosti v Jugoslaviji niti prednosti samostojnosti izven Jugoslavije. Pri tem me moti, da je bilo to že nekaj časa znano, zvezno predsedstvo je takšno rešitev ponudilo že avgusta, Sloveniji je bil dejansko ponujen referendum, vendar je bila sprejeta odločitev, da se počaka na volitve v drugih republikah, zdaj pa je prišlo do hitre odločitve o plebiscitu. Moti me, da ta pot že v začetku ni bila jasna. Nove razloge je seveda moč razumeti, zlasti alarmantne razmere v slovenskem gospodarstvu, ki so se pokazale v tretjem kvartalu.

Kako bo reagirala tujina

Tujina si želi, da bi Jugoslavija ostala, predvsem pa, da bo razplet miren, demokratičen. Želi, da se Jugoslavija ne razleti, ker bi bil to precedens zlasti za druge vzhodnoevropske države, predvsem za Sovjetsko zvezo, vse najbolj skrbi razvoj dogodkov in nevarnost hitrega razpada Sovjetske zveze. Tako se pragmatični interesi soočajo z decidirano pravico naroda do samoodločbe in odcepljivosti.

Svet je zelo dobro obveščen o razmerah v Jugoslaviji, vsaj kar zadeva diplomate in politike, teza, da se Slovenija šele zdaj prebija v svet, ne drži. Seveda je to sestavina vsake politike, posebej nove, ki se šele uveljavlja, ki je v funkciji domačih potreb. Vendar pa lahko takšna zunanja politika postane malo neresna, manj zrela, če gre vsaka stvar takoj v javnost, to odbija tuje politike in partnerje, velikokrat kontakta ne sprejmejo, če pa ga, so zelo konvencionalni. Diplomacija je velikokrat tiha, verjetno v Sloveniji ta faza šele pride.

Na konkretno vprašanje, kaj bi namesto ministra Rupla naredil na nedavni pariški konferenci, je dr. Drnovšek odgovoril, da se je raje odločil, da v Pariz ne gre. Na pariški konferenci zaradi stroge procedure pravzaprav ni bilo prostora za posebno uveljavljanje slovenskih interesov, zaplet s predsednikom Jovičem je bilo moč pričakovati, verjetno je moral minister Rupel nekaj narediti, bolj zaradi odgovornosti do domače javnosti, saj takšne stvari v mednarodnem okviru nimajo odmeva.

Za JLA je najbolj nesprejemljivo vmesno obdobje

V komunikacijah z najvišjimi predstavniki JLA je bila vedno izražena želja, da pride do političnega razpleta, do demokratskega razpleta do novega političnega dogovora, ki ga bo JLA sprejela in spoštovala, zanje je najbolj nesprejemljivo vmesno obdobje, obdobje nespoštovanja zveznih zakonov, ustave, ker so v takšnih razmerah možni konflikti, lahko pride do uporabe sile. Doslej nisem imel občutka, da je zanje bolj sprejemljiva takšna ali drugačna odločitev, je dejal dr. Drnovšek, konfederacija z možnostjo odcepljivosti ali pa federacija, skratka katerakoli stabilna politična odločitev. Kaj



izjavljajo nekateri posamezniki, zlasti upokojeni generali, je seveda druga stvar.

Komentiral je tudi ustanovitev 'generalske' stranke, zdi se razumljivo, da se tisti, ki želijo ohraniti osnove dosežanega sistema in takšnih je še kar nekaj, skušajo organizirati in delovati na legalnem političnem polju, to je vendar znak prilagajanja razmeram in večstrankarskemu sistemu, organiziranje v stranko je morda delo pozitivno, kakšne ambicije ima, je težko reči.

Bistveno je, da bo razplet miren, armada se bo hitro prilagodila razmeram in se tudi depolitizirala, če bo dosežen jasn politični izhod. Ker se ta proces zapleta, je iluzorno pričakovati, da se bo depolitizirala sama in potem čakala, da se ji ostala politična gibanja prilagodijo, težko je pričakovati, da bo armada hitrejša kot ostali.

Če se vmešajo politiki, valuta ni stabilna

Markovičev program je bil dobro zasnovan, bistveno je k njemu kreativno prispeval Jeffrey Sachs, že na začetku pa je imel nekaj izvedbenih napak, zato se je hitreje izčrpal, kot bi se sicer. Vsaka vlada, ki želi vzpostaviti stabilno gospodarstvo, stabilno valuto, mora izvesti takšen program, to ni Markovičev, to ni Sachsov program, to so ekonomske osnove stabilne ekonomije, vprašanje je samo, kako uspešna je izvedba. V našem primeru je izvedba začela šepati v zadnjih mesecih, vendar ne samo zaradi izvedbe, temveč tudi zaradi splošnih razmer, ko najmanj tri republike ne delujejo v skladu z zveznimi zakoni, s tega vidika vlada posebne perspektive s tem programom nima.

Bistvenega pomena je stabilna valuta, če ni stabilna, je to znak, da država ni učinkovita, da je vlada slaba. Tudi v Jugoslaviji nas izkušnje učijo, da je potrebno preprečiti mešanje politike v ekonomijo, zlasti v monetarno sfero, na to bo potrebno spomniti tudi samostojno slovensko vlado, saj je za vsako to valjivo. Če bi Jugoslavija imela stabilno valuto, bi bilo nesmiselno razmišljati o svoji, izkušnje imamo prav v tem smislu, saj je stalno prihajalo do prebojev, ko del države ni vzdržal enake ekonomske politike kot drugi del, razlike so tako velike, da so terjale dvoje različnih politik, ena je prej ko slej začela pokati pri manj razvitih ali pa ovirala razvoj, tega v Jugoslaviji dolgoročno nismo uspeli rešiti. Zato smo pogosto skeptični, ali lahko zagotovimo neodvisno centralno banko, razmišljanje o posamičnih valutah ima razloge prav v tem, zdi se nam boljše, da bi bila gibe bližje, seveda pa ji približno ne bodo smeli biti politiki.

JOŽE KOŠNJEK

Kaj so povedali predsednik vlade Lojze Peterle in Igor Bavčar slovenskim časnikařem

Vlada je vredna vsaj temeljnega

Če je dal parlament pooblastila vladi, da odgovorno počne nekatere stvari, ki so zapisane v ustavi in zakonih, potem je vlada vredna vsaj temeljnega zaupanja, ne pa, da se nam vlečejo iz glave temeljne predpostavke, preden jih mi sami ne razmislimo in razgrnemo. Tudi glede plebiscita bomo povedali toliko, kolikor se nam zdi prav povedati. V takih primerih se nikoli ne da vseh kart na mizo, pa tudi vseh posledic se ne da predvideti. Če bi bilo vse jasno, potem plebiscita ne bi bilo treba. Mi argumente imamo in jih bomo v določenih krogih zelo natančno analizirali, je dejal novinarjem v Bovcu Lojze Peterle.



Dr. Dimitrij Rupel, zunanji minister Slovenije pa je dodal, da gremo na plebiscit zato, da bi politika preverila korektnost svojih odločitev, ne pa zato, da bi v smislu javnomnenjskih raziskav ugotovljali, ali je to prav ali ne. Gre za preverjanje pravilnosti odločitev. Če bo izid negativen, potem bodo nujne politične konsekvence. Glede razmišljanj o oblikovanju vlade narodne rešitve je predsednik slovenskega izvršnega sveta

Lojze Peterle menil, da zanjo ne vidi potrebe, da so nekoč zanjo obstajali razlogi, vendar takrat ni bilo razumevanja, sedaj pa je že vlada sama po sebi krizni štab in tudi položaj sam ne govori v prid vlade narodne rešitve. Predsednik in ministri so bili vprašani tudi o sodelovanju s Hrvaško nasplo, še posebej pa ob novi srbski blokadi. Premier Peterle je odgovoril, da se o tem pogovarjali na zadnjem sestanku vodstev obeh republik. V kratkem se bosta dobili posebni ekspertni skupini, ki bosta položaj in možnosti protiukrepanja dodatno proučili. Konkretnější pa ne morem biti, je dejal. Blokada je zadel predvsem nekatera podjetja kot na primer kranjsko Savo, z direktorji teh podjetij pa se bomo prihodnji teden posebej pogovorili.

Soglasje pri glavnih političnih odločitvah

Kakšno je sodelovanje med predsedstvom republike, vlado in parlamentom? Od časa do časa se vsiljuje občutek, da ni vedno soglasja, da gre za prestiž med temi organi, je bilo eno od vprašanj. Lojze Peterle je odgovoril: Med usmeritvami predsedstva republike, vlade in skupščine ne vidim glede glavnih političnih odločitev bistvenih razlik. Prav tako enako govorimo, ko nas obiskujejo tuji diplomatski in drugi predstavniki, novinarji. V glavnem razmišljamo enako. Jaz tu ne vidim nekih temeljnih razhajanj, se pa to da prikazati drugače kot v resnici je. Jaz v osnovi ne vidim razhajanj. Tako je Tanjug povsem napak prenesel mojo izjavo, da smo bili Slovenci že dvakrat nasilno vključeni v Jugoslavijo. Rekel pa sem, da nima smisla, da bi Jugoslavija ostajala kot prisilna skupnost narodov. Tako je moje mnenje in nikjer ga nisem razlagal drugače! Prepričan sem tudi, da se bo, potem ko bodo suvereni subjekti tudi druge republike, za kar je vedno več znakov, povečal ekonomski interes za sodelovanje s tem ali onim partnerjem, ko se bo politika umaknila iz gospodarstva.

Naborniki, manjši problem

Janez Janša, minister za obrambo: "Motijo me vprašanja, kako se pogajamo z zveznimi organi. Tako republiški kot zvezni sekretariat sta organ ene ali druge vlade. Mi delamo tisto, za kar smo zadolženi po zakonih, sklepah in odlokih izvršnega sveta. V okviru takega delovanja je težko govoriti o kakšnih pogajanjih. Naborniki so manjši problem v tem času. To je le eden od segmentov. Povezava med procesi v Jugoslaviji in Sovjetski zvezi je. Svet se boji osamosvajanja baltskih republik predvsem zato, ker je v Sovjetski zvezi veliko jedrskega orožja, ki bi bilo v teh sporih lahko uporabljeno. V tem je povezava med Slovenijo in težnjami baltskih republik. Po plebiscitu bodo važne tri stvari: ekonomsko osamosvajanje, nacionalna varnost in mednarodno priznanje. Popravnega izpita ni, če pademo na vojaškem področju. Tu bodo trije glavni problemi: možnost reakcije federalne vojske, umik federalne vojske in pogajanja o tem ter delitev premoženja JLA, ki predstavlja velik del federalnega premoženja. Vojaški vrh je za reforme, vendar v smislu federacija ali bojišče. Veliko bo odvisno od volitev v Srbiji. Tu se bo odločalo o usodi JLA. Strah pred JLA pa je stalen, odkar se je začela demokracija. Zaradi notranjih trenj pa lahko pride tudi do razpada JLA, zato se moramo v Sloveniji odločiti čim prej."

JOŽE KOŠNJEK

Milan Kučan, predsednik predsedstva Republike Slovenije

Politika mora oceniti in izbrati pravi trenutek odločitve

Kar zadeva ustavo, so stvari formalno jasne in so takšne, kot se v življenju urejajo, to je znotraj formalnih možnosti, vse skupaj pa je obremenjeno z veliko stopnjo nezaupanja, ki ga mora v demokratični državi imeti državljan do oblasti, ampak gre za nezaupanje tudi med tistimi, ki so za to politično pluralno zgrajeno družbo ne glede na strankarsko opredeljenost sprejeli odgovornost za to barko našega skupnega, slovenskega nacionalnega, gospodarskega, kulturnega in sploh civilizacijskega življenja.

"Najbrž je tudi nemogoče, da bi stvari v začetku delovale popolnoma gladko, tudi avtomobili so včasih rabili več časa, da so se uvozili, da ne bi batni obročki zaribali. Tudi tu je odveč kakršnakoli nestrpnost. Zaenkrat bi dajel, da bo najboljša to sodelovanje, če se bo vsakdo strogo držal svojih ustavnih pooblastil, če se bo držal strogo svojih odgovornosti pred javnostjo, pred volilnim telesom," je odgovoril predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan novinarjem v Bovcu na vprašanje, kako ocenjuje svoj položaj in razmerja med predsedstvom, parlamentom in vlado.

Postavil bi državljane Slovenije

Ali ni kar preveč ljudi, ki pooblaščen ali neoblaščen predstavljajo Republiko Slovenijo na tujem. Za prve predstavnike so bili uradno izbrani ljudje, ki niso državljani Slovenije, je bil vprašan predsednik Kučan. "Republiko predstavlja skupščina in ve se, kdo lahko v imenu skupščine govori. Sicer pa je takšnih, ki nepooblaščen predstavljajo Republiko Slovenijo, veliko. Sicer lahko vsak državljan za sebe lahko predstavlja Republiko Slovenijo, posledice pa so seveda možne samo iz tistega predstavljanja, ki je tudi legitimirano," je odgovoril Milan Kučan.

"Poznam samo Republiko Slovenijo in ta je popolnoma določena. Domnevam, da gre za predstavništvo na Dunaju, v katerem sedi gospod Karel Smolle, v Washingtonu gospod Millonig, potem bi moral povedati, da so to pooblaščenstva slovenske vlade, ne pa predstavniki Republike Slovenije. Ve se pa, ko bo šlo za predstavnike Republike Slovenije, da jih po ustavi določajo organi Republike Slovenije v medsebojnem sodelovanju. Če bi te pooblaščenice postavil jaz, bi postavil državljane Republike Slovenije zaradi vpliva, zaradi navajanja te mednarodne skupnosti na subjektiviteto Slovenije. Morali pa bi biti ljudje, ki bi bili znani, ki bi poznali ljudi iz političnega, gospodarskega in sploh javnega političnega življenja teh držav. Te kvalitete pa gospod Smolle, kolikor jaz vem, ima. Kar se mene tiče, bi se dalo najti ed državljan Slovenije ljudi, ki bi to znali delati. Seveda pa je treba poznati motive za takšne odločitve in tih jaz ne poznam."

Povedal sem pozitivne in negativne plati

Po govoru v Poljčah so vas grajali, da ob plebiscitu preveč poudarjate črno verzijo. Kakšna je ta črna verzija, so vprašali Kučana.

"Ukor je vzgojno dejanje. Dan pred tem je v parlamentu poslanecem veliko bolj prepričljivo, z veliko več argumenti, z veliko bolj stregnjujočo poanto dal podpredsednik vlade dr. Mencinger. Jaz ne vidim razlo-



ga, da je treba k temu še kaj bistvenega dodajati. Kdor pa je želel dobiti iz mojega nagovora v Poljčah celovito sliko, je bila moja, tako imenovana črna slutnja povezana s tem, da se povzel politične, mednarodne in gospodarske razloge za plebiscit, in če se to ne bo odrazilo na boljšem položaju Slovencem in Slovenije, na boljših možnostih materialnega razvoja slovenskega naroda, potem bi bil plebiscit dejanje, ki ne bi imelo smisla. V svojem položaju ima narod prvikat ambicijo, da si ustvari lastno, suvereno državo, zato mora pri odločanju upoštevati vse vidike. Če se za tako dejanje odloči in najbrž je nam vsem zelo jasno, vsaj meni, da na koncu te poti v demokracijo, na zadnji stopnici, kot sem govoril pred tremi leti, je tudi referendum oziroma plebiscit. To je najbolj demokratična konzultacija z državljanji, da se oblast legitimira za končni korak. To pa je razglasitev neodvisnosti oziroma samostojnosti Republike Slovenije v parlamentu. Če tako je, potem bi bil neuspeh plebiscita, pod neuspehom pa razumem slabo udeležbo, katastrofa in tega se ne da ponoviti. Mislim, da je to prehojeno triletno pot slovenska politika opravila skupaj z državljanji, da je dobivala podporo, tudi lanskega septembra z ustavnimi dopolnili, ko je bila stvar najbolj kritična, da je do-

"V predsedstvu nas je malo in ker so pristojnosti manjše, smo na prvem sestanku ocenili, da nima smisla resorska delitev. Imamo nekaj delovnih teles. Svet za ljudsko obrambo vodim jaz, svet za zaščito ustavne ureditve pa Dušan Plut. Svet za mednarodne odnose vodi Ciril Zlobec, ki ima še več drugih zadolžitev, na primer odlikovanja, gospod Oman pa vodi zelo pomembno komisijo za prošnje in pritožbe. Ta bo z vračanjem krivično odvzete lastnine še več dela. Sicer pa ni nikogar med nami, ki bi bil več kot deseter in to sem jaz, gospod Oman je bil četo, Zlobec pa je bil partizanski kapetan, ko pa je bil vpoklican na vaje, pa bi se moral obriti, in se ni hotel, je bil na manevru degradiran."

"Stvar politike je, da nikoli ne ustvari v družbi situacij, da kdo pride v skušnjavo, da je njegova odgovornost, da stvar reši in če se v tako vlogo postavi vojska. Jaz sem opozarjal, da je vojska realna nevarnost. Takrat je bilo zagroženo, da Slovencev ne smem strašiti z vojaki. Jaz sem samo povedal, da take možnosti, tudi zakonske so. Ti predpisi še veljajo. Ta nevarnost bo toliko časa, dokler lahko vojska dobi legitimetno spričevalo pri tistem, ki ji poveljuje. Pri sedanjem predsedstvu bi tako, legitimacija lahko vojska še dobila. Po volitvah povsod bo prišlo ali do nove verifikacije sedanjih članov ali do volitev novih. Nevarnost je torej do teh volitev, ne pa po teh volitvah. Nova oblast si ne bo upala skaliti demokratične legitimetete."

bila zaupanje svojih državljanov, ki jim pa je tudi sama zaupala.

Realnost: jugoslovanska ekonomska skupnost

Kaj bi predsednik vprašal volilce na plebiscitu. Ima predsedstvo republike možnost sodelovanja pri oblikovanju plebiscitnih vprašanj, sta bili naslednji vprašani predsedniku.

Kučan: "Kako bo ustavna komisija formulirala to vprašanje, ne vem, ker se v ponedeljek nadaljuje zasedanje ustavne komisije, formulirano vprašanje pa naj bi bilo, ali ste za samostojno in suvereno Slovenijo. Takšna samostojna in suverena Slovenija, če bo po plebiscitu to postala, in to je bil konec koncev cilj tega potovanja v slovensko samostojnost, suverenost in državnost. To omogoča, da mi sami na osnovi naših dolgoročnih interesov odločimo, kateri so minimalni pogoji za sodelovanje: ali kot samostojna država, ali država, ki samostojno želi vstopati v različne evropske institucije in integracije, ali država, ki išče možnost povezovanja na tem ožjem jugoslovanskem prostoru. Mi smo se zavzemali za uveljavitev konfederalnega položaja, ta položaj predpostavlja samostojnost in suverenost, čeprav nisem prepričan, da smo mi ravno srečno uspeli povedati, kaj je ta konfederacija. Vsaj zase tako mislim. Po moje mora temeljiti na realnih in objektivno ugotovljivih interesih, ti pa so ekonomski. Ustrezneje bi bilo govoriti o neki jugoslovanski ekonomski skupnosti. To smo včeraj prodajali na razgovoru s Hrvati. Vsebinska zame ni bila sporna. Takšna ekonomska skupnost omogoča, da ta integracija prerašča v kaj več, kot se je razvijala in se razvija Evropska gospodarska skupnost, ali, če ni zadosti objektivno ugotovljivih interesov, lahko ta skupnost razpade na več samostojnih držav. Mednarodna subjektiviteta kljub temu ostane nesporna. Državljanje pa bolj zavaja nenatančna obrazložitve vseh posledic. Kolikor sem jaz govoril z ministrom Ruplom, njegova interpretacija ni bistveno drugačna od moje. Lahko pa je ena končnih posledic tudi odcepitev."

Kaj bo z ustavo

Sedaj je kar naenkrat nova ustava potisnjena v drugi plan. Pred meseci je bilo to neodložljivo, sedaj pa se prelaga. Ali je to strah pred novimi volitvami, saj so že težnje, da bi staro ustavo samo dopolnili, so vprašali Kučana.

Milan Kučan: "Ustava je temeljni akt, ki ureja razmerja v družbi. Predlog predsedstva za novo ustavo je bil v skupščini sprejet. Ustava naj se delja znotraj okvirov, ki si jih je skupščina sama postavila. Najbrž bo treba imeti argumente, če bo želel kdo ustavo popraviti izven tega okvira. Če pustim vneimar izjavo, da bo ustava takšna, kakršno bo želel Demos, gre za drugačen ustavnopravni akt, kot smo ga bili mi navajene. Gre za ustavo, kot jo razume sodoben svet. Smisel človeških pravic je, da se postavi meje, da oblast, ki je objektivno vedno v konfliktu s svojim državljanom, ne more posegati dlje. Ljudje najbrž mislijo, da stvari, ki jih ni zapisanih v ustavi, potem ni. Je pa tudi res, da tiste stvari, ki so zapisane v ustavi, tudi so. To je stvar demokratičnosti neke družbe, ki so kaže skozi konkretne medsebojne odnose. Družba pa bo funkcionirala, in to se bo pokazalo, ali ima kontrolne funkcije nad oblastjo. Mi smo jih imeli. V procesu demokratičacije je to odigralo veliko vlogo, zlasti v nekdanji mladinski organizaciji in so bili dobra kontrola in pritisk, ogledalo normalne politike."

Naše meje so določene

Milan Kučan: "O meji na zadnjem sestanku s hrvaškimi vodstvom nismo govorili. Če bo to potrebno, se bomo o tem pogovarjali v prihodnje. Na tem sestanku sem skušal razložiti našo idejo o tej izjavi o namerah v trenutku njene proglasitve za samostojno in neodvisno državo. To je važno iz več razlogov. Prvič je pomembno za državljane Slovenije, drugič, kakšna razmerja smo pripravljene vzpostavljati z drugimi jugoslovanskimi narodi, in tretjič, zelo pomembno je, kako ogovoriti

županija

Interes za sodelovanje z Madžarsko

Lojze Peterle: "Med mojim zadnjim obiskom v županijah, kjer živijo Slovenci, smo se dogovorili, da je sodelovanje treba poglobiti. V ospredju je bilo vprašanje prometnega povezovanja, manjšin, sploh pogojev, da se ta meja sprosti. Pogovarjali smo se o odpiranju več mejnih prehodov. Podrobnejše gospodarske strukture sosednjih županij ne poznam, vendar imajo pristojna ministrstva

proglasiti za manjšino, pa 30.000 Slovencev v Zagrebu in podobno. Slovenci, ki živijo po Jugoslaviji, se imajo za goste in zahtev po priznanju statusa manjšine ne postavljajo. Slovenija ne bo pristala na koncept mešanega ozemlja. Drugo pa je seveda vprašanje temeljnih človekovih pravic, za katere mora ta država garantirati. Za to sem se in se bom vedno zavzemal, da nihče ne bi bil prizadet zaradi svoje drugačnosti ali svojega različnega porekla. Pri nas so Srbi ljudje, ki so se preselili k nam, nekateri imajo državljanstvo, drugi ne, vendar statusa avtohtone manjšine ne morejo pridobiti. Drugo je vprašanje pravic. V Ljubljani je šola v srbohrvaškem jeziku, ne vem za take slovenske ali druge šole v Beogradu ali kje drugje."

Dr. Dimitrij Rupel: "Treba je razlikovati med prebivalstvenimi skupinami, ki so jih razdelile meje in kar se je zgodilo s

Blokada škodi predvsem Srbom

Lojze Peterle: "Mi smo že naročili naši Službi družbenega knjigovodstva, da novih taks v Srbiji ne plačuje oziroma ne sodeluje v plačilnem prometu. Prihodnji teden se bomo sešli z direktorji najbolj prizadetih podjetij, ponovno pa se bomo skušali pogovoriti s srbsko vlado. Mui bi sicer lahko ustavili prodajo zastavinih vozil in podobno, vendar bomo skušali najprej stvari rešiti na drug način. Sicer pa že prva srbska blokada ni bila preveč uspešna. Srbski kupec ceni naše blago in se je na najrazličnejše načine potrudil, da bo prišel do njega. Enako se dogaja sedaj in je Srbija s temi ukrepi predvsem kaznovala svojega kupca. Tudi sedaj kupujejo Srbi naše blago ali v Sloveniji ali na Hrvaškem. Srbija se je izločila iz jugoslovanskega trga. To zadeva del slovenskega gospodarstva. Slovenija je na Srbijo vezana z okrog 10 odstotki trgovinske menjave. Že prva blokada nas je usmerila k zahodu. Dosegamo nad tretjino jugoslovanskega izvoz na zahod, kar pomeni, da dosegamo neko kvaliteto in da smo v tem vodilni v Jugoslaviji."

že navodila, da se to področje natančneje analizira. Največje možnosti za sodelovanje so turizem, lesna industrija in kovinska industrija. Za življenje Slovencev v Porabju bodo sedaj boljše možnosti. Zelo sem bil vesel pogovora z madžarskim zunanjim ministrom, ki je zastopal zelo odprto stališče in je predlagal, da si pomagamo, kolikor si moremo. Če sem konkretno: če ne bi imeli Slovencev v Porabju vzgojitelj, učiteljev, duhovnikov, naj pridejo iz Slovenije, ali obratno, če bi imela take potrebe madžarska manjšina pri nas. Enako bi lahko uredili za šolanje na tej in oni strani meje. Tega stališča sem bil zelo vesel, žal pa ni bila izpolnjena obljuba, da bi imeli Slovenci na Madžarskem svoje zastopnike v parlamentu, kar na naši strani je, saj imata manjšini, ne glede na velikost, po tri predstavnike v parlamentu. Tudi pri nas je prišlo do zmanjšanja števila Madžarov. Mislim pa, da so imeli v preteklosti Madžari pri nas več ugodnosti kot Slovenci na Madžarskem."

Slovenija ne bo mešano ozemlje

Bodo Srbi v Sloveniji dobili status manjšine, kar se posebej ostro postavlja v Srbiji in nekaterih srbskih časnikih in meni, da Slovenija ne spoštuje helsinških določil o pravicah manjšin, oziroma določil o človekovih in državljanjskih pravicah nasploh?

Lojze Peterle: "Mi poznamo samo dve avtohtoni manjšini: madžarsko in italijansko, in mislim, da bo tako tudi ostalo. Kriteriji za avtohtonost so jasni. To, da živi v Beli Krajini v eni vasi prebivalstvo srbskega porekla, in da je bilo tako nekadaj tudi na Celjskem, še ni argument za podeljevanje statusa manjšinskosti, dosedaj pa tudi ni bilo pobud, da se Slovenija proglasi za štirinacionalno državo, tudi s strani ljudi, ki tam ne živijo. Po kriteriju, ki se nam vsiljuje, bi morali tudi 10.000 Slovencev v Beogradu

Slovenci v Italiji, v Avstriji in na madžarskem, ter skupinami, ki so nastale zaradi kasnejših migracijskih gibanj. Slovenija s Srbijo nima nobene meje in v tem oziru se Srbom niso zgodile neke krivice. Je pa treba o teh stvareh resno govoriti in tem ljudem zagotoviti vso zaščito. V Sloveniji pa je problem Srbov v tem, da jih Slovenec doživlja kot predstavnike vodilnega jugoslovanskega naroda. Vse narodne skupine morajo paziti, da ne bo prihajalo do konfliktov ob stvareh, ki so praktične narave."

Je Haider prelomil obljubo

Koroški deželni glavar dr. Jörg Haider je predlagal kasnejše odprtje karavanskega predora, ker na avstrijski strani vsa dela še ne bodo končana. Slišimo tudi za opozorila, da so Avstrijci kljub dogovoru s Haiderjem začeli polniti akumulacijski jez na Golici.

Lojze Peterle: "O tem sem bil seznanjen iz časopisov. Mislim, da ima tu deželni glavar Koroške predvsem ekološko argumentacijo. Jaz mislim, da bi se to dalo rešiti na tak način, da se v času, ko na avstrijski strani še ne bodo gotovi, spuščajo skozi predor samo določena vozila. Nisem za to, da bi čakali toliko časa kot predlaga koroški deželni glavar. Glede jez na Golici pa se nismo pogovarjali o obratovanju elektrarne na njihovi strani, ampak o zamiku polnjenja, dokler se stvari ne razčistijo. Če bomo ugotovili, da se jez polni, je razlog za protest."

Dr. Dimitrij Rupel: "Golica je predvsem problem Slovenije in Koroške oziroma Kelaga in našega elektrogospodarstva. Po moje se Haider dogovora drži. Če so pognali elektrarno, še ne pomeni, da so začeli polniti jez. Sicer pa so me pred dnevi obvestili, da je voda v akumulaciji pod ravnjo, kjer se jez začne."

MARIJA CVETEK

Bohinjski »Dunajski deček«

Pravijo, da Bohinjca najdeš povsod po svetu. Bo že držalo, saj smo raztepeni po domovini in tujini in marsikdo nam ne dela sramote. Tako imamo tudi čisto pravega Dunajskega dečka.

Malokdo ne pozna slovitih Wiener Sängerknaben, po slovensko Dunajskih dečkov, katerih tradicija sega v leto 1498, ko je cesar Maksimilijan I. podpisal darilno pismo za njihovo ustanovo. Njihovo »pojoče« poslanstvo je določil sam cesar in tako so stoletja navzoči v duhovnem in posvetnem življenju cesarske prestolnice. Njihovo petje je prekinil le razpad avstro-ogrske monarhije, vendar ga je l. 1924 spet oživil zadnji dvorni kaplan in od takrat se s privatnimi sredstvi spet nadaljuje ta stara tradicija. V dunajski Hofburški kapeli ob nedeljah in praznikih zvenijo njihovi srebrni glasovi. Z ustanovo Dunajskih dečkov je bilo povezanih mnogo slavnih glasbenikov: Franz Schubert je bil Dunajski deček, Mozart njihov dvorni komponist, Anton Bruckner pa njihov učitelj glasbe in organist itd. Tudi slavni hrvaški dirigent Lovro Matačić je bil Dunajski deček.

Naš deček Robert Christoph Rieder, rojen 1975. leta na Dunaju, je po očetu Avstrijec, mama pa je Bohinjka: Marija, rojena Stare, po domače Vidmarjeva iz Češnjice. Prijazno natakario Marijo iz restavracije Triglav so avstrijski gostje pregovorili, da je šla v Graz za zaslužkom. Tam je spoznala svojega moža Rudija in se z njim preselila na Dunaj, kjer je bila do sinovega rojstva v gostinski službi. Potem se je posvetila otroku. Robert je že čisto majhen kazal zanimanje in sposobnosti za glasbo. Saj tudi ni čudno; oče Rudi je pel pri zboru, bohinjski stari starši in prastarši pa so bili odlični cerkveni pevci. Teta Malka igra na orgle, teta Jana pa je študirala solopetje. Posebej navdušen pevec je stari oče Franc, ki še vedno poje pri cerkvenem zboru; vse življenje je pel: od otroškega do moškega in mešanega pevskega zboru. Vseskozi tudi podpira vse voga družinske pevske kulture.

Robertu je bilo komaj tri leta, ko so se nekega dne odpravili v enega izmed dunajskih supermarketov. Tam je zagledal pravi klavir in hotel ga je imeti. Ko so mu dopovedovali, da to še ni zanj in da mu ga ne morejo kupiti, ker nimajo toliko denarja, je začel jokati in se valjati po tleh. Za tolažbo sta mu starša takrat kupila melodiko.

Doma sta z mamico vedno poslušala operne koncerte po radiu in jih snemala na kasete. Tudi Robert je začel peti; posneli so ga na kaseto in ga fotografirali, ko je čisto majhen stal na mizi in pel. S šestimi leti je začel hoditi v glasbeno šolo. Nekoč je bila po televiziji oddaja za pomoč revnim otrokom; zanje so peli Dunajski dečki. Ko jih je Robert zagledal, je takoj hotel peti z njimi. Ni odnehal, dokler ga mama ni peljala k sprejemnemu izpitu. Veliko se jih je že prijavilo in ni bilo dosti upanja, da bi ga sprejeli. Pred sprejemno komisijo je zapel Schubertovo Am Brunnen vor dem Tore (Pri vodnjaku ob vratih). Njegov nastop je komisijo tako prevzel, da so ga brez obotavljanja sprejeli.

Dunajski dečki živijo v internatu v Augartenpalais in obiskujejo svojo zasebno šolo v 2. dunajskem okrožju. Poučujejo jih sami dobri profesorji, ki jih strogo vzgajajo. Izpite opravljajo štirinajst dni pred koncem šolskega leta. Ustanova premore kar štiri zbere Dunajskih dečkov. Načeloma gredo lahko konec tedna domov, toda večkrat koncertirajo tudi na Madžarskem in v Švici, da si zaslužijo za šolnino, šolske potreščine pa plačujejo starši. Seveda pojejo tudi v dunajski operi. Za nastope imajo več vrst uniform, na gala prireditvah pojejo v belih mornarskih uniformah.

Če kdo izmed njih zbolí, gre lahko domov, če je doma na Dunaju, drugače pa mora ostati v internatu. Med boleznijo jih starši lahko obiščejo, sicer obiski niso preveč zaželeni.

Med šolskim letom gredo tu-



Robert v uniformi Dunajskih dečkov

di na turneje. Robert je odšel prvič leta 1986, bilo mu je deset let. Gostovali so po Nemčiji, Angliji, Holandiji in Belgiji. Naslednje leto so spet potovali in polne štiri mesece, od septembra do decembra, gostovali po ZDA. Ves mesec so preživel na Havajih. Na letališču so jih sprejeli s cvetjem, vsakemu so okrog vratu obesili cvetlični venec, tudi dirigentu. Lansko leto so bili spet v Ameriki, letos pa so gostovali v mnogih evropskih deželah.



Dunajski deček pri svojem pianinu.

Robert ima med sošolci mnogo prijateljev, nekateri so tudi slovenskega rodu. Tudi direktor ustanove je slovenskega porekla. Ko so se vračali z Malte, je v avionu zaklical: »Robert, zdaj se peljemo čez Bohinj!«

Robert je imel na Dunaju še enega prijatelja: znamenitega slovenskega tenorista Antona Dermoto. Nekoč so pri slovenski maši celo skupaj zapele v cerkvi Srca Jezusovega v 5. dunajskem okraju. Obljubil mu je, da ga bo obiskal v



Robert se po birmi pogovarja z dunajskim kardinalom.



Anton Dermoto malemu prijatelju daje »glasbene« nasvete.

Bohinju, ko bo prišel v Slovenijo, a je žal prej umrl.

Letos je Robert končal četrti letnik nižje gimnazije. Od Dunajskih dečkov se bo moral posloviti, saj je začel murtirati. Opravil je že sprejemni izpit na konservatoriju. Pridno igra klavir, ki so mu ga vendarle kupili za sedmi rojstni dan. Ko se je ob sobotah vračal iz internata, je najprej sedel za klavir. Rad bi postal dirigent... Starši so ponosni nanj in z velikim zanimanjem spremljajo njegove uspehe in odločitve. Največjo pohvalo pa zasluži mama Marija, ki

ga je s tako ljubeznijo učila slovensko, mu pela, pripovedovala pravljice, skupaj sta brala slovenske knjige in poslušala kasete. Ob trdi špartanski vzgoji v internatu resni mogel obiskovati še slovenskega pouka.

Stara mama je ginjena razgrnila predme cel kup razglednic, ki so prihajale v Češnjico skoraj z vsega sveta. Vnuč Robert jim je sporočal o svojih doživetjih in znamenitostih dežel, po katerih so gostovali. S skrbno pisavo jim je v lepi materinščini pošiljal prisrčne pozdrave.

Mini Market – Market za Vas

Trg svobode 18, 64290 Trzič, tel.: 064/52-378

Zakaj mini market? – Mini cene, Market izbira

TELEVIZORJI

NORDMENDE

SPECTRA SL 63 IMC

- RAVEN EKTRAN - 63 cm
- STEREO 2 X 40 W
- TELETEKST
- 2 X EURO PRIKLJUČEK
- 40 PROGRAMOV
- 100 KANALOV
- PRIKLJUČKI ZA DODATNE ZVOČNIKE IN SLUŠALKE

13.570,00

TELEVIZORJI

GOLDSTAR

MODEL CBT 9742, 9745, 9822

- EKTRAN 51 cm
- DALJINSKO UPRAVLJANJE
- EURO PRIKLJUČEK
- SECAM B/G DK
- HIGH FOCUS
- VISOK KONTRAST SLIKE

5.990,00

TELEVIZORJI

SAMSUNG

CBT - 542 ZSE

- EKTRAN 51 cm
- 29 PROGRAMOV
- 69 KANALOV
- AVTOMATSKO ISKANJE KANALOV

6.600,00

STEREO MIDI STOLP MCD 120

ORION

- OJAČEVALEC 2 x 60 W
- RADIO TUNER
- DVOJNI KASNETNIK
- GRAMOFON
- CD PLAYER
- ZVOČNIKI

6.500,00

HI-FI MIDI SYSTEM MS 3002

NORDMENDE

- 2 x 40 W
- DVOJNI KASETOFON
- DIGITALNI RADIO
- 19 SPOMINOV
- GRAMOFON
- DALJINSKO UPRAVLJANJE

5.350,00

ZEROWATT

PRALNI STROJI **PRALNO-SUŠILNI**
SUŠILNI STROJI **STROJI**
POMIVALNI STROJI

*** VISOKA TEHNOLOGIJA * KAKOVOST * DIZAJN**

- 18 programov pranja
- nastavev temperature pranja
- mehko centrifugiranje
- manj zmečkano perilo
- lažje likanje
- tipka za polovično težo perila

PRALNO SUŠILNI STROJ OASIS

11.732,30

PRALNI STROJ MODEL 258

5 400 - 800 obrati/min

9.170,00

SUŠILNI STROJ za 4-5 kg perila

5.573,50

PRALNI STROJ MODEL 031

5 550 obrati/min

8.543,00

PRALNI STROJ MODEL 033

SUPER OZEK za 5 kg perila

9.924,00

PRALNI STROJ MODEL MILLE

5 400 - 1000 obrati/min

10.528,00

PRALNI STROJ MODEL 081

5 400 - 800 obrati/min

10.140,00

8.990,00

POMIVALNI STROJ

- ZMOGLJIVOST
- 8 pogrinjkov s priborom
- PROGRAM RAPID (18 minut)
- 6 PROGRAMOV
- TIPKA ZA VARČEVANJE Z ENERGIJO
- MOŽNOST PRIKLJUČKA NA TOPLO VODO

DELOVNI ČAS: 8.-11. in 14.-19. ure.
ob sobotah od 8.-11. ure

PRIPOROČA SE DELOVNI TEAM

MOŽNOST NAKUPA
NA 6-MESEČNO
POTROŠNIŠKO
BANČNO POSOJILO

d. o. IMPEKS.

Ivan Oman in Marija Markeš med gorenjskimi kmeti

Gospodarjenje zahtevnejše od dela

Ivan Oman: "Dokler bo za posek lesa nekaj veljal le žig, bo vsak posekal več, kot je dovoljeno. Predlagam, da vsaj za eno leto poskusimo brez odkazila in da vidimo, ali bo kmet res izropal gozdove in kradel sam sebi."

Naklo, 24. novembra - Nakelska podružnica Slovenske kmečke zveze je v soboto v kulturnem domu v Naklem pripravila pogovor o kmetijstvu, ki sta se ga poleg kmetov iz vseh gorenjskih podružnic kmečke zveze, zadržnih in drugih kmetijskih delavcev udeležila tudi Ivan Oman, predsednik Slovenske kmečke zveze in član slovenskega predsedstva, in Marija Markeš, namestnica republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Na vprašanje, kakšna bo usoda slovenskega kmetijstva po (uspelem) plebiscitu, je Ivan Oman dejal, da Slovenija po nekaterih izračunih lahko pridelava dovolj hrane za svoje potrebe, presežkov, ki bi jih izvažala, pa ne rabi, ker bi jih bilo treba izdatno subvencionirati. Samostojna Slovenija bi lahko sama določala zaščitne cene kmetijskih pridelkov, sama vodila kmetijsko in zaščitno politiko, sama tudi preprečevala uvoz po dumpinskih cenah...

Da je Mlekarna Kranj problem, ki žuli velik del gorenjskih kmetov in zadržnikov, se je pokazalo tudi na sobotnem pogovoru. Kmet Ciril Zaplotnik z Letenc je z nekaterimi podatki iz zgodovine kranjske Mlekarnice skušal dokazati, zakaj kmetje trdijo, da bi Mlekarna morala biti zadržna. Ne samo zato, ker je nastala iz Gorenjske mlekarne zadrže, ampak nenazadnje tudi zaradi tega, ker so kmetijske in zadržne organizacije, s tem pa tudi nove sirarne, med drugim tudi zaradi obljube iz samoupravnega sporazuma, da bo Mlekarna dolgoročno odkupovala vse presežke mleka. Ko se je Mlekarna letos vključila v poslovni sistem (holding) Mercator in je Mercator le s finančno transakcijo, ne pa z vložkom svežega kapitala, prišel do četrtinskega deleža, načrtoval pa je celo večinskega, je sodu izšlo dno. V Mlekarni je, kot je že znano, prišlo do zamenjave vodstva. Kmetje zdaj zahtevajo, da Mlekarna postane zadržna, da se ovrednoti delež, ki ga kmetje s sovlaganjem že imajo v Mlekarni, in da se pri tem upošteva tudi akumulacija, ki je nastala na račun administrativno nizko določene odkupne cene mleka, da Mlekarna prekine sodelovanje z Mercatorjem in da naj v Mercatorju povedo, koliko denarja so dejansko vložili v kranjsko Mlekarno. Ivana Valjavec, v.d. direktorja Mlekarnice, je povedala, da delež, ki so ga kmetje vložili v Mlekarno, ni sporen, da pa tudi Mercator postavlja svoje zahteve, med drugim opozarja, da bo Mlekarno 30. junija prihodnje leto izključil iz poslovnega sistema, če ne bo pristala na večinski delež holdinga. Valjavecva je tudi dejala, da so se razmere od tedaj, ko so kmetijske in zadržne organizacije sovlagale v izgradnjo sirarne, spremenile, in da zdaj ni glavni problem, kako predelati mleko, ampak kako ga prodati. Prav

Da je krompir "vražja rastlina", je pokazal tudi sobotni pogovor. Ob konkretnem primeru, zakaj 80 kmetov, ki so se sami odločili za uvoz 124 ton, ne dobi uvoznega dovoljenja, bi se skorajda skregali. No, še pravi čas se je našel kmet, "ustavil podivjane kornje" in končal razpravo, v kateri pa se je pokazalo predvsem to, da kmetje z domačo selekcijsko službo in sortami, ki jih lahko dobijo doma, niso najbolj zadovoljni.

zato se po njenem mnenju ne bi smeli odločati čustveno, marveč razumno in gospodarno. Janko Šumi, direktor Gorenjske kmetijske zadrže, je menil, da bi zadrže oz. kmetje morali imeti v Mlekarni večinski delež in vpliv in da bi Mlekarna ob močni finančni podpori gorenjskega kmetijstva lahko bila tudi povsem samostojna. Zakaj je med kmeti tolikšna zavzetost za Mlekarno, pa je najbolje z nekaterimi številkami pojasnil direktor nakelske zadrže Viktor Frelj. Povprečna kmetija z območja zadruge odda na leto okrog 20 tisoč litrov mleka oz. trikrat več od republiškega povprečja, od vsake krave 3580 litrov mleka ali domala dvakrat več od slovenskega povprečja... Ivan Oman je ob tem dejal, da sta prireja in odkup mleka v nakelski zadrži že na evropski ravni in da bi bilo za Mlekarno najbolje, če bi bila mešana družba.

Kmetje proti odkazilu lesa

Ker novega zakona o gozdovih ni mogoče hitro pripraviti, so se v kmetijsko-gozdarskem ministrstvu odločili, da bodo sedanji zakon še predvidoma do konca leta spremenili in ga uskladili z dopolnjeno slovensko ustavo. Ivan Oman je povedal, da so se z gozdarji v glav-

nem že uskladili o vseh spornih vprašanjih (o odpravi monopola gozdnega gospodarstva pri trgovini z lesom, o ukinitvi siso-ov za gozdarstvo, o gozdarski javni službi itd.) in da se zdaj predvsem prerekajo o tem, ali odpraviti odkazilo lesa ali ne. Gozdarji zagovarjajo odkazilo, v Slovenski kmečki zvezi pa mu nasprotujejo. "Kmet se bo šele tedaj počutil gospodar v svojem gozdu, ko bo lahko sam odkazoval drevje za posek; dokler pa bo nekaj veljal le žig, bo vsak posekal več, kot je dovoljeno," je dejal Oman in se zavzel tudi za to, da bi krivično odvzete gozdove čimprej vrnil prejšnjim lastnikom in da bi tudi po prenehanju gozdarskega moratorija zaščitili njihove koristi. V razpravi o gozdarski zakonodaji in vračilu gozdov je bilo slišati tudi mnenje, da so gozdarji dobili gozdove v boljšem stanju, kot jih bodo zdaj vračali, in da prosta trgovina z lesom ne bo velika prednost, če se kmetje ne bodo znali organizirati, ker trgovcem z lesom ne bo šlo za drugo kot za dobiček.

Ivan Oman: "Kar zadeva hribovsko kmetijstvo, bi se morali zgledovati po Švici, kjer ni pomembno, koliko hribovski kmet pridelava hrane, ampak dobiva plačo že zato, ker je pripravljen živeti v hribovih in obdelovati zemljo."

Predlogi za gospodinjstvo izobraževanje

Zanimiva je bila tudi razprava o kmetijskem šolstvu in o odnosu nekaterih učiteljev do kmečkih otrok. Štefan Oštir, ravnatelj Srednje mlekarne in kmetijske šole Kranj, je povedal, da je zadnje čase vse več predlogov in zahtev po gospodinjstvenem izobraževanju za kmečka in nekmečka dekleta. V Sloveniji je bilo doslej tovrstno izobraževanje organizirano na treh kmetijskih šolah (Šentjur, Rakičan in Svečina), vendar so se dekleta z Gorenj-

Pospeševalna služba bo po novem javna služba. Kot smo slišali, se na Gorenjskem ne bo organizirala v okviru Živinorejske veterinarskega zavoda Gorenjske, ker so se delavci zavoda izrekli "proti", ampak bo pod okriljem novoustavljene (kranjske) enote ljubljanskega kmetijskega zavoda. V Sloveniji naj bi imeli vsega 300 pospeševalcev, kar je precej manj kot zdaj, od tega naj bi se jih 50 ukvarjalo s kmečkim gospodinjstvom.

Republiški odbor za mleko

Odkupna cena mleka ostaja enaka

Ljubljana, 23. novembra - Čeprav so bili novembrski stroški prireje mleka na kmetijah (po izračunih Kmetijskega inštituta Slovenije) za 1,7 odstotka večji kot mesec prej in so znašali 5,30 dinarja za liter, je republiški odbor za mleko na petkovi seji sklenil, da se odkupne in prodajne cene mleka decembra ne spremenijo. Živinorejci bodo tako za liter mleka skupaj z vsemi republiškimi dodatki, premijami in dodatki za kakovost dobili povprečno 4,60 dinarja za liter. Ker modelna kalkulacija inštituta temelji na mlečnosti 3800 litrov na kravo, pomeni, da bo odkupna cena, ki je povprečno za 70 par nižja od izračunanih stroškov prireje, pokrila stroške le tistim rejcem, ki namolzejo najmanj 4200 do 4300 litrov na kravo.

Petkova seja odbora za mleko je tudi razkrila, da so mlekarne pred nekaj več kot dvema tednoma na lastno pest podražile mleko v PVC vrečkah z 8,20 oz. 8,30 dinarja na 8,60 dinarja, čeprav je odbor oktobra sklenil, da se novembra odkupne in prodajne cene mleka ne spreminjajo. ● C. Z.

Marija Markeš: "Čeprav se je v preteklosti veliko vlagalo v hleve in v zidove", pa povprečna slovenska krava še vedno daje manj kot 2000 litrov na leto. Republika namerava v prihodnje zagotavljati denar predvsem za kakovostni razvoj, za naložbe v čredo in za to, da bodo krave "poplačale" tudi vlaganja v zidove".



ske bolj kot v te šole vpisovale v dobre gospodinjstve šole na sosednjem Koroškem. Da bi ustregli vse večjim zahtevam in potrebam, so se v kranjski šoli in ljubljanskem zavodu za šolstvo že pogovarjali o snovanju gospodinjstvenega učnega programa. Kot možna lokacija za gospodinjstvo šole se omenja nekdanji samostan v Velesovem, rok za začetek gospodinjstvenega izobraževanja pa 1. september 1992. Štefan Oštir je tudi povedal, da se še naprej prizadevajo za ureditev šolskega posestva v Strahinju in da so prošnjo za pomoč dali na več naslovov, med drugim tudi ministroma za šolstvo in kmetijstvo, vendar za zdaj konkretnih odgovorov še niso dobili. Tine Benedičič se je spotaknil ob nespametno politiko, ki je privedla do tega, da je kmetijstvo šolstvo izgubilo šolo in šolsko posestvo v Poljčah, in ob tem obžaloval, da se mora zdaj ponovno postavljati na lastne noge. Sramota je, da posestva v Strahinju ne moremo opremiti vsaj tako, kot je opremljena marsikatera kmetija, je razmišljal Ivan Štular. Matevž Debelak je predlagal, da bi že v osnovno šolo uvedli kmetijski pouk, Janko Šumi je dejal, da je štipendijska politika (do kmečkih otrok) napačna in da bi bilo treba pregledati, kdo je dobil štipendije, Janez Šebat pa je z več primeri opisal odnos nekaterih učiteljev do kmečkih otrok. Med drugim je navedel dva konkretna primera, ko je učiteljica odvrčala otroka od tega, da bi se odločil za kmetijski poklic. ● C. Zaplotnik

Absolutne pravičnosti ni

Na Gorenjskem so bile doslej tri razprave o vračanju nacionaliziranega, zaplenjenega ali kako drugače krivično odvzetega premoženja, vse so bile dobro obiskane in vse so tudi pomenile začetek organiziranega delovanja in nastopanja razlaščenih, ki se kljub predvolilnim obljubam o moralnem in materialnem popraviljanju povojnih krivic vse bolj bojijo, da jim bo vlak za zmeraj odpejal in da bodo v "odprtem lovu na družbeno lastnino" ostali praznih rok. Vsaj nekdanji lastniki podjetij in njihovi dediči se tega že zelo bojijo! Čeprav so pričakovali, da bo vlada zaradi negativnega mnenja treh skupščinskih komisij pripravila nov osnutek zakona o privatizaciji (družbenih podjetij) in tudi drugače opredelila pravice razlaščenih, so o (nespremenjenem) osnutku v tork razpravljali poslanci republiške skupščine, v dveh zborih pa so že tudi prižgali zeleno luč za nadaljnjo skupščinsko obravnavo. Vlak lastni-njenja torej drvi, strojevodje dajejo privatizaciji prednost pred denacionalizacijo in razlaščenim ponujajo delnice (zgbarskih podjetij) in vrednostne papirje, na katere se v Jugoslaviji ni mogoče veliko zanesiti, potnikov, ki bi bili pripravljeni po nizki ceni razgrabiti družbeno lastnino ("nikogaršnja revščina"), pa tudi ne manjka: naši zdomci in izseljenci pa razni Grubelci, ljudje, ki so prišli do denarja na sumljive načine, domači in tuji "mafijaši"...

Manj nestrpnosti in nerove je med nekdanjimi lastniki gozdov in kmetijskih zemljišč. Ne samo zato, ker bi bilo po nekaterih ocenah mogoče prejšnjim lastnikom takoj vrniti 90 odstotkov odvzetih gozdov in 70 do 80 odstotkov kmetijskih zemljišč, če bi za to že bile zakonske možnosti, ampak tudi zato, ker marsikje sedanji "družbeni gospodarji" ne nasprotujejo vračilu "v naravi". Na četrtkovem pogovoru o denacionalizaciji v Trzinu smo, na primer, lahko slišali direktorja tržiškega gozdnega gospodarstva in kmetijske zadrže, ki sta kmetijsko-pravnega strokovnjaka dr. Ludvika Toplaka celo spraševala, ali so kakšne zakonske možnosti, da bi odvzeto premoženje, s katerim sta po sili razmer gospodarila zadruga in gozdno gospodarstvo, že zdaj vrnil prejšnjim lastnikom. Razlaščen, med katerimi je bilo tudi precej kmetov, so bili ob odgovoru razočarani: čeprav sta obe strani "za" vračilo, pa za zdaj vsaj formalne zakonske osnove še ni.

Vse seveda ne bo tako preprosto, kot nekateri pričakujejo ali razmišljajo na glas. Ker so povojne oblasti na zelo različne načine posegale v zasebno kmečko lastnino, je tudi problematika, ki so jo kmetje veskozi občutili kot krivico in jo tako čutili še zdaj, zelo raznovrstna. Vprašanj je veliko, končni odgovor pa je lahko le eden: absolutne pravičnosti ni bilo in je nikoli ne bo. ● C. Zaplotnik

MEŠETAR

Kakšne so cene akumulatorjev in traktorskih gum v Agro-zibiri, trgovini Slavka Prosenca na Smedniški 17 v Kranju?

vrsta materiala	cena (v din)
akumulator Topla Mežica 12 V, 50 Ah	950,00
akumulator Topla Mežica 12 V, 75 Ah	1.299,00
akumulator Topla Mežica 12 V, 100 Ah	1.699,00
akumulator Vesna Maribor 12 V, 40 Ah	899,00
akumulator Vesna Maribor 12 V, 50 Ah	950,00
akumulator Vesna Maribor 12 V, 55 Ah	999,00
akumulator Vesna Maribor 12 V, 63 Ah	1.230,00
akumulator Vesna Maribor 12 V, 97 Ah	1.699,00
akumulator Vesna Maribor 12 V, 110 Ah	1.975,00
akumulator Vesna Maribor 12 V, 135 Ah	2.218,00
akumulator Vesna Maribor 12 V, 140 Ah	2.499,00
akumulator Vesna Maribor 12 V, 180 Ah	3.299,00
guma Tiger 10 x 12	1.199,00
guma Tiger 10,75 x 15	1.398,00
guma Sava 10,75 x 15	1.499,00
guma Sava 550 x 16, vodilna	777,00
guma Sava 600 x 16, vodilna	777,00
guma Sava 750 x 16, vodilna	1.046,00
guma Rekord TR 7,5 x 18	1.989,00
guma Rekord TR 7,5 x 20	1.754,20
guma Rekord TR 9,5 x 24	2.233,00
guma Sava 11,2 x 24	2.468,00
guma Sava 10 x 28	2.299,00
guma Sava 11 x 28	2.805,00
guma Sava 13 x 28	5.384,00
guma Sava 14 x 28	5.999,00

Mešetar se je tokrat mudil tudi v kranjski Creini in si zapisal nekaj cen. Pa jih pogledjmo!

vrsta izdelka	cena (v din)
cisterna CV (vakuumsko centrifugalna) 1200	29.724,00
cisterna CV 1700	31.844,00
cisterna CV 2200	34.083,00
cisterna CV 2700	34.991,00
cisterna CV 3200	35.810,00
kardan za cisterne CV	1.029,00
cisterna z mono črpalko CMK 2700	69.065,00
kardan za cisterne CMK	2.134,00
električni mešalnik gnojevke EM 45	22.260,00
traktorski mešalnik gnojevke TM 45	11.250,00
kardan za traktorski mešalnik gnojevke	3.786,90
transportni plato A-2	6.870,00
transportni plato A-3	7.150,00
trošilec mineralnih gnojil PS 502	16.820,00
kardan za trošilec mineralnih gnojil	983,00
silokombi s frezo SKS 10	459.000,00
kardan za silokombi s frezo	8.239,00
snežni plug	16.000,00
prikolica Farmar, 4 tone	37.000,00

jedilno rafinirano rastlinsko
Olje
CEKIN

Iz (kmetijske) preteklosti

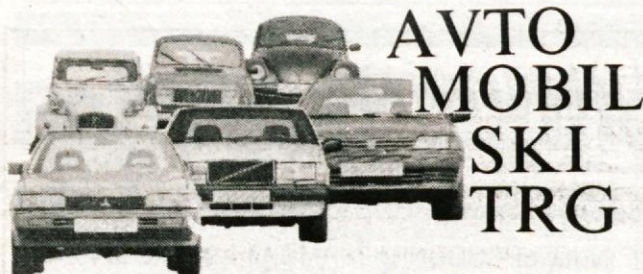
Kulaki z legitimacijo OF

V nedeljo, 16. januarja 1949, je bila v Titovem domu na Jesenicah plenarna konferenca Osvobodilne fronte okraja Jesenice, na kateri je okrajni sekretar "podal" politično-gospodarsko poročilo. Kaj je med drugim dejal?

● Ko tovariši pri reševanju problemov naletijo na težave, čestokrat zapadejo v malodušje in oportunitizem. Navadno pridejo do dveh zaključkov. Prvič: ljudje so pod vplivom kulakov ali reakcionarnega duhovnika; in drugič: sam sem za delo, aktiv fronte ne velja, aktivisti so med seboj v osebnih sporih.

● Koliko je še kulakov z legitimacijo Osvobodilne fronte, čeprav so prikrili pridelke od obveznega odkupa in zalivajo svinjska korita z mlekom, ki ga našim otrokom in delavcem pri težkem delu tako manjka. Naj povem primer iz Radovljice: Žena delavca in mati šestih otrok je prišla k bogatemu kmetu po liter mleka. Kmet je pomolzel kravo, prinesel mleko k ženi, ga vprično nje zlit v svinjsko korito in zabrusil: "Moje svinje naj pojedjo mleko, tvoji otroci pa krknejo!" Pa vendar so primeri, da frontovci pobirajo podpise za pomilostitev teh špekulantov in sovražnikov ljudstva.

● Nekateri naši tovariši so pri odkupu krompirja pokazali skrajni oportunitizem, prav tako tudi pri drugih odkupih. Zato bo treba zavzeti revolucionarnejše stališče. Vsi veste, da je težava z maščobo. Ko smo odkupovali svinje za potrebe jesenjskih delavcev, so nekateri frontovci odkrito zagovarjali kulake. Bili so tudi primeri, da so nekateri odkupili svoje še ne dopitane prašiče, ker so nasledili sovražni propagandi, da jim bo oblast odvzela prašiče.



AVTO MOBIL SKI TRG

Rabljena vozila ponovno dražja

Ljubljana, 25. novembra - Nedeljsko deževno vreme tudi tokrat ni pregnalo številnih ljubiteljev jeklenih konjičkov, saj se jih je na osrednjem ljubljanskem sejmu rabljenih avtomobilov na Viču, nabralo kar precej. Sejmski prostor je bil skoraj povsem poln pločevine, med tistimi, ki so sejem obiskali, pa so prevladovali bolj opazovalci. Za prodajalce je bila tokratna nedelja izredno slab dan, saj je sejem zapustilo bolj malo avtomobilov s preizkusnimi tablicami. Vzrok seveda tiči v preveč navtičnih cenah, ki so nasploh odlika ljubljanskega sejma. Pri nekaterih vozilih so cene dobesedno podivjale. Tako so se v tem mesecu precej podražile priljubljene katrece, ki jih je na trgu tudi težko dobiti. Dražji so tudi vsi avtomobili kragujevske Zastave, svojih cen pa se dobro držijo tudi volkswagnovi golfi. V rahlem upadu so samo cene fiatov 126 P. Prodajalci zaradi pomanjkanja deviz ponovno dajejo prednost prodaji za marke. In še naš nasvet: če kupujete rabljen avto na ljubljanskem sejmu, vztrajajte pri znižanju napisane cene, ker so v večini višje od tržnih. ● M. G.

Cene rabljenih avtomobilov na sejmu v Ljubljani 25. novembra

Tip vozila	letnik 1989	letnik 1987	letnik 1985
Renault 4 GTL	—	46.900	37.800
Yugo 45 Korral	77.000	46.900	—
Yugo 55 Skala	68.600	47.600	35.700
Fiat 126 PGL	40.600	—	—
VW Golf Diesel	161.000	—	112.000

Pri Daš dobiš decembra nova trgovina

Kranj, 24. novembra - Zasebno podjetje Daš dobiš, ki se je na Gorenjskem prvo začelo ukvarjati s posredniško prodajo rabljenih avtomobilov, kasneje pa so začeli prodajati nove japonske avtomobile, bo v prihodnjem mesecu v stavbi ob K & H banki na Primskovem odprlo novo trgovino. Tja bodo preselili prodajo novih vozil, ki so jo pred kratkim obogatili s Fiatovim in Renaultovim programom, najpomembneje pa je, da bo v novi trgovini možno dobiti vse rezervne dele za japonska vozila, ter vozila Renault, Opel in VW Golf. Direktor podjetja Daš dobiš, Damjan Vidic je povedal, da bodo poleg konkurenčnih cen poskrbeli tudi za hitro dobavo rezervnih delov za vsa druga vozila in ostalo avtomobilsko opremo po želji kupcev.

Cene novih vozil pri podjetju Daš Dobiš

Tip vozila	cena brez prometnega davka
Honda Civic 1.5 DX	188.618,00
Honda Civic 1.6i-16	258.436,00
Honda Legend AT	590.182,00
Suzuki Swift 1.0 GL	128.618,00
Suzuki Vitara L	245.346,00
Mazda 121	132.982,00
Mazda 323 F 1.6i	207.164,00
Renault 5 Five	132.545,00
Nissan Micra Mouse	137.422,00
Nissan Sunny SLX	175.604,00

Tekstilni oddelek v Murkinem Trgovskem centru

Zdaj zaokrožena celota

Lesce, 22. novembra - V četrtek zvečer je Murka v svojem Trgovskem centru v Lescah v prenovljenih prostorih nekdanje Čokolade, odprla tudi tekstilni oddelek in tako zaokrožila svojo ponudbo na blizu 900 kvadratnih metrih prodajnih in skladišnih površin v tem delu Lesca.

Trgovski center Murka zdaj pod svojo streho združuje kar tri poslovalnice, diskont, market in tekstilni oddelek. Objekt so adaptirali v slabe pol leta s pretežno lastnimi sredstvi. Celotno investicijo ocenjujejo na 7 milijonov dinarjev, kar glede na velikost pridobljenih prodajnih prostorov in veliko parkirišče za več kot 90 parkirnih prostorov, niti ni veliko, vseeno pa pomeni za kolektiv Murke veliko odrekanje. Trgovski center je bila davna želja Murke in ker se ni uresničila ob zgornjem vzhodu v Lesce pred leti, je to za današnje težke čase, ki jih preživlja naša trgovina, odlična rešitev.

Trgovski center Murke je moderno opremljen in sodobna tehnologija prodaje omogoča široko in raznoliko izbiro blaga na enem mestu. Na novo odprti tekstilni oddelek je v zgornjih prostorih, nad marketom. Kupcem bodo tu nudili vse od konfekcije, pletenin, perila, galanterije in pozamentarije do metrskega blaga in kozmetike.

Posebna prednost diskonta in marketa je tudi v delovnem času: odprta sta vsak dan od sedmih do sedmih in tudi v nedeljo od 8. do 11. ure, razen tekstilnega oddelka, ki bo ob nedeljah zaprt. Če se vam bo zgodilo, da boste ob koncu tedna pozabili na kruh, ne pozabite: v Murkinem marketu v Lescah boste povsem svežega dobili tudi v nedeljo dopoldne. In še to: ne bo se vam več treba mučiti s težkimi košaricami - vse izbrano blago lahko sedaj z vozički pripeljete do svojega avtomobila. Nakupi pa bodo tu vselej ugodni: tokrat za posamezno blago veljajo od 15 do 50-odstotni popusti. ● D. Dolenc

**GORENJSKI
GLAS**

Koliko je vreden dinar



Tečajna lista z dne 23. novembra

Država	Devize	Velja za srednji tečaj
Avstrija	100 ATS	99,5027
Nemčija	100 DEM	700,0000
Italija	100 LIT	0,9314
Švica	100 CHF	829,1891
ZDA	1 USD	10,4073
Japonska	100 JEN	8,1387

Dinar čez mejo - Na avstrijskem Koroškem se vrednost dinarja zadnje čase ne spreminja dosti. Ugodno je, če za sto dinarjev dobiš od 85 do 90 šilingov, vendar je to redko. Še najboljša je menjava v enotah Zveze bank - zveze slovenskih za drug. Tam za sto dinarjev dobiš 88 šilingov, tisti, ki dinar kupujejo, pa morajo za sto dinarjev odšteti 94 šilingov. Nekaj slabše dinar menjajo v drugih bankah, kjer za sto dinarjev ponujajo 78 - 85 šilingov, pri trgovcih pa je dinar še vedno vreden od 75 do 80 grošev.

V Italiji je dinar vreden od 90 do 100 lir, najugodnejša pa je menjava v Tržaški kreditni banki. V Trbižu večinoma še vedno enačijo tisoč lir s šilingom in dinarjem, nekateri pa se so dinar že razvrednotili za 10 do 30 odstotkov. V trgovinah in na tržnici se spleča pred nakupom dobro pozanimati!

Črna borza - Črnoborzijski trenutno prodajajo devize (največ je mark) za preplačilo okrog 8 odstotkov. Če so nakupi večji, jih je moč dobiti tudi za petodstotno preplačilo, sicer pa je precej odvisno od zvez in trenutnega stanja na črnoborzijskem trgu.



S kranjske tržnice

1 kg	cena din	1 kg	cena din
česen	50	limone	25
čebula	10	grapefruit	25
solata	25	mandarine	25
radič	35	pomaranče	20 - 30
korenje	20	grozdje	40
zelje	10	jabolka	15
cvetača	35	kaki	50
kumare	30	orehi	120
mango	40	fižol	50
kaki	35	jajca	2 - 2,5

Cene smučarskih vozovnic v Avstriji

Mnogi naši ljubitelji smučanja so si letos izbrali zimske počitnice v sosednji Avstriji. Tako so aranžmaji naših turističnih agencij (posebej v času zimskih počitnic) v glavnem zasedeni. Za tiste, ki odhajate na smučanje prek meje (menda je v Mokrinah (Nassfeldu) okrog 40 cm snega, v Bad Kleinkirchheimu pa okrog 50 cm), naj tokrat zapišemo nekaj cen dnevnih in tedenskih smučarskih vozovnic. Cene so seveda odvisne od števila naprav in dolžin prog - pomembna razlika v primerjavi s cenami smučarskih vozovnic pri nas in v tujini pa je tudi sezona. Tako so v vrhuncu sezone vozovnice nekaj dražje kot sicer. Za vrhunec sezone pa štejejo dneve okoli božičnih praznikov (22. 12. - 5. 1.) in od 2. februarja naprej (večinoma do konca marca).

Cene smučarskih vozovnic v Badgastainu in okoliških smučiščih (cene so v ATS). Tam je 53 različnih smučarskih naprav in 250 km smučarskih prog. Pri večdnevni smučarskih kartah je v ceno vračunan tudi smučarski avto ali vlak.

	visoka sezona	sezona	otroška
dnevna ski pass vozovnica	310	270	110
7-dnevna vozovnica	1.710	1.450	1.030
14-dnevna vozovnica	2.860	2.430	1.720
mesečna vozovnica	4.670	3.950	2.810

Cene smučarskih vozovnic v Katchbergu (St. Margarethen)

Tam je dvanajst različnih smučarskih naprav, urejenih pa je okrog 50 kilometrov smučarskih prog.

	visoka sezona	sezona	otroci
dnevna vozovnica	240	240	150
7-dnevna vozovnica	1.280	1.150	750
14-dnevna vozovnica	2.150	1.930	1.230

Na večini avstrijskih smučišč so tudi najrazličnejši popusti za družine, skupine in starejše od 60 let. Del denarja dobiš povrnjena tudi, če končaš s smučanjem kakšno uro prej in karto neseš nazaj.

iNtREST

Ihr Partner für optimale Geldanlage

PREDNOSTNE DELNICE

To so delnice, ki imajo določene prednosti pred navadnimi delnicami. Običajno se ta prednost nanaša na prednost pri dodelitvi dobička. Prednostne delnice imajo zagotovljeno neko minimalno dividendo. To pomeni, da imajo lastniki prednostnih delnic zagotovljeno prednost pri izplačilu dividend.

Primer 1:

Podjetje BMW ima 150.000 navadnih in 50.000 prednostnih delnic. Za prednostne delnice je zagotovljena minimalna dividenda 5 DEM. Podjetje je v poslovnem letu prigrislo 3 milijone DEM. V tem primeru se dobiček deli na rezerve (denar gre nazaj v podjetje z namenom, da se naslednje leto prigrislo denarje večji dobiček) in na dividende. O tem koliko denarja gre nazaj v podjetje in koliko v dividende odločijo delničarji sami na glavnem zboru delničarjev.

Delničarji so se na primer odločili, da gre nazaj v podjetje 1 milijon DEM, preostanek 2 milijonov DEM pa se razdeli med delničarje.

Dividenda za navadne delnice znaša torej:

$$\text{dividenda} = \frac{\text{dobiček} - \text{reinvesticija}}{\text{število vseh delnic}}$$

$$\text{dividenda} = \frac{3.000.000 \text{ DEM} - 2.000.000 \text{ DEM}}{200.000} = 10 \text{ DEM}$$

Na delničarje se torej razdeli dividenda v višini 10 DEM. Navadno je vrednost dividende prednostnih delnic enaka.

Primer 2:

Vzemimo, da je isto podjetje v tekočem letu zaslužilo le 450.000 DEM. Na glavnem zboru pa delničarji odločijo, da gre v rezerve podjetja 50.000 DEM.

V tem primeru, bi dividenda na delnico znašala:

$$\text{dividenda} = \frac{450.000 \text{ DEM} - 50.000 \text{ DEM}}{200.000} = 2 \text{ DEM}$$

Ker pa imajo lastniki prednostnih delnic zagotovljeno prednost pri plačilu minimalne dividende v višini 3 DEM, je dividenda pri navadnih delnicah še manjša.

Izdatek za minimalne dividende prednostnih delnic:

$$\text{izdatek} = \text{število prednostnih delnic} \times \text{minimalna dividenda}$$

$$\text{izdatek} = 50.000 \times 3 \text{ DEM} = 150.000 \text{ DEM}$$

V tem primeru se velikost dividende navadne delnice izračuna po sledeči formuli:

$$\text{dividenda} = \frac{\text{dobiček} - \text{rezerve} - \text{izdatek za minimalne dividende}}{\text{število vseh delnic} - \text{število prednostnih delnic}}$$

$$\text{dividenda} = \frac{450.000 \text{ DEM} - 50.000 \text{ DEM} - 150.000 \text{ DEM}}{200.000 - 50.000} = 1.667 \text{ DEM}$$

V primeru, da pri izračunu dividende pride do večmestnega decimalnega števila se običajno zaokroži na dvomestno število, v tem primeru na 1,6 DEM.

Če pa je dobiček podjetja še manjši, se skoraj ves dobiček porabi le za izplačilo prednostnih dividend. Zato so prednostne delnice priljubljene zlasti takrat, ko je gospodarski položaj podjetja slab.

Praviloma prednostne delnice nimajo pravico do glasa na glavnem zboru delničarjev. Tudi nazivna vrednost vseh izdanih prednostnih delnic ne sme presegati nazivne vrednosti vseh izdanih navadnih delnic. Prednostne delnice, ki niso notirane na borzi imajo v časopisih posebno označbo. Včasih imajo prednostne delnice omejeno najvišjo dividendo, medtem ko je pri navadnih delnicah višina dividende neomejena.

Če podjetje želi spremeniti ugodnosti, ki jih nudijo prednostne delnice, potrebuje soglasje njihovih lastnikov. Tudi ko hoče podjetje izdati nove prednostne delnice, potrebuje tro soglasje lastnikov starih prednostnih delnic. Če je na tem zboru tri četrtine glasov za spremembo pogojev ali razpis novih prednostnih delnic, se lahko dejanje izvrši.

Prednostne delnice izdajo podjetja predvsem takrat, ko je prodaja navadnih delnic zaradi slabega gospodarskega položaja podjetja ali celotnega gospodarstva nezanesljiva.

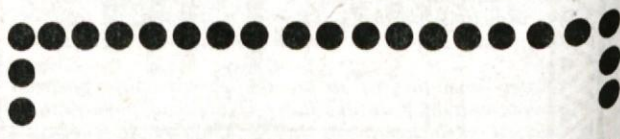
Prednostne delnice brez pravice do glasa

Prednostne delnice, ki imajo pravico do izplačila neplačanih ali le deloma plačanih minimalnih dividend iz preteklosti, nimajo pravice do glasa. Skupna nazivna vrednost teh delnic ne sme presegati skupne nazivne vrednosti vseh ostalih delnic.

Te delnice nudijo lastnikom dodatne pravice:

- Če minimalna prednostna dividenda ni bila izplačana ali ni bila v celoti izplačana, se obveznost do izplačila manjkajočega zneska prenese na naslednje leto.
- Če delničarji tudi naslednje leto ne dobijo izplačane manjkajoče minimalne dividende, dobijo pravico do glasa. To pravico imajo toliko časa, dokler niso vse prednostne dividende izplačane. V tem primeru je potrebno lastnike prednostnih delnic povabiti na glavni zbor delničarjev.

Piše Aljoša Jerovšek v sodelovanju z Intrest GmbH



Vročna linija za brezplačne finančne nasvete

- pokličete lahko vsak dan med 9.30 in 13.30 po telefonu (061) 571 - 949

finest - 20 %

Trgovina v centru Kranja na Cankarjevi 4, 1. nadstropje, tel. in fax (064)39-714.

KOZMETIČNI IN DROGERIJSKI IZDELKI

Velika izbira domačih in uvoženih izdelkov. Posebej vas opozarjamo, da smo zastopnik firme CLAUDE D'ENRI iz MILANA.

ŠMINKE, LAKI, SETI ZA LIČENJE, MANIKIR SETI, KOPALNE SOLI, PARFUMI: OPIUM, LOU-LOU, CHANEL 5, ...

OTROŠKA KONFEKCIJA

Spodnje perilo od **13,00 din** dalje
pižame od **89,00 din** dalje
maje s kapuco od **141,00 din** dalje
srajce od **114,00 din** dalje
trenirke od **130,00 din** dalje
jakne (bunde) od **399,00 din** dalje

IGRAČE

Cene vas bodo prepričale, da se vam pot čez mejo ne izplača.

Pri nakupu nad 500,00 din možno plačilo na 2 čeka.

Odperto od 9. - 19. ure
SOBOTA od 9. - 13. ure.



AVTOMARKET
TRGOVINA - UVOZ - IZVOZ
LJUBLJANA

NOVO:**DAIHATSU CUORE**

850 ccm, 44 KS, 5 vrat MPC **138.500,00 din**

PRODAJA IZ ZALOGE:

	MPC din
FIAT PANDA Yong 2	127.010,00
FIAT UNO CS 90	141.900,00
SUZUKI Swift 1.0 GL	161.910,00
SUZUKI Swift 1.3 GL	172.300,00
RENAULT 5 TL 1.4	186.678,00
PEUGEOT 205 Look	178.100,00
FIAT KOMBI DUCATO brez p.d.	259.430,00

STARO ZA NOVO

Avtomobili Renault, Peugeot, Fiat, Toyota, Suzuki, Honda

Vsi modeli - kratki dobavni roki
Plačilo pred prevzemom

Trgovski center Črnuče, Ljubljana, Titova 393,
tel. (061)374-216, 372-373, 371-176, fax. 374-693

Delovni čas: od 8. - 14. ure, ob sobotah informacije od 8. - 13. ure

OBIŠČITE NAS!

Vrhpolje 170, YU-61240 Kamnik
telefon & fax: (061) 832-875

tehnounion**ZASTOPSTVO TUJIH FIRM.**

VOŠNJAKOVA 2
LJUBLJANA

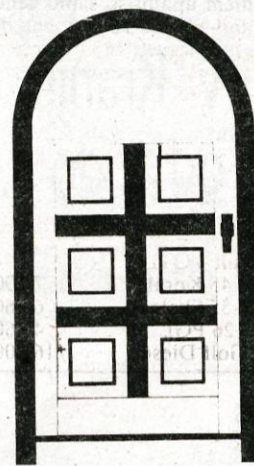
NUDI SPOSOBNIM IN AMBICIOZNI ODLIČNO PLAČANO ZASTOPNIŠKO DELO NA OBMOČJU **GORENJSKE**

NUDIMO VAM STROKOVNO POMOČ, UVAJANJE V SAMOSTOJNO TERENSKO DELO, TER MOŽNOST HITREGA NAPREDKA.

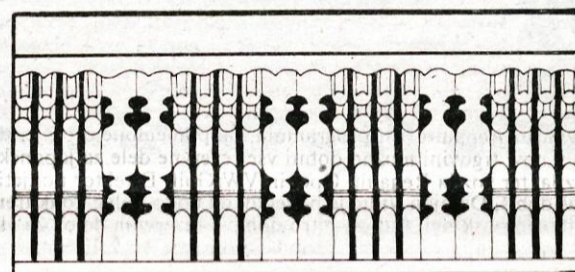
INFORMATIVNI DAN BO DNE 4. 12. 1990 OB 17. URI V RADOVLJICI, V SINDIKALNEM IZOBRAŽEVALNEM CENTRU, GRADNIKOVA 1, ZA ZAMUDNIKE SO INFORMACIJE PO TELEFONU 064/74-360.



Mizarstvo, žaga
in profiliranje
lesa

**OVSENIK ALOJZ**

Jezerska cesta 108/c
Tel.: 064-35-770



- Ko gradite in opremljate dom, vam priporočamo, da se odločite za našo opremo balkonov in vhodnih vrat.
- Poleg tega nudimo sobna vrata, talne, zaključne in okrasne letve.
- Vsi naši izdelki so iz masivnega lesa, ki vam jih izdelamo po vaših merah.
- Naša žaga vam hitro razreže tudi vašo hlodovino v vseh dimenzijah.
- Vzorci si lahko ogledate v našem razstavnem salonu

ARENA
turist
PULA

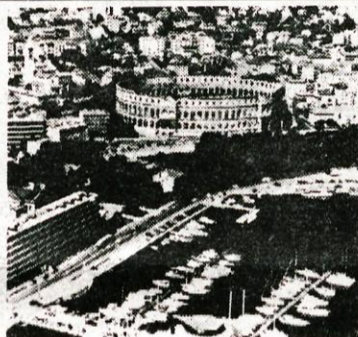
Preživite 4 praznične dni
za 29. XI. v Pulju, na jugu Istre

Pričakujeta vas hotela A kategorije »Histría« in »Brioni« z zimskimi bazeni, s športnimi in z drugimi možnostmi.

Izjemno ugodni aranžmaji**INFORMACIJE:**

Agencije Dalmacijaturist, Generalturist, Globtour, Golfurist, Izletnik, Kompas, Kvarner express, Mercator-turist, Montenegroexpress, Putnik, Slavnik, Slovenijaturist, Stop, Turist agent, Unis, Yugotours ali Arenaturist - Marketing, 52000 Pulj, Smareglia 5
Tel.: (052) 34588, 23811
Telex: 25228, 25323
Telefax: (052) 42138

◀ Hotel Histria



Najlepši čas dneva - **almira**

IN LINE JE NOVA BLAGOVNA ZNAMKA, KI VAM PRIHRANI ČAS.

K PLETENINAM LAHKO IZBERETE BARVNO USKLAJENE MOŠKE SRAJCE IN HLAČE, ŽENSKÉ BLUZE, HLAČE IN JAKNE.

IN VSE TO NA ENEM MESTU - V PRODAJALNAH **ALMIRE:**



- ◆ V RADOVLJICI
- ◆ V MODNI HIŠI PRISTAVA BLEĐ
- ◆ V GRIMŠČAH
- ◆ IN V KOKRI IN ELITI V KRANJU



ŽIVILA Kranj
trgovina in gostinstvo

Vabimo vas na MIKLAVŽEV SEJEM

na Gorenjskem sejmu
v Kranju
od 1. do 5. 12.

Obiščite nas na našem stalnem razstavnem prostoru v hali A,
kjer bomo imeli veliko izbiro igrač, sladkarij in ostalih daril.

Vstop prost!

Novoletni popust

do **20 %**
od 1. 12. dalje

za OKNA, VRATA, POLKNA, MONTAŽNE STENE, HIŠE...

IZKORISTITE
● KONKURENČNE CENE in
● DRUGE UGODNOSTI NAKUPA

JELOVICA

ŠKOFJA LOKA, tel.: 064/631-241, fax. 064/632-261

PRODAJNA MESTA:
ŠKOFJA LOKA, MURSKA SOBOTA, CELJE
NOVA GORICA, IZOLA, NOVO MESTO

V diskontu kranjske Mlekarnе

Bogata izbira, sveže in poceni

Kupci, ki redno zahajajo v diskont kranjske Mlekarnе, ne pravijo zaman, da se "sem spleča priti". Diskont je namreč dobro založen z vsemi mlečnimi izdelki iz domače mlekarnе pa tudi z izdelki drugih slovenskih in jugoslovanskih mlekarn in celo z uvoženimi. Blago je vedno sveže, ker tako zahtevajo kupci, ki v diskontu kupljene mlečne in druge izdelke prodajajo v svojih zasebnih trgovinah ali jih uporabljajo v pizzerijah in gostinskih lokalih, pa tudi cene so zaradi manjše trgovske marže nekoliko nižje kot v navadnih živilskih trgovinah.

Kranjčani in okoličani verjetno dobro vedo, kje je Mlekarna. Vsem, ki Kranja ne poznajo najbolje, pa povejmo, da je do Mlekarnе mogoče priti z različnih koncev mesta in da jo najdete v Čirčah, na robu stanovanjskega naselja Planina, nekako v vogalu križišča pri Delavskem mostu. In kje je diskont? Če rečemo, da za "tovarniško ograjo", to še ne pomeni, da kupce čakajo sitnosti pri vratarju, razne formalnosti in podobno. Nasprotno: vse je enostavno, tako kot na vsaki poti v trgovino. In kdaj je diskont odprt? V dneh od ponedeljka do petka vsak dan od 6. do 16. ure, v sobotah od 6. do 12. ure. V Mlekarni že razmišljajo, da bi delovni čas še podaljšali. Pa ne samo to: razmišljajo tudi o tem, da bi nabavili kombi in z njim po potrebi večjim kupcem (zasebnim trgovinam, lastnikom pizzerij in drugih gostinskih lokalov) dobavljali blago na dom.

Podatek, da v diskontu prodajajo 400 do 500 različnih mlečnih in drugih izdelkov, pove, da je ponudba velika in izbira pestra. V njem je mogoče kupiti vse mlečne izdelke, ki jih delajo v domači mlekarni in sira, le nekaj deset metrov proč, pa izdelke Sirele iz Bjelo-

ke iz uvoza, izdelke, ki jih potrebujejo predvsem pizzeristi (pelati, moka, šunka, jajca, olje itd.). Čeprav med kupci v diskontu prevladujejo lastniki zasebnih živilskih trgovin, pizzerij, gostinskih lokalov in menz, pa vodja komerciale Rado Veselinovič poudarja, da vedno skušajo ustreči tudi "malim kupcem". Novica, da so v diskontu trgovske marže najmanj za polovico nižje kot v navadnih trgovinah, se je hitro razširila in precej pripomogla k temu, da Kranjčani, okoličani pa tudi že drugi radi zahajajo v di-

skont.

No, skorajda bi na nekaj pozabili! V diskontu kranjske Mlekarnе imajo tudi "železno kravo" - kravo, ki daje mleko. Da tega ne bi vzeli preveč zares, povejmo, da gre za napravo, pod katero je mogoče postaviti posebno steklenico in vanjo natočiti mleko. Mleko je prav takšno kot mleko v embalaži, bistvena razlika je po besedah Rada Veselinoviča v tem, da je v steklenico natočeno mleko najmanj za petino cenejše kot v embalaži.



V kranjski Mlekarni so za pomoč poplavljenim namenili tona sira trapista oz. v denarju približno 60 tisoč dinarjev. Sir so na prizadeta območja peljali sami, dobili pa so ga v občinah Celje, Kamnik, Laško in Litija.



Rado Veselinovič, vodja komerciale: "Diskont smo odprli julija letos. Za to smo se odločili, da bi lažje in bolj ustregli zasebnikom, ki so že prej kupovali v Mlekarni, pa tudi vse bolj številnim novim lastnikom zasebnih trgovin, pizzerij... Ponudba na enem mestu pa je tudi najboljša reklama za Mlekarno."



Slavko Ivanič, namestnik poslovodkinje: "S prodajo smo za zdaj zadovoljni, še bolj pa bomo, ko se bo med ljudmi še bolj razvedelo, da ima Mlekarna svoj diskont. Pomembno se mi zdi tudi to, da zaposleni v diskontu nismo samo navadni trgovci in da o mleku in mlečnih izdelkih tudi kaj vemo."



Bojan Tičar, kupec: "S prijateljem imava na Planini živilski diskont Tonček. Ko sva premišljevala, kje bi nabavljala mlečne in še nekatere druge izdelke, sva ugotovila, da je najbolj ugodno v diskontu Mlekarnе. Izbira je dobra, cene zadovoljive, postrežba na ravni, diskont pa nama je še pri roki."



Majda Kotnik, poslovodkinja: "Čeprav je veliko težje prodajati kupcem, ki blago še prodajajo naprej, pa se mi zdi, da so kupci zadovoljni. Izbira je velika, izdelki sveži, cene nižje kot v navadnih trgovinah."



Martin Anžič, kupec: "Stanujem na Planini in do diskonta Mlekarnе nimam daleč. Danes sem si iz "železne krave" med drugim natočil tudi mleko. Cenejše je in še bolj sveže."

Gorenjski devetdesetletniki

Lovec brez psa je kot jezdec brez konja

V Selah v Rožu mu je stekla zibelka pred devetdesetimi leti. Tu "je še mihlen biu, je jančke me..." Mihej so ga klicali. Od tod prijetno pogrkavanje v govoru. Krivična usoda koroških Slovencev ga je ob plebiscitu, ko je kot borec za severno mejo ob strani generala Maistra vse preveč jasno pokazal, da je Slovenec in nič drugega kot Slovenec, po krvi, duši in srcu, vodila na to stran Karavank. Tu je pogljal nove korenine, vse življenje posvetil naravi, kinologiji in lovstvu. Kdor hoče biti lovec, mora biti tudi gojitelj, dopoveduje lovec, ki je kot jezdec brez konja. Dvainsedemdeset let je bil lovec, prvi je pri nas začel s kinološkim delom, ustanovil v Jugoslaviji prva kinološka društva lastnikov ptičarjev, brak jazbecarjev, jamarjev, šarivcev. Bil je predsednik izpitne komisije za lovsko čuvaje in lovec pri Zvezi lovskih družin Gorenjske, in bil je predsednik izpitne komisije pri Kinološki zvezi in prvi kinološki sodnik za vse pasme psov na Gorenjskem ter prvi kinolog pri nas sploh. Kinologiji in lovstvu je posvetil vse svoje življenje.



Lov je v tem koncu spadal pod kraljevi dvor in v delovni pogodbi je bilo zapisano, da morajo po potrebi pri lovu sodelovati vsi gozdni in lovski čuvaji, vsi uslužbenci žage. Naneslo je, da je bil prav Mihoš - takrat so ga menda že tako klicali - dodeljen v spremstvo kralju Aleksandru.

Kako da je postal lovec? "Zdaj je pa Jugoslavija!" so mu navdušeno pravili doma v Žigpolu in Selah. A je še ni bilo. In je tudi nikoli ni bilo. Tako je je znašel med borci za severno mejo ob strani generala Maistra.

"Mi smo se seveda eksponirali. Če bi bil plebiscit spomlad, bi ne bilo težav. Vse je tedaj dihalo za Jugoslavijo. Ker pa je bil plebiscit preložen na jesen, se je ta čas marsikaj pomembnega zgodilo. Srbi so pošiljali na Koroško svoje oborožene odrede, konjenike, ljudje so se prestrašili. Plebiscit je uspel in nam ni kazalo drugega kot: Horuck, über den Leubel!"

V Kamniku ga je najprej zaneslo. Še v uniformi je prišel. Vojaška obleka in deset prstov je bilo vse, kar je imel. Kam? Imel je nekaj gozdarskega znanja. Cegnar, star mož pri Meščanski korporaciji v Kamniku je v njem videl sposobnega mladega fanta: takoj ga je postavil za nadlogarja. Čez nekaj let so v Stahovici nemški in češki strokovnjaki začeli graditi moderno žago "na gater". Prav jim je prišel za prevajanje.

Oče je bil gozdni delavec pri veleposestniku v Žigpolu nad Dravo. Tudi Mihej naj bi naredil gozdarsko šolo. A že s sedemnajstimi leti je bil mobiliziran v prvo svetovno vojno. Sedem mesecev je preživel v demagnju fronte v Tirolah, v kaverognju brez strehe nad glavo, enkrat ni dan je dobil jesti. Vseeno je imel srečo, niso ga ujeli pri Tridentu, kot toliko drugih. Domov se je vrnil živ in zdrav.

"Nisi bil fant, če nisi imel 'gansport'. Narediti gansov šop ni lahka stvar. Znanja in spretnosti zahteva. Sam sem jih naredil zagotovo več kot tisoč, Gams ima v ozkem pasu po hrbtu najdaljšo dlako. Nad križem je najlepša, kar preliva se. Dlako prečeš, daš v kozarec, potreseš, da je 'cvet' enako visok, najdaljše dlake pobereš, zložiš v šopke, sortirano, da so enako dolgi skupaj, potem jih povežeš, dodajaš šopek šopku... Prava umetnost je narediti dober gansov šop. Najlepši, kar sem jih naredil, je bil visok 21 cm. Marsikomu sem že pokazal, kako se naredi, a ga menda še nihče ni naredil do konca. Jaz sem se naučil sam. Pri nas na Koroškem so izdelavo držali v tajnosti, a še kot otrok sem prisluhnil in videl, kako je izdelovalec potresal dlake v kozarcu. Iz treh gansov lahko narediš enega zelo dobrega in dva slabša. Moj je narejen iz šestih gansov.

Tudi vojno je Miloš preživel v Srbiji. Po osvoboditvi so iz Ljubljane pisali, da imajo zanj mesto na gozdarskem ministrstvu in da je tudi v Sloveniji treba organizirati lovitveno gojišče. Miloš Kelih je tako postal prvi direktor lovišča Kozorog Kamnik, bil je direktor GG Novo mesto, dve leti v Kranju, nato pa upravnik Gozdne uprave Pokljuka pri GG Bled. Okrog 1965. je šel v pokoj. Od takrat pa je ves svoj prosti čas posvetil le kinologiji in lovu.

Ni enostavno streljati gamsa. Ločiti moraš med mladim in starim. Starejši ima liso na stegnu in po gobcu bolj temne dlake, mlajši pa svetle. Dve živali nista enaki, tudi po barvi. In v tropu kozla ne moreš iskati, razen v prsku. Starejši se držijo sami, koliko je star pa lahko ugotoviš šele, ko ga imaš na tleh. Spoznavati gamsa se ne da naučiti, le izkušnje ti dajo svoje. Tudi polomiš ga, pošteno, in potem ali pustiš vse skupaj ali pa vztrajaš.

Lov je lep, le lovsko etiko je treba upoštevati, sicer je to navadno klanje. Odstrel pa mora biti, ker nobena žival ne živi večno.

"Bili ste dvorni lovec in potem tudi ob Titu. Kako se spominjate svojih državnikov - lovec?"

"Kralj Aleksander je bil prijeten človek. Nikoli ni bil nervozen. Če je zgrešil, se ni sekiral. Čisto drugačen pa je bil knez Pavle. Če je kdo drug več ustrelil kot on, je bil pust, užaljen, hud. S Titom sem prvič lovil še v Sremu. Nad zajca je prišel. Pokazal sem mu, kje naj stoji. Toda ni mu bilo povšeči. 'Meni se više sviđa ovde!' je dejal in postavil se je na mesto, ki si ga je sam izbral. Vnaprej sem vedel, da je to slabo mesto. In res so šli zajci mimo. 'Kako si znao?' me je vprašal potem in obrazložil sem mu, da imajo zajci svoje stečine, ki jih stari lovci poznamo. Dober lovec mora veliko vedeti. Prav znanju je danes, po moji, dane premalo pozornosti. Premalo je tečajev, šol. Včasih smo lovce bolje pripravljali na izpiti. Po tri tedne skupaj sem bil z njimi, ves dopust sem pustil, ne v gostilno ne v cerkev nisem stopil tiste dni. Tudi ko je bil drugi predavatelj zraven, sem bil z njimi, da smo skupaj ponavljali."

"Najslabšo imam ravno toliko rad, kot najlepšo. Vse pri lovcu mora biti gojitvenega značaja. Ne da se povedati nelovcu ta občutek pravega lovstva. To ni ubijanje. To mora biti. Žival bi sicer tudi sama preminila. Tako pač je. Vsaka živa stvar je na svetu začasno."

"In kaj bi svetoval mladim lovecem?"

"Če hočeš loviti, moraš gojiti! Gojitev je vse, tudi lisica. Če hočeš imeti fazane v lovskem revirju, moraš mesojede držati na kratko. Pozimi je treba skrbeti za krmišča, da so vedno dobro zalozena, kajti sicer divjad mora k ljudem. In če pride na dvorišče, tam navadno tudi ostane." ● D. Dolenc

ZAVAROVALSTVO SE PRILAGAJA NOVIM RAZMERAM

... Ker življenje potrebuje varnost

Zavarovalstvo se tudi že prilagaja novim poslovnim tržnim zahtevam. Že letos, čeprav je še precej "problematično" leto za gospodarstvo, kar se odraža tudi v zavarovalstvu, je začelo z nekaterimi izpopolnitvami oziroma novostmi, da bi zavarovalnici nudili potrebno varnost. Začeli pa so na najbolj občutljivih področjih oziroma tam, kjer so pomembne zavarovalne vrste najbolj množično zastopane pri zavarovancih Zavarovalnice Triglav.

ločen devizni prispevek v dinarski protivrednosti. Pri šolskem in kolektivnem zavarovanju je bilo to že prej, zdaj pa je ta oblika tudi pri deviznem. Takih primerov je doslej na Gorenjskem pri Triglavu že kakšnih deset, pet pa je že zaključenih.

Osebnostna zavarovanja

Na področju osebnih zavarovanj sta bili zaradi velike inflacije v zadnjih letih, predvsem pa lani, narejeni dve pomembni stvari pri življenjskih zavarovanjih. V Triglavu so se odločili za prilaganje zavarovalnih vsot in premij inflaciji dvakrat na leto. Druga posebnost pa je zavarovanje, kjer so vsi zneski oziroma dogovorjene višine vezane na izbrano valuto (marka, šiling, dolar, lira) plačljivo v dinarjih.

Na vprašanje, zakaj se za to niso odločili že prej (in so jih prehiteli na primer Avstriji), je odgovor: "Med avstrijskim in našim zavarovanjem je bistvena razlika v zavarovalnem kritiju. Pri avstrijskem zavarovanju je izpostavljena hranilna funkcija, pri našem pa zavarovalniška. Zato je naše zavarovanje kvalitetnejše. Prej pa tega nismo naredili zato, ker je šele 23. marca izšel zakon, ki nam je omogočil sklepanje zavarovanj vezanih na tujo valuto. S tem smo potem začeli 1. julija in danes je na Gorenjskem že okrog 1500 tovrstnih zavarovanj. Posebnost tovrstnih zavarovanj pa je, da jim dodajamo pri življenjskem tudi nekaj oblik nezgodnih zavarovanj..."

Sicer pa je pri prejšnjih programih dodano kritije tudi za nezgodno smrt in 100-odstotno invalidnost. Devizno pa je obogateno tudi s tako imenovano devizno odškodnino. Če se namreč zavarovavec poškoduje, ima vnaprej dogovorjen za vsak dan do-

Tretja skupina v osebnih zavarovanjih pa so razne izpopolnitve in izboljšave pri nezgodnih zavarovanjih:

Tako so razširili kritije in zmanjšali premijske obveznosti pri zavarovanju otrok, ki so v vrstici, pri gasilcih, hotelskih gostih. Na novo so uvedli zavarovanje krovodajcev. Pri potnikih v osebnih avtomobilih so močno zmanjšali premije. Razen tega tudi sproti usklajujejo kritija z inflacijo. Skratka, ocenjujejo, da so tovrstna zavarovanja precej izpopolnila in zdaj kar dobro potekajo.

Premoženjska zavarovanja

Na področju premoženjskih zavarovanj je precejšnja novost Turistično zavarovanje, ki je sestavljeno podobno kot stanovanjsko in zajema več vrst zavarovanj. Zadržanja se s tatvino vozila ali stroški reševanja, nadaljuje s smrtjo ali trajno invalidnostjo in stroški zdravljenja ter prevozi zaradi nezgod, upošteva vlomsko tatvino, rop in poškodovanje prtljage ter vključuje nenazadnje del odgovornostnega zavarovanja in stroške, ki nastanejo zaradi prekinitve potovanja, ali pa zaradi kasnejše vrnitve.

Torej gre za zavarovalno skupino, ki je sestavljena iz 5 vrst zavarovanj in je izključno namenjena vsem vrstam potovanj; od organiziranih - kolektivnih do osebnih...

Pri premoženjskih zavarovanjih so uskladili tudi izhodišča za določanje zavarovalnih vsot, premij in obračune odškodnin. Tako so izpopolnili sistem tako imenovanih revalorizacij oziroma usklajevanj zaradi inflacije. Slednje ne velja samo za letos, marveč tudi za lansko leto, ko gre za veljavna zavarovanja iz preteklega leta. Vse to v Triglavu že tekoče usklajujejo in hkrati tudi upoštevajo vse rezultate pri gospodarjenju s kapitalom ter dogovorjene revalorizacijske učinke v pogodbah...

Avtomobilska zavarovanja

Nov zakon je prinesel spremembo pri kritiju škode iz obveznega zavarovanja. Zavarovalstvo namreč ne poravnava več škod, do katerih prihaja zaradi nezgodnih povzročiteljev; tako imenovanih pleh škod n.p. na parkiriščih. Vendar pa so se v zavarovalstvu takoj lotili tudi tega problema (saj je teh škod kar nekaj).

Razvili so tako imenovano zavarovanje avtomobilov na parkiriščih. To je neke vrste delno kasko zavarovanje in se je zadnje čase tudi že precej uveljavilo in razširilo. V pripravi pa je še eno zanimivo zavarovanje. Že previdoma z novim letom nameravajo uvesti



delno kasko zavarovanje za izposojanje avtomobilov (rent a car) in sicer za čas, ko ima lastnik poškodovani avtomobil zaradi nezgode v popravilu. Lastnik avtomobila se bo v takšnih primerih lahko odločil in si na primer v servisni delavnici (tako za zdaj kaže) sposobil avtomobil.

Pri avtomobilskem zavarovanju pa pripravljajo še nekatere druge novosti in posebnosti. Tako na primer pri avtomobilskem kasko nasploh razmišljajo, da bi uvedli neko osnovno vrsto kasko kritija (kot je zdaj to zavarovanje stekel), dodali k tej na primer požar, pa potem parkirišča, najem vozila za čas popravila in na koncu sklenili polno kasko zavarovanje s škodo zaradi karambolov. Posebnost tovrstnih kasko zavarovanj bo, da jih bo vsakdo pač sam izbiral in se po zmognostih in presoji odločal za višino oziroma vrsto kasko kritij.

Poplave - neprijetno presenečenje

Novembrska poplava, ki tudi Gorenjske ni obšla, je bila v pravem pomenu besede neprijetno presenečenje. Do zdaj, kot pravijo v Zavarovalnici Triglav v Kranju, njihovih zastopniki niso niti

delali na terenu z ojačanimi ekipami cenilcev. Ugotavljamo, da bomo imeli v postopku okrog 350 zadev in sicer okrog 90 odstotkov pri zavarovanih občanov, 10 odstotkov pa v delovnih organizacijah. Do zdaj smo že končali nekaj manj kot 300 škodnih primerov, izplačali pa smo že okrog 6 milijonov dinarjev.

Pretežna večina škod izhaja iz stanovanjskega zavarovanja, ker le-to vključuje tudi pomožne prostore (kleti, drvarnice, garaže...), ki jih je tokrat voda največ zalila. Po denarju pa bodo največje obveze na elektrosistemu. Sicer pa smo pretežno dela zaradi poplav končali v štirinajstih dneh.

Pri sedanjih poplavah pa se moramo vsi skupaj zamisliti nad sorazmerno majhnim deležem zavarovalstva. V prihodnje bomo morali biti za tovrstna zavarovanja vsi skupaj bolj občutljivi. Sicer pa nas nasploh v zavarovalstvu še vedno spremlja problem vrednosti zavarovanj. V povprečju je pri zavarovanih pokrita desetina do četrtnina vrednosti. Skupni cilj bi moral biti: z zavarovanjem čimbolje pokriti pravo, realno vrednost."

In nazadnje še ena novost iz Zavarovalnice Triglav. H koncu gre do namreč priprave za ustanovitev delniške družbe Triglav d.d. Ljubljana, v kateri bo tudi območna (gorenjska) enota Kranj. Delniška družba Triglav d.d. Ljubljana bo pravna naslednica Zavarovalne skupnosti Triglav. Na ta način postaja Triglav enovita delniška družba s ciljem zagotavljanja dobra zavarovanja, dobro gospodarsko varnost ob za to potrebnih premijah. Sicer pa je to nedvomno tudi izziv, da v zavarovalstvu začno poslovati po tržnih načelih. Ta načela pa odpirajo poslovno konkurenco v Sloveniji in v prostoru ostalih republik ter seveda tudi v zamejstvu. Pomembno načelo pa bo tudi, da delniško družbo ustanavljajo delničarji, ki pričakujejo, da bo Triglav posloval tržno in profitno.

NK Triglav

Uvrstitev v prvo slovensko ligo

Kranj, 20. novembra — »Naš načrt je bil, da za prvim po jesenskem delu ne zaostanemo več kot dve točki. To smo uresničili, saj smo za prvim, Proletarcem iz Zagorja, zaostali le eno. Spomladi se bomo potegovali za prvo mesto in uvrstitev v prvo slovensko ligo. Naša ekipa je za to dovolj kakovostna,« pravi nogometaš kranjskega Triglava Goran Novkovič.

Ko je NK Triglav pred tremi sezonami izpadel iz prve slovenske nogometne lige, je gorenjski nogomet zašel v pravo krizo. Lani se je v najkvalitetnejšo republiško konkurenco uspelo uvrstiti nogometašem Nakla, prihodnje leto pa bomo v tem tekmovalju mogoče gledali kar dva predstavnika z Gorenjskega, saj ima Triglav za to vse možnosti. Triglav je dve sezoni igral slabo v drugi slovenski ligi, lani se je celo boril za obstanek. Uspešen spomladanski del pa je že kazal na povsem drugačno vlogo v novi sezoni. Trener in igralci ne skrivajo ambicij. Po jesenskem delu, ki se je končal 18. novembra, so zasedli tretje mesto na prvenstveni razpredelnici, eno točko za Proletarcem iz Zagorja in z enakim številom točk kot drugouvrščena Svoboda Ultra. Tak je bil tudi načrt. Svoboda in Proletarce bosta tudi najtrša tekmeča za uvrstitev v prvo republiško ligo, vendar bosta obe ekipi morali v spomladanskem delu v Kranju.

Ekipi Triglava se bosta decembra priključila Siniša Brkič in Alan Tušar, ki se bosta vrnila iz JLA in bosta do začetka prvenstva že pripravljena. Marca se bo iz vojske vrnil še Gorazd Pelko, ki bo najverjetneje zaigral v drugem delu. Tudi kakšna okrepitev bo dobrodošla. Želja po uvrstitvi v višjo ligo bo ob širokem izboru igralcev in marljivem delu realna.

Moštvo Triglava je izredno mlado in prav to je njegova perspektiva in prednost pred drugimi. Ne kupujejo se starejši igralci, mladih, ki že uspešno igrajo v ostalih starostnih kategorijah. Te bo treba le še uspešno vključiti v člansko moštvo. Odnos med trenerjem in igralci so dobri. To in prijateljstvo med igralci, pogojeno z dobrim delom, je dalo dobre rezultate. Spomladi bo boj za uvrstitev v prvo republiško ligo trd. Ekipi Triglava z opremo in finančno pomagajo Planika, Manufaktura in trgovina Cajna.

Za ekipo Triglava igrajo: Franc Fuchs, Goran Novkovič, Roman Rešek, Boris Gros, Ilija Jakara, Jože Hercigonja, Milan Atljaja, Novo Blagojevič, Sandi Kovačič, Rajko Kondič, Martin Jeraj, Slavko Lebar, Dušan Delič, Tomaž Špiler, Drago Kočvar, Igor Pozvek in Robert Kurelac.

A. Gasser

Množične tekaške prireditve

Kranj, 22. novembra - Iz Smučarske zveze Slovenije, od Odbora za množične tekaške prireditve smo dobili koledar letošnjih prireditev. Tako bo 16. decembra tek **Po zasneženi Pokljuki**, 29. decembra pa bo v Logatcu **Novoletni tek**. Na Osankarici bodo 6. januarja **Pohorski teki**, v Cerkljah pa 13. januarja **Cerkljanski teki**. 20. januarja so na sporedu **Duplanski teki**, 27. januarja pa **Bloški teki**. Februarja bo **Trnovski maraton** (3. februarja), v Ivančni Gorici bo 9. februarja **Tek livarja**, v Ravnah na Koroškem bo 10. februarja **Koroški maraton**, v Kranjski Gori pa bo 17. februarja **Ski tour 3**. Tudi marca se obetajo tri množične tekaške prireditve. 3. marca bo **Bohinjski tek**, 10. marca bo na Pokljuki **Pokljukiški maraton** (prej tek Yassa), 17. marca pa bo na Rogli **Tek Uniorja**.

Moški na vseh tekmah nastopajo v starostnih kategorijah: do 30 let, od 31 do 40 let, od 51 do 50 let in nad 50 let, ženske pa v kategorijah do 30 let, od 31 do 40 let in nad 40 let.

Za akcijo **Razgibajmo življenje** bodo organizatorji objavili razpise prireditev in rezultate vseh sodelujočih v dnevnem časopisu. Odbor pa ne odgovarja za morebitne prestativite ali odpovedi prireditev in spremembe propozicij. ● V. Stanovnik

Smučarski sejem v Škofji Loki

Škofja Loka, 27. novembra - Škofjeloški smučarji organizirajo v športni dvorani na Podnu sejem rabljene in nove smučarske opreme. Sejem bo odprt 29. in 30. novembra in 1. decembra med 9. in 19. uro. Vsak dan bo zrebanje vstopnic za nagrade. ● P. Pokorn

Šah

Zmaga Murke iz Lesc

Kranj, 23. novembra - Na 14. šahovskem festivalu Iskra 90 pod pokroviteljstvom Iskre Telekom je zmagala v prvi skupini ekipa Murke I iz Lesc v postavi Osterman, Jerič, Mali in Harinski pred ekipo Tomo Zupan in Olševkom, Slogo itd. V II. skupini je zmagala Sava Kranj pred pionirji Tomo Zupan in Fronto II iz Ljubljane, v III. skupini Upokojenci iz Škofje Loke pred Gumarjem iz Kranja in Iskro Števcu, med ženskami pa Iskra MKD pred Iskro Tel in Iskro Telekomom. ● J. Cimperman

Lokostrelci v Šenčurju

Šenčur, 10. novembra - V telovadnici osnovne šole v Šenčurju je bil prvi turnir zimske lokostrelske sezone, na katerem je sodelovalo 52 lokostrelcev iz vse Jugoslavije. Najbolj se je izkazala Irena Rosa iz Ankarana, ki je kategoriji compound neomejene s 556 krogi dosegla nov državni rekord v disciplini indoor 18 metrov. Tekmovanje je organiziral Lokostrelski klub Šenčur.

Rezultati - člani prosto: 1. Samo Medved (Moste) 576, 2. Stanko Natlačen (Postojna) 552, 3. Simon Pavlin (Ikos Kranj) 544; compound neomejeno: 1. Milan Mišljenovič (Beograd) 581, 2. Dušan Krivec (Šenčur) 572, 3. Johan Škofic (Domžale) 571; instinktivno: 1. Dušan Letnar (Kamnik) 446, 2. Franci Klemen (Dragomer) 409, 3. Peter Strnad (Moste) 406; članice compound: 1. Irena Rosa (Ankaran) 556 (DR), 2. Zdenka Iskra 504, 3. Vida Lukanc 454 (obe Šenčur). Med članicami prosto je zmagala Marija Tomazin (Jesenice) 503, med članicami instinktivno Jelka Povše (Kamnik) 397, med mladinci prosto Uroš Rozman (Jesenice) 445, med mladinci instinktivno Miodrag Gogič (Jesenice) 475, med pionirji instinktivno so bili najboljši Jeseničani Aleš Gruškovič 271, Nihad Hadžimiratović 228 in Primož Reškovič 155, med pionirkami prosto je zmagala Jerica Škofic (Domžale) 219 in med pionirji compound neomejeno Janez Škofic (Domžale) 321 krogov.

M. Podražaj

Naši smučarji in smučarke so pripravljene na začetek sezone

Na tekmah bomo pokazali, kaj zmoremo

Vodstvo naših alpskih reprezentanc in naši smučarji so prepričani, da bo tudi letošnja sezona uspešna. Porok za to so dekleta s Pušnikovo, Bokalovo in Šarčevo v načelu, pa tudi večnoma mlada moška ekipa.

Ljubljana, 24. novembra - Na tradicionalni tiskovni konferenci alpskih reprezentanc, ki so jo pred pričetkom sezone pripravili minulo soboto v Ljubljani, so naši optimistično razpoloženi. Kljub vrsti težav v pripravljalnem obdobju so vsaj najboljši v dobri formi in pripravljene spopasti se s svetovno elito. Tekme v svetovnem pokalu se tako za fante kot dekleta začnejo že prihodnji teden (če ne računamo tistih, ki so bile že poleti v Novi Zelandiji), vrhunec letošnje sezone pa bo prav gotovo svetovno prvenstvo v Saalbachu, ki bo potekalo od 21. januarja do 3. februarja prihodnje leto. Prireditelji so se minuli četrtek predstavili tudi v Ljubljani.

"Zastavili smo si cilj, da na tekmah pokažemo, kaj zmoremo in rezultati naj bodo tisti, ki bodo dokazali, kakšno je bilo letošnje delo Smučarske zveze in kaj v teh težkih trenutkih še pomeni," je ob začetku tiskovne konferenec poudaril direktor alpskih reprezentanc Tone Vogrinec.

V prvi ženski ekipi je pet tekmovalk

"Naše delo je letos potekalo po načrtih. Nekaj problemov smo imeli z vremenom, sicer pa smo priprave speljali tako kot vsa leta. Gotovo je delo otežila tudi menjava smuču pri tekmovalkah, ki so v svetovnem vrhu. Vendar je bilo vse dobro in korektno rešeno in zato niti ni bilo preveč motče. Mislim, da je ekipa pripravljena. Tudi razpored tekem je tak, da se bo dalo pred svetovnim prvenstvom še kaj korigirati in ne bomo imeli težav doseči načrtovanih rezultatov," je povedal glavni trener ženske reprezentance Jože Drobnič.

Ekipa letos šteje pet tekmovalk. To so Veronika Šarec, Katjuša Pušnik, Nataša Bokal, Narcisa Šehovič in Urška Hrovat. Zaradi poškodbe je prenehala Mojca Dežman, prav tako pa v ekipi zaradi že znanih vzrokov ni več h Mateje Svet.

Poleg rezultatov v tekmovalju za svetovni pokal so si letos reprezentanci zastavili tudi uvrstitve na svetovnem prvenstvu. Tako naj bi se Veronika Šarec v slalomu uvrstila do petega mesta, v veleslalomu pa do petnajstega. Katjuša Pušnik ima za cilj uvrstitev v slalomu do desetega mesta, v veleslalomu pa do osmega mesta. Po tem kar kaže njena sedanjost pripravljeno, pa bi bili rezultati lahko tudi boljši. Nataša Bokal naj bi se na svetovnem prvenstvu v slalomu uvrstila do desetega mesta, v veleslalomu pa do dvajsetega. "V tem trenutku bi lahko rekli za Natašo, da je v dobri formi, da je pripravljena na sezono in da so njene ambicije lahko tudi nekaj višje - v slalomu

Hokejski daj - dam

Na prvem decembrskem hokejskem derbiju na Jesenicah bo že drugo zrebanje v nagradni igri Hokejski daj - dam, kjer bodo podelili novih enajst bogatih nagrad, prva je 10.000 dinarjev. Nagradne kartice lahko kupite na novih prodajnih mestih v škofjeloškem koncu: gostilna Katrnik, gostilna Pri Aleksu, okrepčevalnica Ambasada v Zireh, okrepčevalnica Primadona na Trebiji, gostilna Lipan na Hotavljah, okrepčevalnica Pri Zalagarju v Dolnji vasi, bife Silva v Gorenji vasi, pizzerija Krekov hram v Selcah, pizzerija Log in bife Racovnik v Železnikih, brunarica Mah v Škofji Loki, gostilna Pod Rodico v Grahovem; v kamniškem koncu v trafiki Petek pri avtobusni postaji, v gostišču Pod gradom in v gostilni Grog v Kamniku, v gostilni pri Planinskem orlu in v okrepčevalnici Bat v Stahovici, v gostilni Pri Narobetu v Trzinu, pa tudi v gostilni Marinšek v Naklem pri Kranju in v avtobusnem prevozu Bonita 11 na Jesenicah. Denar, ki ga bodo dobili s Hokejskim daj - damom, bodo porabili za razvoj hokeja na Jesenicah, predvsem za nemoteno delo mladih selekcij, pa tudi članske vrste. ● I. K.



"Za dobro smučarije sem včeraj sklenil s piscem člankov v Mladini, ki so razburkali slovensko javnost, sodno poravnavo, na osnovi katere mora Vinko Vasle v Mladini objaviti naslednji tekst: "Obdolženi Vinko Vasle obžalujem vse žaljive in neresnične navedbe o zasebnem tožilcu Tonetu Vogrincu v svojih člankih objavljenih v tedniku Mladina št. 22 z dne 8. 6. 1990 in št. 23 z dne 13. 6. 1990 ter se za takšne objavljene navedbe in trditve opravičujem. Poleg tega se Vinko Vasle zaveže, da bo povrnil Tonetu Vogrincu dosedaj nastale stroške kazenskega postopka z njegovim zastopanjem v znesku 1.320 din. Vinko Vasle se tudi zaveže, da bo nakazal Zvezi paraplegikov znesek 20 tisoč din v roku petnajstih dni." Po drugi strani sem se jaz obvezal, da ne bom tožil Vasleta zaradi odškodnine, da "povlečem" obe tožbi in da naprej ne tožim več. To je v bistvu kompromis, iz katerega smo gotovo izstopili čisto. Naš interes je gotovo, da se o smučarskem športu piše in stalno sem na razpolago za kakršnekolik podatke, tudi za takšne, ki bi bili morda za nas neprijetni. Pred javnostjo nimamo ničesar skrivati in pripravljene smo dati vse informacije. Moje mnenje je tudi, da v tem trenutku nima smisla "vračati udarcev" vsem, ki so bili v zadevo vpleteni. Osebnost se bom skušal koncentrirati le na to, za kar me Smučarska zveza plača - seveda, če bo zadeva tudi z druge strani korektna. Če pa to ne bi bila, pa še vedno obstaja možnost, da v spor stopi Smučarska zveza in zahteva odškodnine. Te bi bile dokazljive, saj nam je vsem jasno, da je naš smučarski šport zato doživel veliko škodo," je na tiskovni konferenci tudi povedal Tone Vogrinec.

"Letos je na delo smučarske zveze vplivalo več elementov. To pa so zlasti težko gospodarsko stanje, napadi s strani Mladine in pa stanje v Elanu. Tako Smučarska zveza kot njeni posamezniki niso imeli ničesar skupnega s težavami v Elanu. Nasprotno, mislim, da je Smučarska zveza tista, ki je "potegnila krajši konec", saj smo v Elanu in Lesu izgubili znaten del sredstev za svoj program. K temu so pripomogle tudi težke gospodarske razmere pri nas in stanje v Smučarski zvezi je bilo poleti zelo težko. Kljub temu smo se odločili, da gremo z vsem programom naprej in mislim, da bodo rezultati v sezoni to tudi dokazali. Akcija Podarim - dobim se začneja novembra in odziv na to akcijo je za nas izjemno pomemben. Z njo bomo lahko in moramo sfinancirati naš program do prihodnjih olimpijskih iger. Skratka, upam, da je najtežje obdobje za nami," je poudaril predsednik Smučarske zveze Slovenije Janez Zajc.

tudi do petega mesta," pravi trener Jože Drobnič.

Sicer pa so dekleta letos imela 42 dni priprav na snegu, če bo od teh dveh pričakujemo kakšno točko, od Benedika v slalomu in Robiča v veleslalomu. Vsi ostali naši tekmovalci so rojeni po letu 1970, tako da imamo izredno mlado in, lahko trdim, zelo perspektivno ekipo. Mislim, da imamo, razen Norvežanov, daleč najmlajšo A reprezentanco. Tem fantom pa ne smemo postaviti previsokih ciljev v svetovnem pokalu, vsekakor pa so cilji postavljeni visoko v evropskem pokalu in na FIS tekmovanjih. Predvsem se od njih zahteva napredek na FIS listah v vseh disciplinah," je ob predstavitvi letošnje moške ekipe poudaril glavni trener Matjaž Kranjc.

"Moška reprezentanca je letos izpolnila ves program treningov slaloma, ponagajalo pa jim je

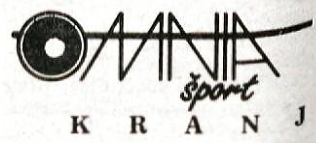
Moška ekipa je večinoma mlada, vendar perspektivna

"Seveda pri pripravljanju srednjeročnih načrtov nihče ni računala, da bomo morali ekipo tako pomladiti. Z odhodom Tomaza Čizmana, ki se je julija odločil za pot med profesionalce, pa smo morali spremeniti tudi

Letos bodo naša dekleta in fantje nastopali v novih oblačilih živahnih barv. Tako bodo razpoznavni po zelenih dresih z modrimi kokami, pa tudi smučarski pajaci in buden bodo zeleni z vijoličasto, rumeno in modro kombinacijo. Generalni pokrovitelj ostaja UNIOR, sponzor tako ženske kot moške reprezentance pa je po novem italijanska firma ZUEGG. Seveda pa ostajajo tudi številni drugi sponzorji.

V četrtek sta se na posebni novinarski konferenci predstavila letošnja organizatorja svetovnih prvenstev alpskih smučarjev in nordijcev. Tako v sosednji Avstriji v Saalbachu in Hinterglemmu, kot v Val di Fiemmu v Italiji se vneto pripravljajo na osrednja letošnja zimskošportna dogodka. Oboji namreč pričakujejo poleg tekmovalcev tudi veliko število ljubiteljev smučanja, med njimi tudi precej naših, saj sta obe smučarski središči blizu Slovenije. Karte bodo po dostopnih cenah (od 80 do 150 din), dokaj poceni pa bo moč tudi prenočevati v številnih nočitvenih kapacitetah.

vreme v zadnjih štirinajstih dneh, ko so imeli v načrtu treninge v veleslalomu in superveleslalomu ter nekatere pregledne tekme z drugimi reprezentancami in B reprezentanco. "Kljub temu bomo šli hrabro v prva tekmovalja, štartali bomo tudi na prvi tekmi superveleslalomu, kjer imamo pravico nastopiti le z dvema tekmovalcema. Prepričan sem, da imamo ekipo, ki bo v povprečju nedvomno naredila vzpon. Nisem pa prepričan, da imamo trenutno tekmovalce, ki bi lahko zadovoljili našo javnost in tudi nas trenerje, ker veste, da smo zadovoljni le z uvrstitvami med deset najboljših," je tudi dejal Matjaž Kranjc in zaključil: "Torej, s fanti je trenutno vse v redu, motnje so nastale le z opremo, saj smo ostali brez rednih serviserjev. To rešujejo naši pomočniki in od časa do časa redni pomočniki iz našega "žalostnega" Elana. To pa je seveda bistven korak nazaj. Poleg tega so na vzdušje ekipe vplivali tudi neupravičeni napadi na Smučarsko zvezo, ki nedvomno skalijo mir in koncentracijo tekmovalcev." ● V. Stanovnik

**Ligaški izidi**

Nogomet - Nogometaši Živil - Nakla so v zadnjem kolu slovenske nogometne lige doma visoko premagali ekipo Vozil z rezultatom 7 : 1 (4 : 0). S tekmo manj (igrajo jo 2. decembra v Štorah) so po jesenskem delu prvenstva peti na lestvici. ● V. Stanovnik

Košarka - Košarkarji Triglava so gostovali pri ekipi Varde in izgubili z rezultatom 95 : 66 (41 : 26). V soboto, 1. decembra, košarkarji Triglava doma gostijo ekipo Železničarja (I). Košarkarice Odeje Marmorja so v derbiju slovenske lige premagale košarkarice Kranja z rezultatom 58 : 55 (22 : 26). ● V. Stanovnik

Rokomet - Rokometarje Kranja so gostovale pri ekipi Mlinote sta in izgubile z rezultatom 22 : 19 (12 : 7). V soboto, 1. decembra, ob 18. uri doma gostijo ekipo Burjo Centrocoop. Rokometarji Šeširja so doma igrali z ekipo Jadrana in izgubili z rezultatom 21 : 28. Na tekmi sta se od aktivnega igranja poslovila Andrej Završnik in Jože Ramovš. Rokometarji Preddvora so gostovali pri ekipi GPG Grosuplje in izgubili z rezultatom 23 : 19. ● V. Stanovnik

Odbojka - Ekipa odbojkaric Bleda je gostovala pri ekipi Jedinstva in izgubila z rezultatom 0 : 3, odbojkarji Bleda pa so doma zmagali z ekipo Mislinje z rezultatom 3 : 0. ● V. Stanovnik

Torek, 27. novembra 1990

Sodba deseterici, vpleteni v verigo avtomobilskih vlomov

Za kolovodjo poltretje leto zapora

Obravnava na Temeljnem sodišču v Radovljici trajala kar štiri dni.

Radovljica, 26. novembra - Temeljno sodišče v Radovljici je po štiri-dnevni obravnavi izreklo sodbo deseterici mlajših "družabnikov", ki so bili neposredno ali posredno vpleteni v niz vlomov v avtomobilih v lanskem in tem letu. Avtomobili so bili zvečine parkirani na Pokljuki, v t.i. križišču Razpotje, nekateri pa tudi na območju Dobrče, v Povljah, Bistrici pri Trziču. Iz nasilno odprtih avtomobilov so vlomilci kradli predvsem avto radio-kasetofone, akumulatorje, luči, gume, orodja ipd., na vesti pa imajo tudi vlom v pisarno SGP Tehnik pri gramoznici v Ratečah. Kolovodja večine akcij je bil 22-letni Tadej Gril iz Sp. Dupelj, ki je v priporu od 27. maja letos in mu je sodišče izreklo enotno kazen dve leti in pol zapora.

Tadej Gril, ki je najpogostejše "delal" skupaj s sovaščanom, 18-letnim Robertom K., ki na sodišču odgovarjal za pet kaznivih dejanj velike tatvine, dva poskusa kaznivih dejanj velike tatvine, osem kaznivih dejanj tatvine, kaznivega dejanja preprečitve uradnega dejanja uradni osebi, kaznivega dejanja ponarejanja vrednotnic ter kaznivega dejanja prikrivanja.

Prijeli so ga, skupaj z Robertom K., 27. maja okrog dveh ponoči, ko je vlamjal v osebni

avto, parkiran na Razpotju. Zasedo so postavili policisti iz Bohinjske Bistrice. Po opozorilu enega od njih sta vlomilca sedla v svojo stoenko. Tadej Gril je speljal in pri tem ranil komandirja Franca Savška. Kasneje so ga ustavili blejski policisti, ki so beguncema pripravili zaporo pri avtobusni postaji Krnica.

Tadej Gril je poleg nizu vlomov v avtomobile 8. januarja letos dodal še en podvig. V Kranjskem Globusu je pri Merkurju "kupil" glasbeni stolp se-

leco, ki ga je "plačal" z deseterimi ukradenimi čeki Ljubljanske banke, last Igorja F. Tadej Gril mora poleg zaporne kazni, v sorazmernem deležu z ostalimi devetimi pajdaši, poravnati vso škodo oškodovancem z obrestmi vred ter stroške sodnega postopka.

Za Roberta K. iz Sp. Dupelj, ki je (deloma kot starejši mladoletnik) obdolžen petih kaznivih dejanj velike tatvine in enega poskusa, je Temeljno sodišče v Radovljici naložilo zavodski ukrep oddaje v vzgojni zavod. Robert M., star 22 let, iz Zg. Dupelj, je za poskus kaznivega dejanja velike tatvine in pet kaznivih dejanj tatvine dobil tri mesece zapora, ostalih sedem udeležencev iz naveze pa v pogojne kazni od dveh do sedmih mesecev zapora, če v dveh letih storijo novo kaznivo dejanje.

22-letnega Primoža E. s Trebije je sodišče zaradi kaznivega dejanja tatvine obsodilo pogojno na šest mesecev zapora, 23-letnega Matjaža K. s Trebije zaradi kaznivega dejanja tatvine pogojno na tri mesece zapora, 26-letnega Matjaža P., že kaznovanega, iz Žirov pogojno na sedem mesecev zapora, Jožeta J., starega 22 let, iz Gorenje vasi - Reteče zaradi kaznivega dejanja velike tatvine pogojno na štiri mesece, zaradi kaznivega dejanja prikrivanja pa pogojno na dva meseca še 21-letnega Aleša L. iz Sp. Dupelj, 24-letnega Tomasa J. iz

Tržiča in 21-letnega Igorja H. iz Sp. Dupelj. Ti fantje so bodisi sodelovali pri vlomih, bodisi ukradene stvari kupovali ali jih sprejemali v dar, čeprav so vedeli, od kod izvirajo.

Sodba še ni pravnomočna. ● H. Jelovčan

Amnestiranci se vračajo za zapahe

Že pred štirimi meseci, ko so slovenski zaporniki s stavko izsilili od republiške vlade obljubo po amnestiji, so se kresale besede strokovne in laične javnosti o tem, ali je amnestija upravičena, pametna poteza ali ne. Zlasti, ker med zaporniki ni bilo političnih, ampak zvečine klasični kriminalci: vlomilci, tatovi, posiljevalci, morilci.

Zdaj je vse bolj jasno, da je bila amnestija, s katero se je vlada uklonila pritiskom zapornikov, zgrešena, vsaj za "rojenje" kriminalce, povratnike. O tem pričajo domala vsakodnevne vesti na časopisnih straneh kronike, ki nizajo številna nova kazniva dejanja amnestirancev. Take primere imamo tudi na Gorenjskem. Naj omenimo le enega; Franc Zaletel, ki je bil pomiloščen in izpuščen iz zapora 5. oktobra, je v mesecu dni, ko se je znova znašel za zapahi, zagrešil kar tri vlome v počitniške hišice na območju Preddvora ter rop v Strahinju.

Ob tem lahko le ponovimo misel, da ima vsak (pomiloščen) zapornik svojo ceno. Koliko škode je naredil v času, preden bi se mu iztekla redna kazen, koliko ljudi je s svojim nepoštenim početjem na novo prizadel, koliko ur (nepotrebnega) dela, stroškov je naredil policiji, preden ga je ujela v past...

Žal so razgrete glave, ki so pred meseci zagovarjale ali ugovarjale amnestiji zapornikov, zdaj večinoma potihnele. Amnestija s svojimi posledicami je, kot se zdi, pozabljena, kot napaka spravljen v vladni arhiv. Upajmo, da ne samo kot napaka, ampak tudi kot izkušnja, da kaznjencev ne kaže vsevprek pomiloščati. Cena te izkušnje je visoka. ● H. Jelovčan

NESREČE

Rešilec zbil otroka

V petek okrog pol osmih zjutraj je voznik rešilec Srečo Bogataj, roj. 1960, iz Škofje Loke na cesti pri naselju Gabrk zbil osemletnega Roka Božnarja iz Gabrka, ki je hotel čez cesto na avtobus. Dečka je avto oplazil in mu zlomil levo golen.

Ostro pred kolesarja

20-letni Marko Brelj s Koprivnika je v soboto popoldne z avtom peljal po C. 31. divizije v Zireh proti Alpini. Pri hiši št. 68 je prehitel 68-letnega Franca Možina ter pred njim ostro zavil desno prek pločnika na parkirišče. Pri tem je z desnim blatnikom zadela kolesarja, ki je padel in obležal huje ranjen. Odpeljali so ga v ljubljanski UKC.

Trk od zadaj

Slaven Puštaj, roj. 1970, iz Švice je v nedeljo po drugi uri popoldne z avtom peljal od Mlekarnice v Kranju po cesti Kranj - Škofja Loka. V križišču je zaviljavo proti Ljubljani, ko se je vanj od zadaj s stoenko zaletela 25-letna Škofjelocanka Bojana Rant. Od tam jo je odbilo v drog javne razsvetljave. Hudo ranjeno so odpeljali v jeseniško bolnišnico. ● H. J.

KRIMINAL

Policisti so prijeli Franca Bohinca iz Tržiča, povratnika, na begu iz zapora, zaradi več vlomov v počitniške hišice v tržiški, radovljiški in jeseniški občini.

V začetku novembra je neznanec v gozdu v Opalah, lastnice F. P., posekal in odpeljal sedem smrek, vrednih 13.000 dinarjev.

21. novembra med 20.30 in 22. uro je neznanec iz kolesarnice pri tovarni Alpina v Zireh odpeljal nezaklenjen moped tomos ter s tem lastnika U. K. prikrajšal za 5.000 dinarjev.

Ukradel za 47 tisočakov deviz

18. novembra med 13. uro in 23.30 je neznanec iz stanovanjskih prostorov N. P. v Kranjski Gori odnesel 45.000 avstrijskih šilingov in 200.000 lir. Ljudje kljub vse pogostejšim vlomom v stanovanja še vedno nepremišljeno hranijo denar v "nogavicah".

Manj srečne roke pa je bil vlomilec, ki je 21. novembra ob 17.30 prišel skozi kletno okno v hišo F. D. v Frankovem naselju v Škofji Loki. Ko je že nabral nekaj zlatnine in bižuterije ter vse skupaj spravil v športno torbo, ki jo je dobil v dnevni sobi, ga je presenetil lastnik. Popihal jo je in ukradeno blago "pozabil" vzeti s seboj.

Požigalca

48-letni Jože J. iz Podlubnika je 20. novembra okrog 15.40 po stanovanju in balkonu polil tri litre bencina in ga zažgal ter počakal v gorečem stanovanju, iz katerega so ga rešili sosedje. Med reševanjem se je z ogljikovim monoksidom zastropil sosed Milan M. Odpeljali so ga v UKC. Ogenj je napravil za okrog 20.000 dinarjev škode. Pogasili so ga škofjeloški gasilci. Jože J., ki je kronični alkoholik, je pred leti že požgal stanovanje. Zdravnik ga je poslal v psihiatrično bolnišnico Begunje.

V isti bolnišnici se zdravi tudi 34-letni Miro P. iz Leš nad Trzičem, ki je 20. novembra ob 23.10 pred vhodna vrata stanovanjske hiše med kuhinjo in spalnico postavil sod smole in ga zažgal, sam pa zbežal k sestri v sosednjo vas. Ogenj je pravočasno opazil oče Valentin, ki je poklical na pomoč sosedo in gasilce. Škode je bilo za 30.000 dinarjev.

Orožje in naboji

V soboto, 24. novembra, so cariniki na vstopnem vlaku Zürich ekspres na Jesenicah med oblačili v dveh potovalkah,

Halo, 93

Kranj, 26. novembra - Kranjski poklicni gasilci so v ponedeljek, 19. novembra, gasili požar v smetnjaku pri nebotičniku. Smetnjak je bil pod balkoni in če ne bi hitro posredovali, bi se ogenj lahko razširil navzgor.

V petek, 23. novembra, so gasili požar na podstrežju stanovanjske hiše Marije Bavec na C. Kokrškega odreda v Kranju. Ogenj je izbruhnil na nedostopnem delu podstrežja zaradi dotrajanosti električne inštalacije, ki vodi iz omarice skozi strop. Del ostrejša je pogorelo, škode je za okrog 60.000 dinarjev. ● H. J.

spravljenih pod sedeži v kupeju, odkrili dva avtomata M 56 jugoslovanske izdelave ter 2250 nabojev. DIsti dan so bili uspešni tudi policisti na mejnem prehodu Ljubelj. Zasačili so Ivana B. iz Kutine, ki je na začasnem delu v ZRN, ko je pod zadnjim sedežem v avtu tihotapil ameriško puško merlin z daljnogledom, ki jo je kupil v Celovcu za 6.600 šilingov.

Serija vlomov v stanovanjske hiše po Škofji Loki se nadaljuje. V nedeljo med 16.15 in 19.15 je neznanec odklenil garažna vrata hiše F. T. v Frankovem naselju. V kuhinji je vzel 500 din, iz spalnice pa 7610 DEM, 4.850 šilingov, 5.000 švicarskih frankov in 50 angleških funtov ter moški poročni prstan (skupna vrednost 65.270 dinarjev), nato pa odšel skozi balkonska vrata v pritličju.

Dva dni prej, v petek, zvečer je vlomilec prišel v hišo S. R. v Podlubniku, vendar je odnesel le za 140 dinarjev bižuterije, čeprav bi lahko tudi vrednejše predmete.

Policisti raziskujejo tudi več vlomov v parkirana osebna vozila; 23. novembra je neznanec vlomil v jugo na Moše Pijadeja v Kranju, 24. novembra ponoči v golfa v Podlublju (lastnik ga je na srečo presenetil) ter v avto v ulici Lojzeta Horvata na Planini. ● H. J.

Rop v Strahinju

Franca Zaletelja s Kokrice, star 59 let, povratnik, je bil pomiloščen in izpuščen iz zapora 5. oktobra, dobre štiri mesece pred iztekom kazni. Utemeljeno je osumljen, da je do 17. novembra, ko so ga prijeli delavci UNZ Kranj in ga poslali v radovljiške zapore, vlomil v tri počitniške hišice na območju Preddvora in v avto, svoji dejavnosti na predčasni prostosti pa je nazadnje dodal še rop.

14. novembra je okoli 9. ure prišel v stanovanjsko hišo v Strahinju 64, kjer poleg drugih živi tudi Marija D. Poltrejto uro ji je delal "družbo" v kuhinji, potem pa ga je prosila, naj odide. Zaletelj je planil proti njej ter jo s pestmi večkrat udaril v glavo in prsi, da je padla na tla. Nato je iztrgal telefonski priključek iz vtičnice, vpil nad Marijo D., da jo bo ubil. Iz predelne nočne omarice je vzel žepni kalkulator in črn usnjen etui. Pri nadaljnjem "raziskovanju" ga je zmotil poštar Franc Š., ki je prišel k hiši. Zaletelj se ga je ustrašil in zbežal, v kuhinji pa celo "pozabil" tri vrečke s svojimi stvarmi. Peš je odšel na Golnik in obiskal razne znance. ● H. J.

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Prikrivala nasilneža

J. P. je v bloku na Janeza Puharja v Kranju z nožem zabodel prijateljico C. L. Ženska je nasilneža sprva prikrivala, trdila, da jo je napadel in ranil neznanec, potem pa le priznala, da sta se z J. P. sprla in je bil on nasilni "Bosanec". Ko so ga policisti odpeljali na policijsko postajo, je bil od alkohola še vedno močno razgret, skočil je skozi steklena vrata ter jih razbil. Seveda so ga zadržali in ovadili dveh kaznivih dejanj.

Razgreta sosedo

Na Kidričevi cesti sta se ob sedmih zvečer brcala in klofutala sosedo A. T. in M. V. Oba bodo policisti poslali k sodniku za prekrške.

Napadel policista

F. Š. je pregloboko pogledal v kozarec. Pred lokalom Barok na Veljka Vlahoviča v Kranju je razgrajal, vpil, dokler nekdo ni poklical policistov. Možak se je lotil tudi policista in si tako preskrbel prenočišče v "policijskem hotelu". Sledi sodnik za prekrške.

Metala kozarce

V bistroju Jelen na Planini je zavrela kri M. B. in M. P. Ker jima natakari ni hotel postreči s pijačo, sta se znašala nad kozarce, ki sta jih metala v tla. Pred prihodom modro-belega avtomobila sta jo ucvrta, vendar so ju policisti izsledili in prijavi sodniku.

Udarila najdražjega

V lokal MM se je nekaj po deseti zvečer zatekla V. K. in prosila policiste za zaščito. Ti so ugotovili vzrok njene bojazni; z najdražjim sta se sprla in nepremišljeno ženska ga je meničtebi nič udarila. Zdaj se bo nesojena žrtev zagovarjala pred sodnikom za prekrške.

Jutranja pijanost

A. Š. iz Drolčevega naselja je čez vsako mero pijan doma razgrajal, nadlegoval ženo in sina. Policisti so zapisali, da je bila ura šele 8.20, ko so ga odpeljali s seboj in dali počivat v sobo za strežnitev.

Kar ste si že dolgo želeli...

DOGRAJEN JE

TG

trgovski center lesce tel.064/75-449

TEKSTIL•MARKET•DISKONT

90 parkirnih prostorov

Konkurenčne cene in pestra ponudba različnih proizvodov

Delovni čas v novembru in decembru:

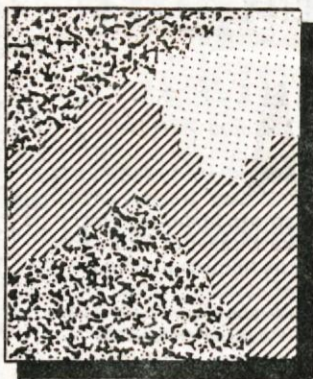
Market in Diskont od 7.-19.ure / tudi ob sobotah
nedelja od 8.-11.ure

Tekstilni oddelek vsak dan od 9.-19.ure / nedelja ZAPRTO

murka

TEKSTILINDUS KRANJ

Dobrodošli v naših trgovinah, kjer smo za vas pripravili mnogo lepih tiskanih vzorcev tkanin iz flanele in velveta. Presenečeni boste nad bogato ponudbo v modnih barvah.



Ob nakupu ne prezrite tkanin za prte z noveletnimi motivi. Naj bo praznovanje ob lepo pogrnjeni mizi še prijetnejše.

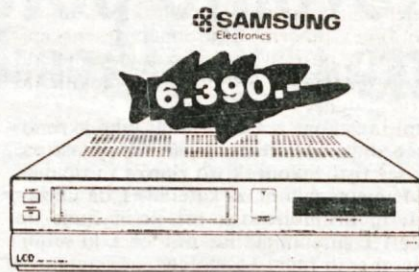
Informativno prodajni center
Tekstilindus
Prešernova ulica 1, v Kranju
Trgovina v modni hiši Pristava
na Bledu

AKCIJSKA PRODAJA CDA IZREDNA PRILOŽNOST CDA

V MESECU DECEMBRU PRESENEČENJE ZA VAS



za gotovino
7.790.-
ekran 55, teletext,
kabel tuner
black matrix



za gotovino
5.790.-
30 programov
daljinsko upravljanje



del. čas
od ponedeljka
do petka
9. do 12. ure
15.30 do 19.30
ure

mednarodno
podjetje
Ljubljana

CENTER KRANJ
C. Talcev 3
(pri gostilni
Blažun)
tel. 064/22-367

Iz ostale ponudbe: BTV Samsung 51 (model) 91 **6.290.-** — videorekorder Fischer **6.790.-**
BTV Gorenje 56 **8.990.-** ekran 63, **9.990.-**, ekran 71 **10.990.-** itd. iz programa Samsung, Fisher, Nordmende, Gorenje

Možnost nakupa na 6-mesečno posojilo

Viljudno vabljeni!

Vse tiste, ki ste potrebni oddiha, vabi

Gostišče Ciril v Atomskih toplicah



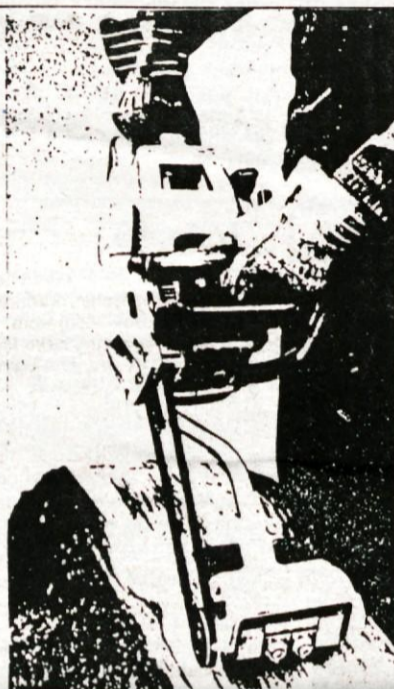
Nudimo vam vikend pakete, penziona in polpenziona po zelo ugodnih cenah (popust za otroke).

Sprejemamo naročila za izletniške skupine (kosila, večerje).

Ne najde se povsod,
treba je poiskati!

Rezervacije po telefonu:
063/828-109

Obiščite nas!



LUPILNIK

(Prikliček za motorno žago)

Je priprava, ki skupaj z motorno žago omogoča strojno lupljenje drevesne skorje. Z lupilnikom lahko delate na mestu poseka ali kjerkoli na terenu. Pripravo je možno hitro in enostavno montirati na motorno žago. po priloženem navodilu.

Zaradi majhne teže (2,5 kg) in pripravnosti priključka je lupljenje drevesnih debel zelo olajšano.

IZDELUJE IN SERVISIRA:
Tel.: 061/59-506
062/657-853

Kokra

Trgovsko podjetje KOKRA, p. o. Kranj
Poštna ulica 1

Trgovsko podjetje KOKRA Kranj, razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi
DIREKTORJA PRODAJE NA DROBNO

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- diplomant visoke šole ekonomske ali komercialne usmeritve
- pet let delovnih izkušenj
- sposobnost organizacije dela in poslovanja.

Kandidati bodo imenovani za dobo štirih let.

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj vložijo prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni od objave na naslov: Trgovsko podjetje KOKRA, p. o., Kranj, Poštna ulica 1. O izidu izbire bodo kandidati obveščeni v skladu z veljavnimi predpisi.

Zlatarna
GOLDIE

Zlatarna
GOLDIE

Stanislav Moglič

Cankarjeva 70
84240 Radovljica
tel. 064/74-577

MARKET TRENČA

V Stražišču, Gasilska 5



MARKET, KI JE HKRATI DISKONT ZAKAJ?

Računalniško vodena prodaja omogoča, da ima skoraj vsak izdelek tri cene glede na količino nakupa

PONUDBA TEDNA

Coca cola 1 liter 1 stekl. **13,90** din
2 stekl. **13,36** din
12 stekl. **12,90** din

Sirup Višnja

Fructal 1 liter 1 stekl. **33,84** din
2 stekl. **32,32** din
12 stekl. **30,51** din

Grajsko črno

Slovin 1 liter 1 stekl. **16,97** din
3 stekl. **16,23** din
12 stekl. **15,50** din

Zimski delovni čas
8. - 19. ure
sobota 7. - 19. ure
nedelja 8. - 12. ure

NOVA
ZAČASNA
TELEFONSKA
ŠTEVILKA JE
11-037

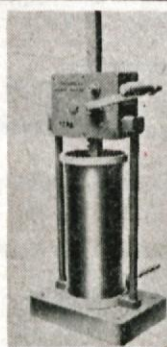
PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE!

VIDA

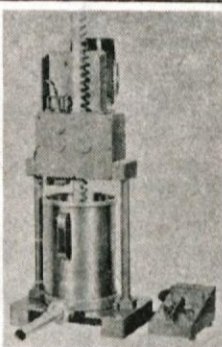
Reševa 14
blizu doma
obrtnikov
v Kranju

Naramnice od **80,00 din** dalje
Blazinice za rame od **12,00 din** dalje
Športne nogavice od **25,00 din** dalje
Gumbi - tisoč različnih vrst
Volna že od **220,00 din/kg** dalje
Zadrge
Trakovi (tudi za rolete)
Vrvi za makrame od **2,00 din** dalje
Gobelini od **200,00 din** dalje
Podloga od **70,00 din** dalje
Bombaž za kvačkanje
in pletenje od **15,30 din** dalje 20 g

Odprto vsak dan od 8. do 12. in 15. do 18. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure.



ROČNA
STOJEČA
STISKALNICA
8 - 10 - 12 KG



ELEKTRIČNA
STOJEČA
STISKALNICA
8 - 10 - 12 kg



ROČNA LEŽEČA
STISKANICA
5 - 8 kg



ELEKTRIČNI
STROJČEK
ZA MLETJE
ŠT. 32
(pogon reduktor)



ROČNA
DVIGALA Z
ZAJLO OD 500
DO 3000 KG

Polnilec za rošunko - Kljuka za meso.

KLJUČAVNIČARSTVO ALOJZ PELKO, Visoko 8, 64208 Šenčur pri Kranju, Tel (064)43-029

TEMA TEDNA

TOČA

dovolj zgodaj? Že v srednjem veku so oznanjali, da zvočni valovi preprečujejo nastajanje zrn v nevihtnem oblaku, zvočenje pa je bila tudi mila priprošnja, da bi huda ura čimprej minila.

Vse bi bilo lepo in prav, če se po sprejetem sklepu ne bi oglašala stroka, češ da je tak sklep »brez fizikalno - meteorološke osnove, šarlatanski in tako neumen, da se mu lahko smeje ves civilizirani svet.« Stroka je priporočila, naj bi naročili tuje študije o tej zadevi, če domačim strokovnjakom ne verjamejo. In da bi tudi v tujini ugotovili, da je tak sklep - traparija! Neki strokovnjak je bil še tako besen, da je zapisal, da odslej resno dvomi tudi v pomembnejše in usodnejše sklepe parlamenta, ki sprejema sklepe o zvonjenju proti toči.

Ali zdaj vidite, kako je to pri nas: vsi se v vse vtikajo in pravi blagodat je, da smo uveljavili prakso, da se tečna znanost lahko oglašuje še post festum. Proti toči ne bi nikoli in

nikdar zvonili, če bi v parlamentu sedeli razni znanstveniki, čudaki, ki si svet in njegove pojave razlagajo skrajno racionalno in ne premorejo niti najmanjših čustvenih, kaj šele transcendentalnih nabojev in prebojev.

Ali ni lepo in pluralni družbi v prid, da se uzakonjajo stare navade in običaji, ljudsko vraževerje in s tem posredno vse mejne znanosti, ki jih prava znanost tako avtoritativno zavrača? Tako dovteten parlament bi posthumno rehabilitiral še Pepelko, češ da jo je v pravljici hudobna mačeha le preveč namučila.

A vse lepe stvari vam prej ali slej lahko pokvarijo hudobci vseh sort. Ko se bo javno razvedelo, koliko naši parlamentarci dajo na stoletno pratiko in sanjske bukve, znabiti, da bo zlobna izvenparlamentarna opozicija ubrala druge strune. Zdjaj lahko malo javka in mijavka le po časopisih. Če pa ji poslej ne bo kaj všeč lahko pred skupščino ročno spusti trop črnih mačk in mačkonov, ki bodo parlamentarcem - kaj enkrat! - petkrat prekrižali pot! To pa je najhujša groza, ki lahko doleti poštenega vražeslovca.

V izogib paniki ob morebitni taki tragediji, povzemamo iz tovrstne literature učinkovit protitek: Če bodo spustili črne mačke, ni treba ne jokati in ne bežati. Dovolj je, da nemudoma obrnete glavo nazaj in zaporedoma trikrat pljunete: pc, pc, pc! Če bodo pljunci koga zadeli, ga pa bodo. Pa kaj? Za znanost, ki se uveljavlja v parlamentu, je pa že treba kaj malega potrpeti... ● D. Sedej

Oni dan so mi prišli v roke vsi sklepi, ki jih je po volitvah in do danes sprejel naš parlament. Obsežno in zanimivo čtivo, kot nalašč za branje v pustem in turbobnem jesenskem dnevu. Malo sončka ti pa le posije v dušo, ko črno na belem vidiš, s kakšno vztrajno vehemenco vrtijo kolo zgodovine in korakajo v boljši jutrišnji dan.

Med vsemi sklepi in zakoni, s katerimi mi tako skrbno tlakujejo pot v pravno državo, suverenost, samostojnost pa so mi dalec najbolj všeč tisti zakoni, ki so zlahka in takojci konkretno izvedljivi. Pametni zakoni, za katere veš, da jih zaradi njihove umnosti in priljubljenosti pri širših ljudskih množicah ne bo nihče več spreminjal. Zakoni torej, ki bi jih kot civilizirana družba morali imeti.

Med takimi sklepi, ki jih zaradi partijske blaznosti in enoumja nismo imeli, je vsekakor najboljši, najlepši in sploh naj sklep družbenopolitičnega zbora slovenske skupščine, da se proti toči uvede zvonjenje z zvonovi! Bravo! Mene so s tem sklepom neomajno in dokončno prepričali, da zdaj pa zares korakamo v Evropo, kajti ni je civilizirane države, kjer se pred točo kot nori ne bi obešali na vse razpoložljive »kembline«.

Ljudstvo, ki se toče boji, je bilo vzradoščeno. Končno se je našla razmišljajoča in brihtna glava, ki očitno ve, kakšna globoka modrost se skriva v ljudskih rekih in pregovorih. Če dobesedno vzameš rek »po toči zvoniti je prepozno«, ti pač mora priti na misel: zakaj torej ne bi zvonili tedaj, ko je še

Komunisti so zanič, Demos je pa še slabši

Ivan Kramberger, ki ga vsi poznamo po njegovi ljudski neposrednosti, potuje po Sloveniji in prodaja svoje knjige. Ivana, ki pravi, da ima Gorenjce še posebej rad in je že vložil prošnjo na kranjsko občino, da bi dobil »parcelo na britofu, saj želim biti v Kranju pokopan«, smo našli na avtobusni postaji v Škofji Loki. Pripovedoval nam je, kaj si misli o sedanjih slovenski politiki, o ponovni kandidaturi na naslednjih volitvah in še o drugih rečeh. Najbolj pa ga boli, da so mu ubili njegovo zvesto spremljevalko, opico Ančko, zato je ta tragični dogodek tudi takoj komentiral...

»Nekateri so pa res od vraga! Moja opico Ančko, ki je bila simbol slovenstva in za katero so mi ponujali 21.000 mark, so mi zaklali! Pa je bila na londonski televiziji, na BBC, iz kozarca je znala piti, na stranišče je šla in vodo pot egnila, zobe si je umivala... Grozno!

Kaj bi rekli, Ivan, v kakšnih časih živimo?

»Hudi časi so. Hujši kot prej. Prej so eni kradli, zdaj pa kradejo oboji. Ni nobenega zakona, delaš, kar hočeš. V vsaki državi mora biti nekakšen pravni red, v Sloveniji pa lahko miličnika prebudaš in bo miličnik kaznovan, zakaj je glavo držal, ne pa ti, ki si ga butal... To je žalostno, to je res žalostno. Lokalne oblasti vidijo, da ni nikjer nobenega strokovnjaka, pa vsi na debelo mučkajo in kradejo.

Zadnjič mi je telefoniral direktor Grosuplja. Lileta, oni Grubelič in se je eno uro z mano pogovarjal. Za nasvet me je prosil in ko je to govoril, sem občutil, da ni sam kriv. To je isto kot v Agrokomeru. Vsi so televizorje in avte dobivali, politiki in drugi so bili pomešani, on pa zdaj ne more povedati. Bi bil velik škandal...»

Kaj mislite o parlamentu in strankah?

»Te stranke se borijo samo za oblast! Pride oni dan neki gospod z občine mimo, se ustavi pred mano in na hitro reče: »Kramberger, mi smo volili na blef! Na oblasti so vsi tisti, ki jih nismo volili! Kar pogledajte vlado in ministre! Stranke so nesposobne; v njih so komunisti, ki prei niso



Ivan Kramberger

mogli v vlado priti, pa so zdaj v njej. Isto sranje, drugo pakovanje!

Poglej jih ti samo v parlamentu, kako se sem in tja štukajo kot otroci! Saj se jim ja čeli svet smeje! Za gospodarstvo ni nihče sposoben! Komunistična stranka in DEMOS se v parlamentu hakljajo, da je groza, gospodarstvo pa propada. Naši ministri le solzice teh izseljencev lahko v dlan lovijo in nič drugega! Razen tega, da s temi potovanji seveda na veliko zapravljajo!»

Ste bili kaj razočarani, ker na volitvah niste zmagali?

»Prav nič! Edini na svetu sem, ki je kot svoboden kandidat dobil 18 procentov glasov. Le v Franci-

ji je neki klovn dobil 6 procentov, kar je bilo že neznansko presenečenje. Amerikanci so na veliko pisali, kako da je lahko človek, dolgolasi, poseben karakter, dobil toliko glasov. Zdjaj vem: če bi imel že na začetku kratke lase, eleganco, kravato, bil gentleman, bi zmagal. In Bosance sem preveč napadal s tistim: liter mleka, kilo kruha pa vozno karto pa v Bosno! Če ne bi vojske napadal - tudi tu je 5 procentov - pa krajevnih skupnosti pa komunistov, bi bilo vse na moji strani. Demos in komunisti pa so na moj račun kasirali. A je šlo tako hitro, da nisem imel niti časa razmišljati: najprej sem moral zbrati 5.000 podpisov sam, sam financirati kampanjo, po štiri nastope sem imel na dan...«

Boste na naslednjih volitvah spet kandidirali?

»Vsekakor. Ustanovljamo tudi Ljudsko stranko, z odbori, tudi v Kranju, v kateri pa bom jaz sam član. Delavci stranke v Sloveniji sploh nimajo in naša bo na naslednjih volitvah, absolutno zmagala, saj so delavci, ki predstavljajo 70 procentov, velika žrtev teh volitev. Narod bo rekel: »Komunisti so zanič, Demos je še slabši, ostane le Kramberger.«

Boste dali kaj za prizadete ob poplavih?

»Niti dinarja! Eni bodo obogateli, reveži pa bodo še naprej ostali reveži. Saj vidite, kaj se je zgodilo ob potresu v Črni Gori. Sam sem obiskal štiri stare matice, ki jim je voda poplavlila

ozimnico v kleti. Njim sem dal zbiralnimi akcijam pa ne dam niti ficka. Tisti, ki imajo tri traktorje, jih bodo dobili še tri do štiri, tisti, ki pa so zdaj imeli malo, pa bodo tudi po poplavih ostali reveži. Zakaj pa kakšen slovenski minister ne da od svoje plače kaj za poplavljenca? Ali morajo res samo reveži dajati za reveže?

Veste, od zdaj tudi za reveže ne bom mogel več veliko dati. Moj sinek je mongoloid, revež je hudo prizadet, dal sem ga pregledati tudi v Nemčiji. To je posledica volilne kampanje, ko so o meni tako grdo pisali in je ženo, ki je velika mučenica, v Mariboru nekdo napadel. Veliko je trpela. Sineku bom zapisal sto tisoč mark, da bo imel za svoje nesrečno življenje, ko mene več ne bo.

Kučan me je že trikrat sprejel in ko sem ga prosil, da bi bil boter mojemu sineku, je takoj privolil. Rekel sem mu, da ne bom nič zameril, če bo odklonil, če bi to škodovalo njegovi politični karieri. A je odločno rekel: »Ivan, to je moja privatna stvar in z mojo kariero nima nič opraviti!« Veste, jaz bi rad, naj ima ta reveček vsaj nekaj v življenju - tudi to, da mu je bil boter neki predsednik.

Kučan me je že trikrat sprejel, Peterle pa že šestkrat ni imel časa zame. Pogledite: 18 procentov glasov sem dobil in zato nisem kar tako, a me sprejeti nočejo, ker se me bojijo. Mislijo, da bodo večno na oblasti, da jih bo narod volil. Kakšna zmotna in kako neumno ravnanje! Namesto tega, da bi nekoga, ki ima 18 procentov volilcev za sabo, sprejeli in ga pridobili na svojo stran, se ga otepajo! Kakšna samovšečnost in kako usodna kratkovidnost! ● D. Sedej

Večer z gorenjskimi poštarji

Pred leti smo v našem Časopisnem podjetju Glas sodelovali z gorenjskimi pismonošami tudi tako, da jim nismo le dvakrat tedensko trpali našega časopisa v pošto torbo, ampak smo vse poštarje povabili na kakšno skromno zakusko in samo zanje organizirali izlet. Zdjaj smo sklenili, da to lepo navado privlečemo iz pozabe. Začeli smo z družabnim večerom za vse gorenjske pismonoše. Družabno srečanje z glasbo in šaljivimi igrami smo skupaj z dobrotljivimi sponzorji minuli petek zvečer pripravili v združenem domu na Primskovem.

Franc Strupi se je v imenu podjetja PTT promet iz Kranja zahvalil Gorenjskemu glasu za prijeten večer in med drugim dejal, da je na Gorenjskem 50 pošt, da je zaposlenih 169 pismonoš in celo tri pismonošnje, tri dekleta... Dnevno je na Gorenjskem od 80 tisoč do sto tisoč pošiljk, poštarji pa vsak dan dostavijo pošto 90 odstotkom Gorenjcem, medtem ko ima 10 odstotkov prebivalstva dostavo trikrat na teden. In še zanimiv podatek: gorenjski pismonoše prehodijo dnevno 2.400 kilometrov!

Pogovarjali smo se z nekaj poštarji, ki so se odzvali našemu vabilu. Povedali so nam, kakšno je njihovo delo, nas pohvalili za to, ker smo jih povabili (»lepo je, da se nas vsaj nekdo enkrat spomni«) in rekli tudi kakšno zabavno na račun svojega dela.



okoliš meri kar 56 kilometrov, pošto pa raznašam na mopedu. Ni nobenih posebnih težav, tudi s strankami ne: če si z njimi prijazen, so tudi oni s tabo. Ta družabni večer se mi zdi kar v redu. Lepo je, da se nas vsaj Glas spomni.«

Miha Likar je pismonoša v Pred-dvoru: »Končal sem triletno gradbeno šolo, vendar sem se pred petimi leti zaposlil pri PTT podjetju v Kranju kot pismonoša. Vsak poklic je lep in časten, če ga z veseljem opravljaš. Moj delovni



dobiti. Zaslužek je kar dober, delo ni preveč naporno, tako, da mi je kar všeč.«

Brane Češka je najmlajši tržiški poštar: »Star sem šestnajst let, pri pošti redno zaposlen, raznašam pa po mestu, po Bistrici. Največje težave so s priporočenimi pošiljkami z odkupnino, saj so ljudje po službah in jih je težko



dobiti. Zaslužek je kar dober, delo ni preveč naporno, tako, da mi je kar všeč.«

Valentin Metelko je pismonoša v Gozd Martuljku: »Ne raznašam pošte le po Gozd Martuljku, ampak jo z mopedom vozim tudi v Srednji vrh. Veste, kakšna je razlika med raznašanjem pošte v vasi ali v mestu: če na vasi naslovnik ni doma, pošto mirne duše lahko zaupaš sosedu, saj jo bo zanesljivo oddal, medtem ko se bo v mestu, kjer se ljudje med seboj ne poznajo, to ne dogaja. Ljudje se najbolj bojijo telegramov - vsak ga s strahom odpre.«



najbolj pa mi je ostal v spominu pripeljaj, ko sem neki ženski prinesel telegram, da ji je umrl mož. Pred vrati je tako naneslo, da je mislila, da sem jo hotel napasti: vzela je metlo in sem jih poštno »fasal«. Telegram sem ji potem kar na tla vrgel. Psi pa seveda poštarjev nikdar niso marali: kadar so v Podmežakli samo zaslišali moj moped, je družno lajala vsa vas, ugriznil me pa nikoli nobeden ni.«

Lado Jensterle z Jenic: »Z zadovoljstvom sem bil poštar vseh 31 let, po Jesenicah in vsa ta leta sem svoj poklic rad opravljal. Vmes so me večkrat spravljali v »fabrko«, a nisem nikdar hotel iti. Spominjam se številnih dogodkov,



najbolj pa mi je ostal v spominu pripeljaj, ko sem neki ženski prinesel telegram, da ji je umrl mož. Pred vrati je tako naneslo, da je mislila, da sem jo hotel napasti: vzela je metlo in sem jih poštno »fasal«. Telegram sem ji potem kar na tla vrgel. Psi pa seveda poštarjev nikdar niso marali: kadar so v Podmežakli samo zaslišali moj moped, je družno lajala vsa vas, ugriznil me pa nikoli nobeden ni.«

Viktor Strgar iz Tržiča: »Pismonoša sem 26 let in nikdar niti pomislil nisem, da bi bil kaj drugega. Zamisliti si nisem mogel, da bi »obil za ograjo«, veliko rajši imam razgibano terensko delo. Z ljudmi pa moraš biti domač, prijazen in tako nimaš nikdar nobenih problemov. Huje je s psi - oja, tudi ugriznil so me že. Ljudje takoj začutijo, kakšen si in če si pošten in se nate lahko zanesajo, potem je vse v redu. Ta družabni večer pa je zelo v redu, saj se nas je doslej takole spomnil samo Gorenjski glas.« ● D. Sedej, Foto: Gorazd Šinik



Veste, kaj je pomembno? Poštar, ki je dolgo

Miro Koritnik, pismonoša iz Besnice: »Pismonoša sem trinajst let in zato delo dobro poznam, ljudi v »rajonu«, kjer delam, pa tudi. Če normalno in poštno delaš, te ljudje spoštujejo, sam pa sem povrh vsega še rad med ljudmi.

TEKSTILINDUS

KRANJ

Gorenjesavska c. 12
Kranj, p. o. 75

Na osnovi sklepa komisije za delovna razmerja in nagrajevanje ponovno objavljamo pristo delo in naloge v splošno kadrovskem sektorju

PRAVNIKA

Pogoji:
- VII. stopnja zahtevnosti (diplomirani pravnik)
- 3 leta delovnih izkušenj na strokovnih delih pravnih poslov
- pravosodni izpit
- poskusno delo tri mesece
Kandidati, ki izpolnjujejo navedene pogoje, naj oddajo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v splošno kadrovski sektor podjetja najkasneje v 8 dneh po objavi. Informacije po tel.: 26-864.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.



LESNA INDUSTRIJA IN OBJEKTI GRADIS.
KIDRIČEVA 56, 64220 ŠKOFJA LOKA, tel.: 064/632-181

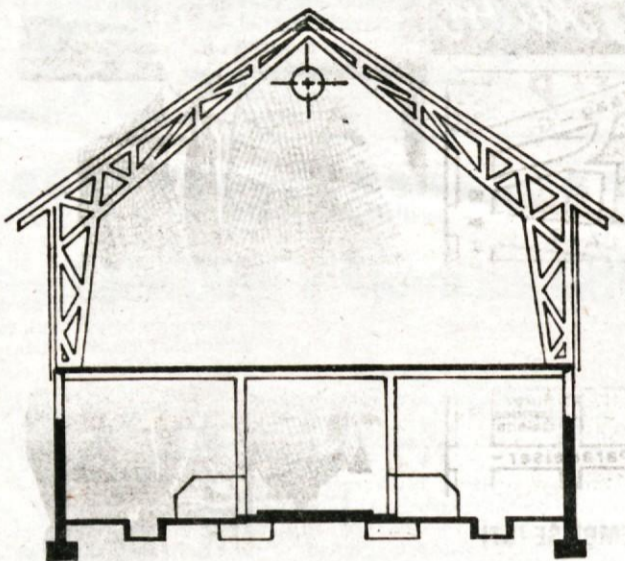


NAŠA PONUDBA:

- NOTRANJA OPREMA IN STAVBNO POHIŠTVO PO NAROČILU
- LESENE OBLOGE, OGRAJNI ELEMENTI IN STOPNICE
- ŽAGAN LES VSEH VRST

NOVOST V PONUDBI!

MONTAŽNI KMETIJSKI IN DRUGI GOSPODARSKI OBJEKTI Z MOŽNOSTJO PRERAZGOVANJA VELIKIH RAZPONOV (OD 10 DO 20 m) BREZ PODPOR.



HOBY

TRGOVINA:

ZA VSE, KI SO SAMI SVOJI MOJSTRI.

Tel. 632-181

Odslej do pohištva ceneje!

V ponedeljek, 26. 11. 1990, prične s poslovanjem

Šterov

SALON POHIŠTVA

d.o.o.

V Škofji Loki, Podlubnik 266

Nudimo vam pohištvo vseh pomembnejših domačih proizvajalcev **po najkonkurenčnejših cenah**. Poleg tega pa tudi uvoženo pohištvo iz Italije, Avstrije in Nemčije.

Salon je odprt vsak dan od 9. - 12. ure in od 14. - 19. ure.
Ob sobotah pa od 9. - 12. ure.

Velika izbira
DARIL ZA OTROKE
v veleblagovnici
GLOBUS, Kranj

Raznovrstne igrače iz uvoza
- kocke KAWADA in BASIC
- UNICEF puzzle po 80,00 din
- avtomobilčki od 30 din dalje
- slikanice, igrače iz lesa, blaga...

Sanke po 255,50 din
Smuči z okovjem po 694 din
Drsalke od 403 din dalje
Otroške bunde od 824 din dalje
Glasbila - harmonike, klaviature in orglice
Otroška oblačila po izredno ugodnih cenah

Netova



Pekarna Kranj

Nudimo vam tudi biološko bogatejše proizvode, kot so BIO, ALPIN, SUVITA, KORUZNI in SOJIN KRUH. Izdelani so iz mešanice različnih žit z dodatki semen in otrobov. So brez konzervansov in obdržijo svežino 5 do 8 dni.

Poleg tega prodajamo avstrijske proizvode: Müsli vseh vrst, krekerje, flipse, prepečenec in lahke kruhke.

LANGO

Cankarjeva 5 64000 KRANJ tel: 064/23-474

USNJENA GALANTERIJA

- torbice
- čevlji
- škornji

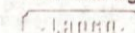
Vse po izredno konkurenčnih cenah

DROGERIJA

- kozmetika
- parfumi
- modni dodatki

Vse po več kot ugodnih cenah

Vam nudi trgovina



Vsak dan od 9. - 19. ure
sobota od 9. - 12. ure

ZA PRAZNIČNE MIKLAVŽEVE DNI

DELIKATESA



cekar BLED

smo vam pripravili veliko ponudbo sadja in suhomesnatih izdelkov ter daril za Miklavža po ugodnih cenah. **Vsak dan svež kruh.**

Trgovina odprta 29. in 30. 11. od 7. do 13. ure.

Ob nedeljah odprto tudi popoldne!

Obiščite nas!

NOV NOČNI LOKAL V TRŽIČU



ROBINSON club TRŽIČ

DETELJICA

(v novem delu prodajnega centra)

Odprto vsak dan od 21. - 02. ure

ZA VSE, KI UŽIVAJO V PRAVEM PLESNEM KORAKU!

TEDI TRGOVINA ZA TEKSTIL IN IGRAČE PREŠERNOVA 10, KRANJ

SUPER PONUDBA!

JEANS HLAČE	150 din	JOGI RJUHA (90 x 190)	
TERMO HLAČE	150 din		99 din
TENIS NOGAVICE	15 din	BRISAČE (50 x 70)	39 din
ŽENSKÉ HOLA-HOP	19 din	KUHINJSKA KRPA	15 din
		MOŠKE JAKNE	529 din
MOŠKE FLANEL		IGRAČE ŽE ZA	20 din
SRAJCE	150 din		

IN ŠE 90 POCENI PROIZVODOV OBIŠČITE NAS IN SE PREPRICAJTE!



VELO

TRGOVINA VELIKO IN MALO p. o., KRANJ, Titov trg 1

KREDITNA PRODAJA

Z UGODNO OBRESTNO MERO

- **MOTORNIH ŽAG**
- **MOTORNIH KOLES**
- **IN VSEH DRUGIH IZDELKOV**

VABLJENI!

KOROŠKI NAKUPOVALNI VODIČ

Obiščite BELJAK,
kjer ni toliko gneče!

Iz Avstrije verjetno ne boste odhajali s praznim
bencinskim rezervoarjem, saj je bencin trenutno tam cenejši!

Povprečne cene: navaden 9,40 ATS
super 9,90 ATS
neosvinčen 9,30 ATS



Po utrujajočih
nakupih v Avstriji
se okrepčajte
v PIZZERIJI ORLI
v Tenetišah

Pizze iz krušne peči,
solata orli, solata kraljica.

Odprto vsak dan od 17. - 24. ure
sobota, nedelja, prazniki od 12. - 24. ure

NOVO BAR ORLI: VROČA ČOKOLADA

V soboto,
8. decembra,
bodo zaradi
praznika
vse trgovine
na Koroškem
ZAPRTE!

Only you
SUBARU

AKCIJA:
SUPER CENE
ZA ZIMSKE GUME
IN PLATIŠČA

CELOVEC,
ROSENTERSTR. 48
Tel.: 9943-463-511745

AUTOHAUS
TREFF

DOMEVSCEK

FURNITZ PRED BELJAKOM
KÄRNTNERSTRASSE 50,
TEL.: 9943-4257-2210

ODLIČNE CENE IN TAKOJŠNJA DOBAVA

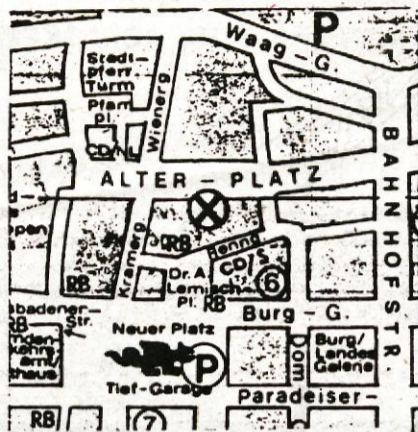
3 X 3 LETA GARANCIJE

- NAD. DELI IN SERVIS
- DODATNA OPREMA



MITSUBISHI

Anzug Salon



SALON OBLEK
BREZPLAČNE SPREMEMBE ŠE ISTI
DAN.
ODPRTO: PON. - PET. 9.00 - 18.00
SOB. 9.00 - 12.30
VSAKO PRVO SOBOTO V MESECU
9.00 - 18.00



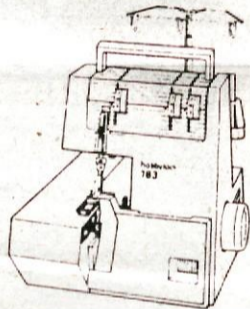
PFAFF STREICHER brother

PFAFF

HOBBY LOCK 783

neto ATS

5.817.-

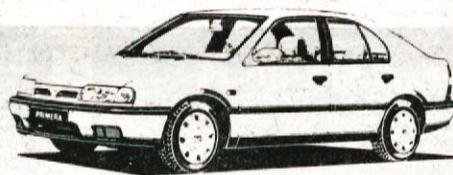


NUDIMO VAM VSE
ŠIVALNE, PLETILNE IN
OWERLOCK STROJE
ZNAMKE PFAFF,
BROTHER, BABY LOCK,
JUKI, ELNA, BERNINA,
HUSQVARNA itd...

CELOVEC (CENTER)
10. OKTOBERSTR. 22
TEL.: 9943-463-513648

NOVO: PRIMERA 1.6 ATS 157.500.-

NISSAN



SINTSCHNIG

MICRA 1.2 95.400.-
SUNNY 1.6 113.600.-
TERRANO 4 x 4 TURBODIESEL 282.500.-

- EKSPORTNE CENE
- POPUST PRI GOTOV. PLAČILU

CELOVEC
LASTENSTR. 58
Tel.: 9943-463-33114

BELJAK
KARAWANKENWEG 56
Tel.: 9943-4242-33112

PONUDBA !

1 pralni stroj GORENJE

+

1 mikser PHILIPS

1 + 1 = ATS 4.390.-



stauber

VILLACH, Bahnhofstr. 7,
in za pivovarno
(Gabelsbergerstraße)
Tel. 04242/28 4 16

WIESNER

CELOVEC, ROSENTERSTR. 205
Tel. 9943-463-281913

- NADOMESTNI DELI ● SERVIS
- DODATNA OPREMA ● VELIKA IZBIRA VOZIL

STALNO ODLIČNE NETO CENE RAZSTAVNIH AVTOMOBILOV Z 2000 KM.

RAUSCH

BOROVLE
KLAGENFURTERSTRASSE 42
Tel.: 9943-4227-3745

- NADOMESTNI DELI ZA VSA VOZILA (NOVI IN RABLJENI)
- DODATNA OPREMA
- GUME VSEH DIMENZIJ
- VELIKA IZBIRA VOZIL

Osebnopovabilo
za obisk firme
FORD KAPOSI
v Celovcu, Pischeldorferstrasse 219



Največji koroški FORD zastopnik vam nudi lepo izbiro
novih modelov FORD po izredno ugodnih eksportnih cenah.
Na razpolago vam je tudi trajno skladišče testiranih
rabljenih vozil brez prometnega davka. Na voljo so tudi
provovrstna servisna služba in popravila, kot tudi veliko

urejeno skladišče nadomestnih delov. Na razpolago so
vam tudi slovensko govoreči sodelavci. FORD KAPOSI
se veseli vašega obiska. Pri telefonskih informacijah se
obrnite, prosimo, na gospo Steck ali na gospoda Wuksc-
ha.



Kaposi



CELOVEC, Pischeldorferstrasse 219, Telefon: 9943-463-42200-0



NA PODROČJU IGRAČ

S TEM OGLASOM
DOBITE ŠE DODATNO
10 %
POPUSTA NA VSE!

MALI OGLASI

☎ 27-960
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Ugodno prodam večji prostostoječi HLADILNIK z zamrzovalnikom, popolnoma nov, še zapakiran. ☎ 68-003 16919

Oljni GORILEC, nov, nemški, 11 - 50 kcal, ugodno prodam. Golnik 94

Ugodno prodam 80-litrski kombinirani električni BOJLER. ☎ 79-713 17167

Prodam GRAMOFON Akai in RADIKASETOFON. Bistrica 13, Duplje (pri Podbrezjah) 17203

Prodam vakumsko ČRPALKO za cisterno Creina. ☎ 65-875 17205

Ugodno prodam nov PRALNI STROJ Gorenje PS 306 in RADIO-KASETOFON z gramofonom Univerzum. ☎ 11-028 ali 34-116 17238

Prodam barvni TV Fischer, ekran 70 cm, digital, teletext, daljinsko upravljanje, še v garanciji, za 1.500 DEM in barvni TV Iskra, ekran 55 cm, daljinsko upravljanje, za 600 DEM. ☎ 23-201 ali 45-376 17241

Prodam nov special disko RADIO-KASETOFON in OJAČEVALEC, 200 W. Cena 870 DEM v dinarski protivrednosti. Podhom 36, Zg. Bitnje 17248

Ugodno prodam GLASBENI STOLP Grundig. ☎ 82-105, po 19. uri 17250

Prodam TRAKTOR Tomo Vinkovič, letnik 1987 in KULTIVATOR. ☎ 622-984 17273

Overlock Pfaff (4 niti, 2 igli), nov, narabljen, z garancijo in gospodinjski ŠIVALNI STROJ pfaff, ugodno prodam. ☎ 25-650 17274

Prodam uvoženo namizno REZKARICO, stoječo REZILKO za železo in litoželezno PEČ za centralno kurjavo, z gorilcem. Pavla Zavri, Predoslje 132, Kranj 17279

Prodam termoakumulacijsko PEČ, 3,5 kW. Sr. vas 15/a, Šenčur, ☎ 41-817 17292

Ugodno prodam starejši barvni TV, ekran 63 cm. Zalar, Visoko 16, Šenčur 17303

Ugodno prodam nov KÜPER-BUSCH, rjave barve. Novak, Trboje 132, Kranj

Ugodno prodam nov ELEKTROMOTOR 5,5 kW 2880 obratov. Za. Duplje 80

OBVESTILA

Graditelji - inštalaterji pozor! Po konkurenčnih cenah izdelujem peči in bojlerje za centralno ogrevanje. ☎ 063/39-878 - Tone Aplenc, Prekorje 29 a, 63211 Škofja vas

Avtokleparstvo v Nakeln, Krakovo 1, vam poleg KLEPARSKIH in LIČARSKIH storitev nudi še POSLIKAVO karoserij, reklamnih tabel in vseh vrst stekla (vitraži) z ameriško retušo. ☎ 50-051, int. 26 in 57-719 16910

Opravljam POSLIKAVO sten v otroških sobah. Po dogovoru možna tudi poslikava ostalih prostorov. ☎ 57-719 16991

VODOVODNO INSTALACIJO NA HIŠI (novo ali popravila) vam izdelam solidno in kvalitetno! ☎ 28-427 17011

ROLETE, ŽALUZIJE, v različnih barvah in izvedbah, izdelujemo, montiramo, popravljamo in obnavljamo. ☎ 26-919 17209

PREDNOVOLETNE POČITNICE NA DOBRČII Omogočite svojim otrokom, starim od 10 do 13 let, prijetne novoletne počitnice, s številnimi aktivnostmi. Informacije na ☎ 50-136 ali 51-549, popoldan

POPRAVLJAM vse vrste hladilnih naprav! Brane Čadež, Poljane 64/a, ☎ 65-817 17230

IZOLIRAM cevi centralne kurjave in toplovoda, z AL pločevino, volno in drugimi materiali. Hitro in poceni! ☎ 061/216-673 17240

Sprejemam NAROČILA za montažo centralnih kurjav, oljnih gorilcev, sončnih sistemov in toplotnih črpalk. ☎ 65-817 17262

STAN. OPREMA

Prodam dve stili SPALNICI z jogiji, skoraj nerabljeni in starejšo SEDEŽNO GARNITURO. ☎ 88-115

STANOVANJA

Tri in pol sobno komfortno STANOVANJE, 80 kvad. m., s telefonom, dvigalo, na Deteljci pri Trziču, prodam. Stanovanje je takoj vseljivo. ☎ 57-350 17157

V Bistrici pri Trziču ugodno prodam 2-sobno STANOVANJE, 64 kvad. m., ali zamenjam za večje. Šifra: MESEC DECEMBER 17216

SCHRODI

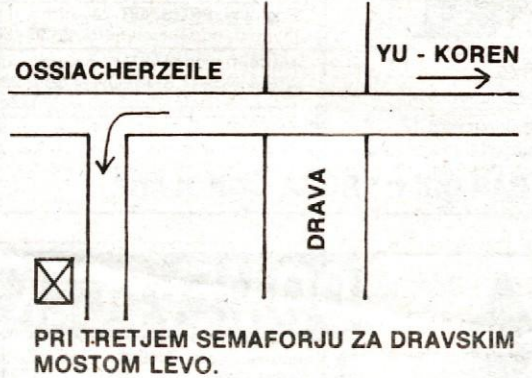
HIFI-TV-VIDEO



POSLOVODJA JE **DALIP KRYEZIU** IN GOVORI SLOVENSKO

MI SMO ŠTEVILKA 1 NA KOROŠKEM. NAŠ STUDIO JE EDEN NAJBOLJŠIH V EVROPI. V AVDIJO - LABORATORIJU LAHKO PROSTO TESTIRATE VSE NAJBOLJŠE SVETOVNE TEHNIČNE IZDELKE. PRI NAS IMAMO NA PRIMER 40 RAZLIČNIH AVTORADIJEV, 40 RAZLIČNIH PAROV AVTOZVOČNIKOV ZA VSAK OKUS IN ŽELJO. VSI SO PRIPRAVLJENI ZA PREIZKUŠNJO V NAŠEM AVTO - RADIO STUDIJU. ZA VAS DELAJO TUDI IZŠOLANI MEHANIKI - MOJSTRI, KI VAM HITRO VGRADIJO AVTORADIO, ALI POPRAVIJO VSAKO TEHNIČNO NAPRAVO.

SCHRODI - BELJAK, NIKOLAIGASSE 37, Tel. 9943-4242-26600



PHILIPS stereo TV
BARVNA, TXT, SCART = 70 cm, DALJINSKO VODENJE, SYHS...
namesto ~~16.990.-~~
neto **9990.-**

PANASONIC TV
BARVNA, VSE FUNKCIJE...
namesto ~~8.990.-~~
neto **5.500.-**

BLAUPUNKT TV
BARVNA, 40 CM, SCART, DALJINSKO VODENJE
namesto ~~7.990.-~~
neto **4.590.-**

TELEFUNKEN stereo TV
BARVNA, TXT, SVHS, SCART, DALJINSKO VODENJE...
namesto ~~15.990.-~~
neto **8.990.-**

BLAUPUNKT stereo TV
BARVNA, 70 cm, TXT, SCART, DALJINSKO VODENJE
namesto ~~15.990.-~~
neto **9.990.-**

BLAUPUNKT AVTORADIO
SDK, DIGITAL, 20 WATOV, 24 PROGRAMOV...
namesto ~~3.990.-~~
neto **1.990.-**

PHILIPS - VIDEOREKORDER
VPS, VHS, 4-STOPENJSKI PROGRAM ZA EN MESEC, KAZALO ČASA...
namesto ~~7.990.-~~
neto **4.590.-**

SHARP - VIDEOREKORDER
VCA 103
namesto ~~6.990.-~~
neto **3.790.-**

SONY AVTORADIO
DIGITALEN, VAROVALKA PROTI KRAJI, METAL, 24 PROGRAMOV...
namesto ~~5.990.-~~
neto **2.490.-**

MAGNAT ZVOČNIKI
MONITOR A 80 W (1 PAR)
namesto ~~10.990.-~~ neto **2.990.-**
MONITOR B 120 W (1 PAR)
namesto ~~11.990.-~~ neto **3.990.-**

OMEGA ZVOČNIKI
120 W (1 PAR)
namesto ~~12.990.-~~
neto **3.490.-**

ONKYO - GARNITURA
RADIO - CD, KASETA, GRAMOFON
namesto ~~17.990.-~~
neto **10.990.-**

PHILIPS TV
BARVNA 70 cm, SCART, 40 PROGRAMOV...
namesto ~~11.990.-~~
neto **6.990.-**

SONY IN DENON
STAREJŠI MODELI VSE
DO **- 70%** IN VEČ

HIFI - ZVOČNIKI
VSEH ZNAMK
DO **- 60%** in več

TECHNICS ● DUAL ● REVOX ● MBQUART ● SONY ● ESPREE MISSION ● AUDIOLABOR ● MACAUDIO ● PANASONIC ● BLAUPUNKT ● PHILIPS ● DENON ● ONKYO ● AKAI ● FISCHER PANASONIC ● JVC ● SHARP ● TELEFUNKEN ● PIONIER ● HORNY - PHON ● MAGNAT...

Hitro vam POPRAVIMO vse vrste pralnih strojev, pomivalnih strojev, električnih štedilnikov in bojler; na vašem domu! ☎ 39-001 17282

OSTALO

Prodaj otroški kombiniran VOZICEK. ☎ 47-820 16956

Prodaj dve PRIKOLICI, primerni za manjši traktor. ☎ 061/50-933 17153

Bizeljsko belo in rdeče VINO prodaj. Trboje 2/a, Kranj 17218

Motorna ZMAJA ugodno prodaj. Viktor Lazar, Rovte 78, Rovte nad Logatcem, ☎ 061/768-084

ŠIVALNI STROJ za šivanje debelega usnja in 20 m hrastovega OPAŽA, prodaj. ☎ 36-490 17280

VIOLINO, za 3.000,00 din, BORŠO za dojenčka, stekleno nizko okroglo MIZO in OKNO, dim. 135 x 100 cm. Tapina, Huje 17/a, Kranj, ☎ 34-878 17287

IZOBRAŽEVANJE

Nudim KONVERZACIJE v neškem jeziku, za vse stopnje. Nastavil v oglašnem oddelku. 17271

KUPIM

Smrekove ali jelkine DESKE colarice ali PLOHE ali HLODOVINO, kupim. ☎ 42-751 17186

LOKALI

V Škofji Loki ali okolici najemem PROSTOR za delavnico. Možnost popoldanskega zaslužka. ☎ 633-781 17047

Poslovni PROSTOR za mirno dejavnost, oddam v najem. ☎ 36-490

Ugodno oddam v najem suh SKLADIŠNI PROSTOR, v Cerkljah. Šifra: DOBER DOSTOP 17281

POSLOVNE PROSTORE v centru Kranja, oddam v najem. Šifra: 70 KVADRATNIH METROV 17299

VARSTVO

Iščeva gospo z lastnim prevozom, ki bi 2 x tedensko VZELA IZ VRTCA v Gorjah najino 3-letno hčerko in jo PAZILA od 14.30 do 15.30. Prosim zglaste se zvečer na naslovu: Sašo Osenčič, Sp. Gorje 1/b 17249

Dekleta!

Prazniki se bližajo! Preživite jih v dvoje, lepše bo.

Oglasite se Afroditi ženitni posredovalci v Poslovnem centru, Planina 3, Kranj, tel. 33-171 in 35-972.

80-litrski BOJLER, RADIATOR Jugoterm, dim 900 x 1.000 mm, ena vhodna termoizolirana VRATA in ena notranja VRATA - hrast, šir. 61 cm, vse novo, zelo ugodno prodaj. ☎ 69-918 17270

Prodaj FASADNI ODER. ☎ 802-042 17269

PRIDELKI

Prodaj drobni KROMPIR in REPO za krmo. ☎ 42-362 17243

POSESTI

Zamenjam zidan VIKEND na Kravcu, za hišo v Kranju ali okolici. Šifra: HRIBI 17202

Zazidljivo PARCELO v mestu Tržič, v izmeri 3.327 kvad. m., prodaj. Voda, elektrika na parceli, asfaltiran dovoz. ☎ 51-974, zvečer 17204

GARAŽO - jeklena konstrukcija (cevi 30 x 30) za montažno garažo (2,4 x 4 m - brez kritine), prodaj kot material. Cena 450 DEM v dinarski protivrednosti. ☎ 81-462 17215

Prodaj PARCELO v Selcih, 200 m od ceste, 4.300 kvad. m. GOZDA, 4.300 kvad. m. TRAVNIKA. ☎ 622-391 17219

Na Gorenjskem (Zapuže) prodaj HIŠO, z velikim vrtom najboljšemu ponudniku. Informacije na ☎ 77-187, popoldan 17267

MINI market
Dvorska vas 12
64275 Begunje
Tel. 064/73-810

NOVO V VAŠEM OKOLJU!

Nudimo veliko izbiro živil, pralnih praškov, alkoholnih in brezalkoholnih pijač itd. po konkurenčnih cenah.

Vsak dan svež Magušarjev kruh!

Delovni čas:
od 7. do 13. ure in
od 14. do 19. ure, ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure.

Pri nakupu nad 1.000,00 din vam s prinesenim oglašom nudimo dodatnih 10% **POPUSTA!**

VOZILA

Prodaj R 4 GTL, letnik september 1988, garažiran, 29.000 km. Cena 7.700 DEM. Šubic, Zg. Bitnje 240/a, Žabnica (blizu trgovine)

Prodaj Z 101. Informacije vsak dan popoldan, razen sobote in nedelje. Marenčič, Ul. mladinskih brigad 4, Kranj, ☎ 22-004 17169

Ugodno prodaj LADO Riva, letnik 1989. ☎ 27-181, dopoldan ali 35-396, popoldan 17188

Prodaj VW 1300 Unis. Gorgiev, J. Platiše 7, Kranj, ☎ 39-211 17197

Prodaj Z 101, starejši letnik. ☎ 51-808 17275

RTV SERVIS

Srednje Bitnje 65

POPRAVILO vseh vrst TV in RA sprejemnikov v najkrajšem času

Odprto: pon., tor., čet., pet. od 9. - 15. ure
sobota od 9. - 12. ure

Prodaj nove BLATIKE za R 4. ☎ 37-817 17198

Prodaj Z 750, letnik 1978, v nevoznom stanju. Ogled popoldan. Bobovek 13, Kranj 17200

Prodaj R 12, letnik 1976. Informacije na ☎ 41-889, popoldan 17201

Prodaj JUGO Koral 45, letnik julij 1989, 12.000 km. Podreča 42, Mavčiče 17207

Prodaj JUGO 45, letnik 1988. Hafner, Žabnica 31 17212

Prodaj Z 101 Mediteran, letnik 1979, registrirana do konca februarja 1991. Harun Tiganj, Kurilniška 15, Jesenice 17214

LADO 1600, brezhibna, vozna, ne-registrirana, prodaj za 1.900 DEM. ☎ 58-071, po 15. uri 17217

AVTODVIGALO, doseg košare 12,5 m in TOVORNI AVTO Man 780 HK, kiper, registriran do 10. 5. 1991, prodaj. Viktor Lazar, Rovte 78, 61373 Rovte nad Logatcem, ☎ 061/768-084 17221

ZDRAVNIŠKI PREGLEDI OČI
Vsak torek od 16.-18. ure

optika aleš

kranj - janka puclja 9
planina III, tel. 064/34-471

Prodaj Z 750, starejši letnik. Cena ugodna. Dolenc, Grajska c. 22, Bled 17227

R 4 TLS, letnik 1981, prodaj. ☎ 77-712 17228

Prodaj dva BLATNIKA za Z 101 in čelno ploskev (maska), vse novo. ☎ 40-265 17229

Ugodno prodaj 126 P, letnik 1980, registriran do februarja 1991. Repe, Zg. Gorje 69, ☎ 77-120 17252

Prodaj OPEL ASCONO 20 S in Z 750, letnik 1982. Visoko 5, Šenčur 17255

Prodaj WARTBURG, letnik 1979, registriran do septembra 1991. C. na Rupo 6, Kranj 17257

Prodaj Z 101 Skala 55, letnik maj 1989. Jeruc, Sp. Duplje 2 17257

KOMBI Trafic, 8 + 1, diesel, letnik 1986, prodaj. V račun vzamem novejši avto. Informacije na ☎ 34-839 17264

Tai Tai
Cankarjeva 4, Kranj, tel. 24-787

BREZPLAČNO ARANŽIRANJE IN DOSTAVA DARIL

Iskreno se zahvaljujem sosedom, znanec in ostalim za nesebično pomoč pri reševanju imetja in odpravljanju škode iz poplavljenega stanovanja v kleti na Sorški cesti 23 v Škofji Loki.

FELICA FLANDER

Prodaj Z 850, letnik 1984. Vavtar, Kajuhova 44, Bled 17278

Prodaj avtomobilske GUME Sava Semperit, dim. 155 x 13. ☎ 23-865

ZAPOSLOTITVE

Če ste brez zaposlitve ali če imate dovolj prostega časa, javite se za POTNIKA DŽS. Tedensko izplačilo provizija! ☎ 58-154 16916

AKVIZITERJEM in VODJEM skupin nudim odlične zaslužek s prodajo uvoženih čistil. ☎ 061/577-389 17029

Potrebujem resne ZASTOPNIKE za prodajo uvoženih čistil. ☎ 25-701, zvečer 17054

Zaposlim dva samostojna MIZARSKA POMOČNIKA, z nekaj letno prakso. ☎ 48c-518 17080

Takoj zaposlimo dekle za STREŽBO v gostinskem lokalu in ČISTILKO. ☎ 621-974 17206

DELO na domu - sestavljanje, lepljenje, pakiranje; izkušnje niso potrebne! Šifra: DELO DOMA

RAZPISUJEM štipendijo za I. letnik Gimnazije. Šifra: GIMNAZIJA

K sodelovanju vabimo komunikativne osebe za PRODAJO uporabnega artikla. ☎ 39-580 17239

RAZPISUJEM štipendijo za smer lesar - široki profil, za I. letnik. Mizarstvo Kurnik, Tupaliče 11, Preddvor 17254

gostilna sejem

Štara cesta 25, tel. 21-890 vabi v svojo restavracijo na

JEDI IZ DIVJACINE, MORSKE JEDI IN OSTALE SPECIALITETE PO ŽELJI

VSAK DAN VEČ VRST PIZZ VSAKO SOBOTO ŽIVA GLASBA!

sprejemamo rezervacije za zaključene družbe, poslovna kosila, poroke do 120 oseb...

Odprto: vsak dan od 10. - 23. ure

nedelja od 8. - 22. ure
Prisrčno vabljeni!

Zasebno podjetje "Le - tehnika" iz Kranja zaposli EKONOMSKEGA TEHNIKA, z znanjem knjigovodstva. ☎ 37-419 ali 34-828 ali 38-400

V Kranju honorarno zaposlim TRGOVCA tehnične stroke, za pomoč v dopoldanskem času. Šifra: ŽELEZNINA 17263

ARTIKEL, uspešen doma in v tujini, čaka na Vas! ☎ 46-205, popoldan 17285

DIJODA
iz Škofje Loke

NUDI DOBRO GLASBO IN POSKRBI ZA VESELO RAZPOLOŽENJE NA RAZLIČNIH ZABAVNIH PRIREDITVAH, PRAZNOVANJH IN OHČETIH.

Pokličite nas:

Dlno 633-016
JOže 633-736
DAmjan 631-902

Nudim DELO na domu. Izkušnje niso potrebne, plačilo v devizah. Pošljite kratek življenjepis, 60,00 din za pisan naovida in PTT storitve. Šifra: PRVA POLOVICA DECEMBRA 17288

ŽIVALI

TELICO, breja 7 mesecev in semenski KROMPIR pentland, prva množitev, prodaj. ☎ 631-440

Prodaj PRAŠIČA za zakol. Praprotna polica 12, Cerklje 16923

Prodaj JUNICO simentalko, breja 7 mesecev. Škrinjarij, Zg. Lipnica 2, Kamna gorica 16932

Prodaj 1 teden staro TELIČKO. Ažman, Suha 5, Kranj (pri Predoslj) 17272

Prodaj 6 mesecev brejo TELICO. ☎ 68-536 17196

Prodaj 10 dni staro TELIČKO simentalko. ☎ 46-022 17208

Prodaj mlado KRAVO za zakol. ☎ 061/627-176 17211

Mladiče NEMŠKEGA OVČARJA, z rodovnikom, stari 8 tednov, prodaj. Fermešek, Seljakovo nas. 12, Kranj - Stražišče 17213

Prodaj KRAVO s teletom. Jernej Koželj, Tunjica 43, Kamnik 17220

TUDI VAŠ OTROK NAJ BO LEPO IN MODNO OBLEČEN.

BUTIK Živ-Žav

ODPRTO OD 12. - 18. ure
sobota od 9. - 12. ure

ŠKOFJELOŠKA 10 KRANJ - LABORE

Prodaj PRAŠIČA za zakol, mlado KRAVO ter suhe bukove BUTARE. Apno 1, Cerklje 17224

Prodaj PRAŠIČA za zakol. Hrastje 5, Kranj 17225

Prodaj PRAŠIČA, težkega 150 kg. Mežnarec, Selo 22, Zirovnica

Prodaj 1 leto staro TELICO, mati 35 l mleka. ☎ 75-508, Radovljica

Prodaj KRAVO za zakol ali zamenjam za brejo. Lahovčev 17, Cerklje

Prodaj polovico mlade KRAVE za zakol. Sr. Bitnje 18, Žabnica 17242

Ugodno prodaj več OVAC, brejih ali z jagnjeti. ☎ 65-048 17244

Prodaj 6 mesecev v drugo brejo KRAVO simentalko ali zamenjam za jalovo. ☎ 41-085 17246

Podarim 6 mesecev starega PSA, s pasjo uro. ☎ 36-893 17247

Prodaj 9 tednov stare NEMŠKE OVČARJE. Jeglič, Trata 27, Škofja Loka, ☎ 633-085 17258

Prodaj KRAVO, ki bo 6. 12. 1990 tretjič telila, po teletu 24 l mleka.

Prodaj tudi JABOLKA, domača, mešana, zelo lepa, neškropljena. Cena za 25 kg je 150,00 din. Anica Pogačnik, Sr. Dobrava 14, Kropa

Prodaj KOBILLO haflinger, stara 3 leta in PRIKOLICO za osebni avto. Podjelje 2, Sr. vas v Bohinju 17268

Prodaj od 20 do 180 kg težke PRAŠIČE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 17289

Prodaj 5 mesecev starega ŽREBIČKA. ☎ 73-456 17290

Prodaj več PUJSKOV, težki od 15 do 30 kg in gozdarski 5-tonski VITEL, izdelave Jagodič. Rant, Podbrezje 59, Duplje 17293

Prodaj 10 dni starega BIKKA simentalka. Čirče 13, Kranj 17294

TELETA simentalka, starega 9 tednov, prodaj. ☎ 57-937 17295

Prodaj japonske PREPELICE. ☎ 74-447, od 17. do 19. ure 17300

Prodaj 1-letne KOKOŠI, za zakol ali za nadaljno rejo. Franc Tušek, Lenart 11, Selca, ☎ 64-226 17302



V SPOMIN **FRANČIŠKI JAN**

27. novembra mineva leto dni, odkar nas je tiho zapustila dobra sestra in teta. Hvala vsem, ki se jo spominjate, obiskujete njen grob, prinašate cvetje in prižigate sveče v njen spomin.

VSI NJENI
Duplje, 27. novembra 1990



V SPOMIN

Vedno znova, ko jutro se rodi,

v dan zazrem se s solznimi očmi.

Srce v bolečini zječi,
je res, da Te več ni?

GORDANU MIHAJLEVIČU

Že leto dni bo 28. novembra, odkar se je za vedno mnogo prezgodaj poslovil od nas najdražji sin. Hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob.

ZA TEBOJ ŽALUJE
mamica in vsi, ki so Te imeli radi

NEGA IN OBLIKOVANJE NOHTOV
ANDREJA JAMNIK
FRANKOVO NASELJE 83
64220 ŠKOFJA LOKA
TELEFON: (064)633-608

Prodaj brejo TELICO ali mlado brejo KRAVO. Accl, Dovje 10, Mojstrana 17276

Prodaj KANARČKE. Župančičeva 30, Kranj, ☎ 35-791 17283

Mlado KRAVO simentalko, v 5. mesecu brejosti, prodaj ali zamenjam za mladega bika. ☎ 801-387

RESTAVRACIJA

italijanske specialitete

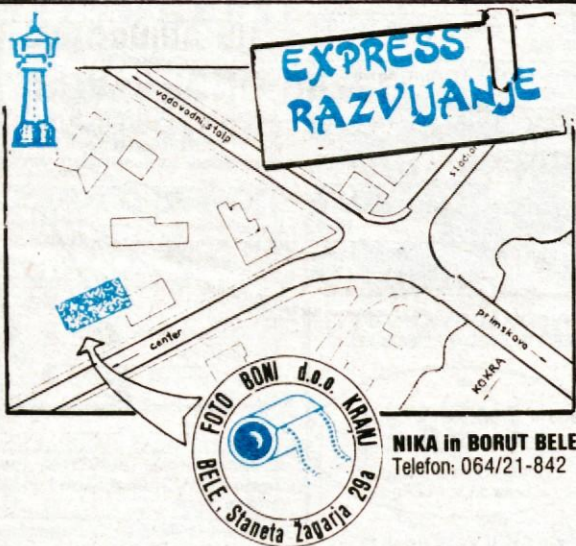
Jake Platiše 17
KRANJ

tel.: 34-116

Odprto: od 10. - 23. ure

nedelja zaprto

BUON APPETITO!



Posebnost

NI VAM TREBA ČAKATI,
DA SE FOTOATELJE ODPRE.
SVOJ FILM VRZITE V

ORANŽNI NABIRALNIK.

**Slike izdelamo
tudi v 1 uri!**

Cena fotografije 3,90 din.

Pričakujemo vas:

od ponedeljka do petka od 8. do 12.
in od 14. do 19. ure,
ob sobotah od 9. do 12. ure.

Po naročilu izvajamo tudi fotografiranje na terenu
(poroke, mature in druge pomembne dogodke.)

NUDIMO RAZNE FOTOGRAFSKE FILME PO IZREDNO UGODNIH CENAH.



HOTEL BELLEVUE

na Šmarjetni gori

od ponedeljka, 26. 11. do nedelje, 2. 12.

**COCKTAIL PARTY
CABARET SHOW**

**REVIJA
SPODNJEGA
EROTIČNEGA
PERILA TANYE
KENDA USE DNI
ob 22^h in 24^h**

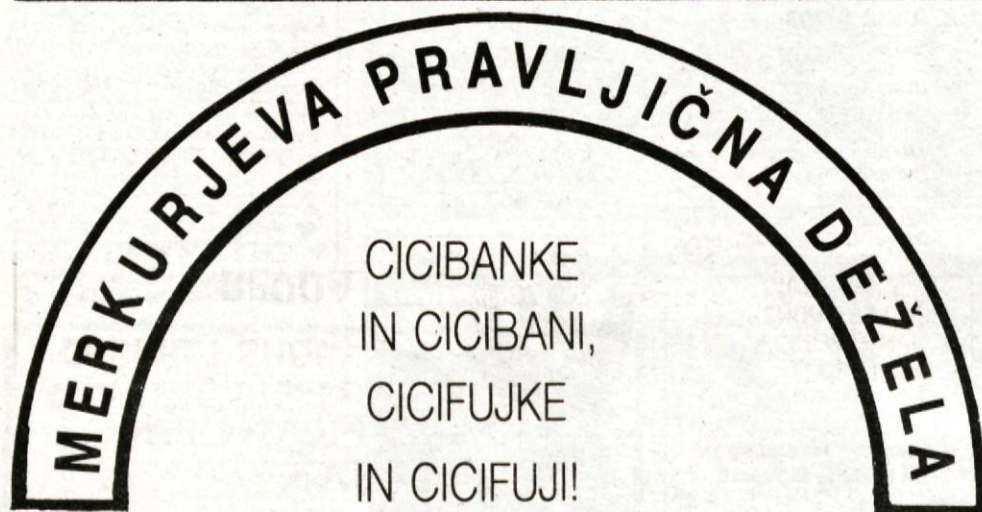
REZERVACIJE SPREJEMAMO
PO TEL.: 064-11-211



PRODAJA
SPODNJEGA
PERILA TANYE
KENDA USE DNI
OD 12^h DO 20^h

USAK VEČER
POSEBEN
GOST.
VODITELJICA
PROGRAMA
SONJA
POLANC

USE VEČERE IGRA
ANSAMBEL ORION
VABLJIVE NAGRADE



CICIBANKE
IN CICIBANI,
CICIFUJKE
IN CICIFUJI!

DOBRODOŠLI V MERKURJEVI PRAVLJIČNI DEŽELI V DVORANI B NA GORENJSKEM SEJMU V KRANJU OD 1. DO 5. DECEMBRA

ZA VAS SMO PRIPRAVILI:

● gledališke igrice:

1. decembra: ZAJČJE ZGODBE

(ob 16.30)

2. decembra: KLJUKČEV ROJSTNI DAN

(ob 10. uri in 16.30) 3. decembra: ZAJČJA HIŠICA

4. decembra: PRINCESKA NA ZRNU GRAHA

(ob 10. uri in 16.30)

5. decembra: KLJUKEC IN ROBOT

(ob 10. uri in 16.30)

● risanke

● zabavne igrice

● pestro izbiro igrač in **PRESENEČENJE
za vse obiskovalce.**

**ZA MERKURJEVO
PRAVLJIČNO DEŽELO
vstopnine ni!**



MERKUR
KRANJ

Se vam zdi, da živite varno?



**ŽIVLJENJSKO
ZAVAROVANJE**

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk,
ste na dobri poti:

Vaša varnost
so zavarovani

1

in prihranki
pred inflacijo.

Vsako leto

2

se povečujejo.

Z vašim
partnerjem
zagotavljata varnost

3

življskim
si vzajemno
skupnega življenja.

Ko se vam
dobite dodatna
miren začetek

4

rodi otrok,
sredstva za
novega življenja.

Zagotovili ste
šolanje

5

sredstva za
otrok.

Starost vas ne skrbi,
da boste uživali
varčevalne

6

ker že danes veste,
sadove razumne
odločitve.

Tudi, če bo šlo
kaj narobe,
prebrodili z

7

v življenju kdaj
boste krizo
manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenskega zavarovanja
pri Zavarovalnici Triglav z enim podpisom
lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.



zavarovalnica triglav

KER ŽIVLJENJSKO POTREBUJE VARNOST